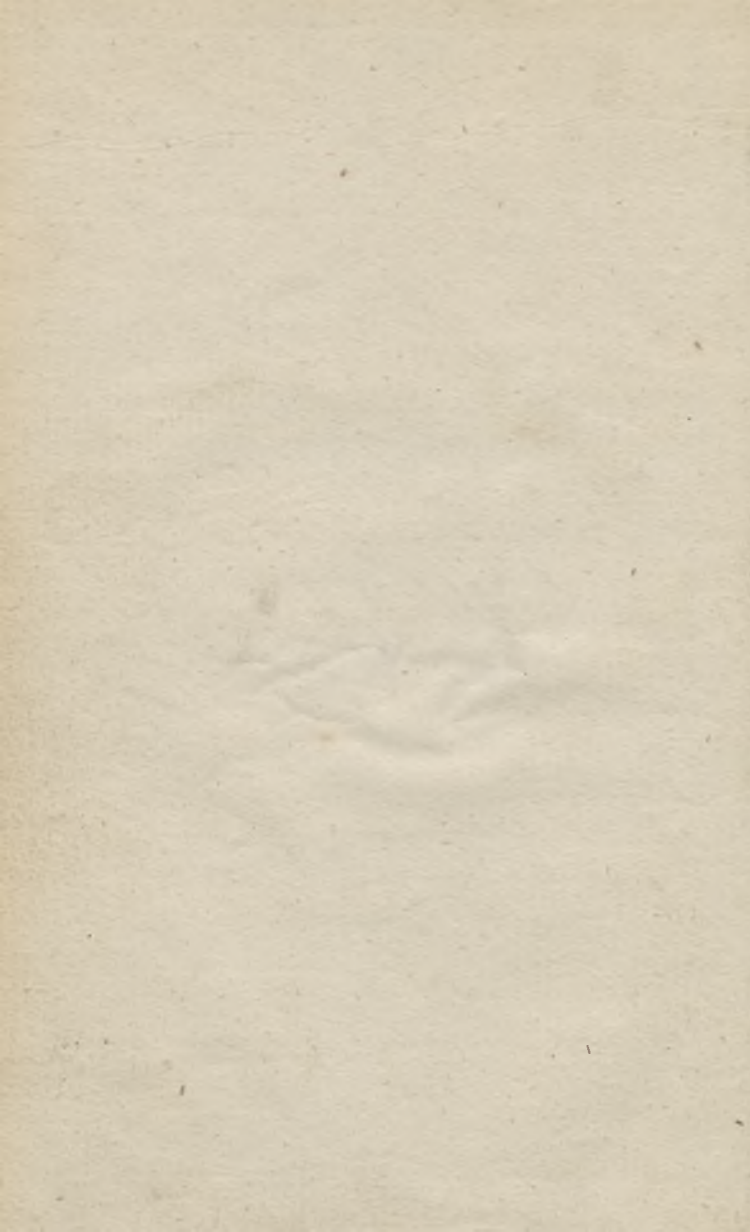

J. Jørgensen

Johannes Ewalds

samtlige

Skrifter.

Fjerde og sidste Bind.

Med Kobber.

København, 1791.

Førlagt ved Christian Gottlob Proffers

Königlich Universitets Boghandler.

Trykt hos Hof- og Universitetsbogtrykker J. S. Schulz.

Johannes Baptista

Lehrbuch

der Arithmetik

Stück des ersten Bandes

st. 569 I / 4

Verlag des Christian Gottlob Pfaff
Leipzig
1791

Til Læseren.

Her er omsider den fjerde Deel af sal. Eovalds Bærf; og da, uagtet den tid igientagne Begiering, intet mere af hans Arbeider er indkommen, saa er dette den sidste, og man bør troe, at intet mere findes, og at alt det øvrige, som især de tre Fragmenter af Skuespil, som i Fortalen til tredie Deel, og i de Berlingske Efterretninger for 1790, navngives, ere gandske forlorne.

Det bør haabes, at de fire Kobbere af Hr. Chodowiecki vil finde det fortiente Bifald. At han har vilst Harlekin Patriot i det sædvanlige Harlekins: Kostume, uagtet Stykket spiller i Kiøbenhavn, og Hovedpersonen forestiller en kiøbenhavnsk Borger, vil af dem, der kiende Theatre italien, ikke findes sart. Man kiender der en Harlequin Financier, Harlequin sauvage, endog Harlequin Amadis, og vil da lettelig begribe,

hvorfor Kunstneren holdt sig ligefrem til Ordet. Da nemlig Digteren gav sin Hovedperson det fremmede Navn *Harlekin*, og tillige en Karakter, som svarer til den, man er vant at tænke sig hos en Person af dette Navn: *Enfoldighed, Uvidenhed, forenet med en Slags Vittighed og Lune.*

Hvad i Henseende til de Stykker, der udgiøre dette Bind, kunde behøves at siges til Læsernes Efterretning, er ved hvert Stykke især anført i Noterne, og er da her intet videre derom at melde.

I n d h o l d.

Harlekin Patriot	Side 1
Deberjvendene	163
De brutale Klappere	191

Mindre Poesier.

Onsket	341
Asteneu	342
Til min M**	343
Haab og Erindring	347
Til A***	355
Til Frue Walter	358
Til Thalias Karoline	360
Under Fr. Walters Billede	365
Vaaskrivt paa en Kaffeande	365
Uejelet og Bonden	366
Klagesang over Skiødehunden Maske	370
Versemageren	378
Den fornuftige Datter	378
Klaus Nimers Gravskrivt	379
Impromptu	380

Heiligheds-Verk.

Til E*** og H*** 1765	=	Side 383
Til P*** og L** 1768	=	386
Til v. d. D** og v. Sch* 1770	=	389
Til B*** og E*** 1772	=	394
Til B** og G*** 1772	=	399
Til F* og L* 1773	=	402
Til Fr. v. M** 1775	=	405
Til B*** og Sch* 1776	=	408

Anhang.

Til Fr. v. M** 1775	=	417
Sang efter Gellerts Hverdestykke: Das Wand	=	419

Harlequin Patriot,

eller

Den nægte Patriotisme.

R o m s d i e

i

tre Handlinger.

Personerne.

Harlequin.

Lisette, hans Kone.

Agnete, hans Datter.

Jost, en rig Borger.

Leander, hans Søn.

Skriver.

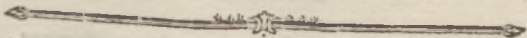
Hans Puff.

Geert.

Jørgen.

To Nettens Betienter, hvoraf den ene er en stum
Person.

Skuepladsen er i Harlequins Huus.

Første Handling.

Første Optrin.

(Vifette silerer. Agnere sner ved en Namme. Harlequin sidder klædt over for dem i en Lænestol, med Armene over Kors, og efter Anseelse i dybe Tanker.

Harlequin.

Ja — Squenz, hvis Siæl er tyk, af Tænke-Sprog
og Gloser,

Den lærde Squenz i Laug med sværmende Matroser ...

Kort, hvem jeg tænker paa, en Læpandsk Advocat,

En sukkelige Bigot, hos en forædt Prælat;

En Grønlandsk Haar-Friseur, en Moralist til Hove,

Kan noget ... gabe dog, og strække sig, og sove;

En Munk fordøier dog, og sladdrer. Selv en Død

Formelder os med Stank sin Dæt til Kirkens Skjød.

En Mand ... Ja en med Horn, med Klæder og med

Flammer

Kan kysse Sands og Liv af Herremænd og Kummer,
 En dum trebenet Skurk, har jaget mangan Helt,
 Fra Ponse-Hollens Ild, til sin Frue Moders Telt;
 Men selv en pudret Mand, kan floite, flaae sin Næste,
 Og spille sin Fallit, saa ziirlig, som den beste.
 En giennemsigtig Nar, en luftig Springere,
 Kan hoppe, sje Merlin, og tumle Præsterne.
 En Drm, en Fidibus, det mindste, man kan nævne,
 Kan dog en Ting: det er, og har en Art af Evne;
 Og, hvor jeg seer et Dyr, i Jord, Luft, Ild og Søe,
 Saa kan det, om ei meer, dog leve eller døe.
 Men en ... af en ... hihi! Ak, gid jeg flød i Taare!
 Selv græde kan jeg ei ... En from, godhiertet Daare,
 En stakkels Vorger-Ben, en patriotisk Siæl,
 Som har — af! — den Fortred, at Landet lider vel,
 At Staten uden ham gjør alt, og efter Snorer,
 At ei en usel Krig — ei selv en Krig med H****,
 At ikke Skyggen af et Gran politisk Feil —
 En lille Griffenfeld, som Enden af min Negl,
 Et Oprør — kun et Knur, som det i tomme Maver,
 At intet hjælper ham, at yttre sine Saver;
 At ei et lumpent Tab opmuntrer ham til Flid,
 At Dyrtid, eller sligt, fordriver ei hans Tid,
 Aha! ... Ja, han er meer end levende begravet,

Da først, da foser han, hvor høit han var begavet,
 Sin Lunges Værd, og da — hvad kan han? —

Himmel! Nei! —

Hvad skal han tale om? Og tie kan han ei! —

Lisette.

Jo vist, min gode Mand, vist kan den Kloge meget,
 Som snsker andres Vel, og tænker paa sit eget.

En Nar kan drømme, naar hans Bessæld staaer paa

Spil —

Om Jost nu kræver strengt, hvor skal det saa gaae til?

Harlequin

(som ikke har hørt, hvad hun har sagt).

Nei Intet! —

Lisette.

Intet? hvad? O, det skal hielppe længe,

Herr Jost har hvidt paa sort, og Pant for sine Penge.

Dit Skarn! ...

(Hun græder.)

Harlequin

(endnu i sine egne Betænkninger, og saaledes hele Veien igiennem).

Jeg finder ei ...

Lisette.

Nei ret! — hvor intet er,

Uendelige Nar, hvad vil du finde der?

Og Dødsmer! — Himlen veed, hvor fiær du er mit
 Hierte,

Det Fæ du er — Jeg seer dit Kaserie med Smerte.

Du fladdrer for en Stat, og tier, naar det galt
 At faae din Datter gift, og al din Gield betalt.

Det koster kun et Ord; den brave Jost tilbyder

Eit Evogerskab — Vist ei af Ngt for dine Dyder;

Det veed du vel min Slut — Hans Søn er ung og rig,

Din Datter elsker ham, og du betænker dig!

Der skal en Vers-Pandur — en, som maaskee kun lyver

For fattigt Haandværks Folk — Tre Blade for en

Styver —

Herr Skriver — han mit Barn! — Men kiender du

mig ret?

Saa sandt jeg elsker dig, ifald du vover det! ...

Harlequin.

Aha! —

Elfette.

Min Skat, jeg skal saa ringe for dit Dre,

At ...

Harlequin.

Stakkels Patriot! hvad skal, hvad kan du giøre?

Elfette.

Betal Herr Jost! hvis ei, giv Herr Leander Ja.

Agnete.

Agnete.

Min beste, mon det kun er rigtigt med Papa?

Lisette.

Den narriske Contract, som du har underskrevet,
Er Sladder, Hiernesvind, saa godt som sonderrevet,
Det mærk! Naar har man hørt om først Prioritet
I Døttre? — Skionne Pant! — Ket skabt for en
Poet!

Og, det du drømmer om, den Fordeel af hans Værker,
Er Bind! Hans høie Mod er faldet, som jeg mærker;
Men Jost! — og han forsmaaet! — Han skulde vide
sligt!

Din Døsmer, var ei da mit Barn ulykkelig?

Agnete.

Han . . . ak, han svimler!

Lisette (holt til Harlequin).

Snak! — forstaaer du, hvad
jeg siger?

Harlequin

(i en ganske anden Betragtning).

Nei! —

Lisette.

Ikke? — du skal see mit Ord, og om det sviger!

Harlequin.

Hvortil skal en, som jeg, anvende sin Forstand?

Lisette.

Du din?

Harlequin.

Hvad er han da?

Lisette.

En Nar, min lille Mand! —

Harlequin.

Og er det mod hans Pligt, mod hans Natur at sove!
 Forsøgte han et Blund; hvad turde Staten vove?
 Alt kunde være tabt. En lille Kasse-Bind
 Slog Skibet tit omkuld, naar Skipperen sov ind.
 Selv sukke kan han ei — det gaaer mig meest til Hierte —
 Hvor rørende, hvor sød er patriotisk Smerte!
 Hvor ædel er den Graad, som flyder for vort Land!
 Og græde kan han ei! og ei en Draabe Vand!
 Vel kan han snige sig i Løndom til at græde,
 Og bande paa til Rod, hans Die randt af Glæde —
 Han er vel nødt dertil; men, af den Graad, som flød
 Saaledes, for os selv, Sy, den er ikke sød!
 Alt dette vil endnu forforte mine Dage!
 Ei, Himmelen skee Tak, som om vi kunde klage:

Høit paa Keolen hos sin Moders Spende-bog,
 Naar Staten først er stærk, og selv kan gaae —
 o Himmel!
 Alt er min Hierne tom — blot Tanken gjør mig
 svimmel —
 Ha, Pressen sagtnes alt! Skal dette vare ved ...
 Selv Skriver, synes mig, er i Forlegenhed ...
 Den Helt! ... men nu de smaae? — Ja de maae
 suge Poter,
 Som Bjerne ... Himmel hielp os usle Patrioter!
 Forsteen os dog ei reent! Betank os! — mig især!
 I Tide ... mig, som har min Nation saa kjær ...
 Kun en Forandring! — en! — Ak, om du ikke røres ...

Andet Optrin.

Jost, og de Forrige undtagen Agnete (som gaaer bort,
 saasnart hun har hilset Jost, meget ærbødig og med en
 frøgt som Venlighed).

Jost.

Matrosen gjør sig gal —

Harlequin

(Springer op og slaaer Hænderne sammen).

Ha Himmel! Jeg bønhøres!

Jost.

Jost.

Hvorledes? —

Harlequin.

Nu fortæl!

Jost.

En gammel Patriot? ...

Harlequin.

O... men fortæl mig snart! Er det et stort Complot?

Jost.

Den Jammer kildrer dig? Hver ærlig Mand bor
græde —

Harlequin.

Ja tude som en Uls! det er min største Glæde!

Jost.

Den Duf —

Harlequin.

Uhu —

Jost.

At see —

Harlequin (meget hastig).

Al Holmens Magt?

Jost.

En Mand —

Harle-

Harlequin.

Kun Een? —

Jost.

En, som har Børn, og ei har sund Forstand!

Harlequin.

Hvem mener han Herr Jost?

Jost.

Dig Raboe.

Harlequin.

Det var ærligt.

Jost.

Meer, end du troer. Maaskee jeg dømmmer alt for kærsligt.

Harlequin.

Ne!

Jost.

Men jeg haaber dog, at det er Maserie . . .

Harlequin.

Ei!

Jost.

Chi er Hiertet det, som Feilen stikker i . . .

Harlequin.

Hvorledes? —

Jost.

Jost.

Det er vel, at jeg har seet dit Hierte
 Saa tit oprigtig rørt, saa ømt ved andres Smerte;
 Jeg kiender dig, jeg veed, du est ei den, som seer
 En brav Medborgeres, mindst alles Graad, og leer?

Harlequin.

Leer? — Himmel! — troer du da? — Jeg, som saa
 smaaelig søger
 I Kroer, i Kipper, og i alle vore Bøger ...

Jost.

Din Daase! —

(De tage sig hver en Priis.)

Harlequin.

Nu betænk! — som søger Stof til Graad,
 Og Smerter, blot af Lyst, at lindre med mit Raad —

Jost.

Gaae Ven! Markskrigeren, som gierne, sig til bedste,
 Af Christen Kierlighed, stak Støren paa sin Næste;
 Og for at finde Star, omflakker Bye fra Bye,
 Er just den Mand, hvis Raad Kortshnede bør slye.
 Den Tillsid til sig selv, den Frelshed i at møde
 Al Fare, ubeseet, hos Levende og Døde,
 At spøge med en Tvivl, som andre svæde ved,

O, det er ægte Tegn paa tyk Uvidenhed!

Troe mig: den raader bedst, som sittret for at raade.

Hvor høi, hvor stærk en Siæl! hvor sm en Tænkemaade

Tiltroer et Folk sin Ven! ham, som det har betroet

Sin Velfærd! — Er det let, at være Patriot?

Hvad Indsigt! hvilken Klid! hvor ægte Helte-Dyder!

Hvad Ansvar selv for Feil! — Ha den, som selv tilbyder,

Som fiæk paanøder sig — den Mand er aabenbar

Sin Alders største Helt, Bedrager eller Nar!

Harlequin.

Hojah! —

(Han giver ved adskillige Lazzi Utaalmødighed og Riedsoms
meliahed tilkiende, og tilsidst kaster sig med Armenes
over Kors i sin Kænestol.)

Jost.

At kunsfle paa et Uur, er altid farligt,

Dg uden vigtig Trang barnagtigt, uforsvarligt;

Endog af Mesteren. Kan den da kaldes viis,

Som giver Tuskere og Børn sit Uur til Priis?

Beskadiges kun en, strax lider alle Dele.

Men Statens mindste Hiul, hvor vigtigt for det Hele!

Selv det, hvis Hovedbrug er lettest at forstaae,

Har Hager skiult i ti, som ingen tænker paa!

Hvor gierne see vi kun vort Anslags gyldne Side!

Hvor gierne dem, som vandt! hvor fielden dem, som lide!

Dg

Dg altid os! — Hvad om vor Handel var betroet,
Om Søe og Storm adlød en anholdtst Patriot?

Harlequin.

Hohojahah! —

Jost.

Hvert Trin af Staten efterlader
Ufsydelige Spor. Hvert gielder Myriader.
Selv den usødte Slægt — Af et letsindigt Raad
Har ofte tvunget Børn og Børnebørn til Graad!
O Ansvar!

Harlequin.

Men Herr Jost, hvor kan han uden Naade
Slaae Laas for Landets Mund? Er det en Synd at
raade?

Maae ingen vise Feil, og sige hvad han veed?

Jost.

Jo, men ei meer; og det med yderst Varsomhed!
Med Frygt, saa sittrende, som den, hvis Raad blev givet
En Ven, en elsket Brud, til Døden eller Livet.
Med meer Forsigtighed, end ved vort eget Vel,
Dg dog med mindre Tvivl om Bifald af vor Siæl.
En ægte Patriot er vist sin Alders Værelse!
Men ægte, viis og om og ærlig bør han være;

For alting Mester af den Ting, han dømmes om;
Oplært, opdraget til at fælde denne Dom.

Naar blev det Borneværk at lære Nationer
Der' Vel? Groe Statsmænd da, som vilde Cham-
pignoner?

Hvad? Til at sje en Søn, skal Kunst, skal Flid,
Forstand,

Og Nar? ... og hver en Nar kan stikke paa sit Land?
Hver stræbe i sit Fag! Og agte det en Lykke,
Om Landet vinder ved hans sidste Mesterstykke!

Han troe sit Pund ei stort, ei vigtigt for en Stat,
Fordi han i sit Sogn blev kaldt en snild Krabat!

Og hvad for Trang? Bort Land har ordinerte Læger,
Erfarne Mænd til Raad. Hvad Kald, hvad Drift
bevæger?

Hvad Indsigt quæler dig? Hvori bestaaer dit Pund?

Harlequin (søvnig og flunkende).

Jeg tør dog tale?

Jost.

Nei!

Harlequin (grædefærdig).

Hvad? — med min egen Mund?

Jost.

Jost.

Nei!

Harlequin.

Kan jeg bare mig for Graad?

Jost.

Skul dine Taare!

Harlequin.

Aha! —

(Efter at han paa hundrede forskjellige Maader har søgt at udrænke, deels sin tiltagende Uvirksomhed, deels sin fortrædne og beklagelige Situation, falder han omsider virkelig i Søvn.)

Jost.

Kald den kun frit Forræder, eller Daare,
 Som, skiant han ingen Hielp formoder eller veed,
 Dog gierne taler om sit Lands Elendighed!
 Velsignedet være Sem og Taphet af det Høie,
 Fordi de rødmande, men taus, med fravendt Die,
 Og strax tildekkede der' gamle Faders Skam!
 Men vee hver mundfaad, frek og dum og nedrig Cham!
 Men det er Feilen, det, at Nationers Smerte
 Er alt for stor til dig, og til dit lille Hierte.
 Du hører ei der' Skrig; som Faldet af et Huus,
 Der dræber Mennesket, ei mærkes af en Muus.

18. Harlequin Patriot.

Det, som er uden for vor alt for snevre Sphære,
Kan ikke synes stort, og ikke tungt at bære;
Dg naar vort svage Syn tog Maanen for en Ost,
Strax dømme vi om den, som om vor Vesperkøst.
Saa gaaer det — Den, som vist begræd sin Naboes
Jammer,

Ifald hans Pinde-Huus gif op i Røg og Flammer,
Den taler roelig om, og kildres ved at spaae
En Ild, hvori hans Bye, og Land og Folk forgaae.
Den, som beklager sin og selv sin Naboes Daler,
Udøser Lønder Guld, naar Staten kun betaler.
Dg du! ... En bister Karl — en Tyv kan fremme
dig —

Dog drømmer du med Lyst om Oprør og om Krig!
Du ...

Lisette

(lister sig paa Tærne hen til Jost, og rusker ham i Riolen).

St! Herr Jost!

Jost.

Madam ... du veedst ei, hvad
du vover,

Du ...

Lisette.

Hys! min lille Mand, han —

Jost.

Jost.

hvad?

Eisette.

han —

Jost.

Hæ?

Eisette.

Han sover.

Jost.

Nu paa min Vere ja —

(Han kaster sin Hat, saa stærk han kan, mod Stuedøren,
og gaar et par Gange med stærke Skridt op og
ned af Gulvet.)

Der ligger vor Moral!

O skönt ... er den da klog, som præker for en Gal?

Eisette.

Desværre!

Jost.

Kom jeg her i Forsæt at ombende

En ...

Eisette.

Alt for sandt —

Jost.

Madam! Terminen er til Ende,
Og — hun begriber vel — thi, som jeg kan forstaae,
Saa er vort Svogerskab dog ei at tænke paa.

Lisette.

Og hvorfor ei Herr Jost? ... Dog De har Ret, jeg
Daare!

Thi hvad udretter man? Hvad frugter mine Taare?
De selv, og alle veed, hvor kjær jeg har min Mand,
Men større Mammeluk er ei i Kongens Land.

Jost.

Og dog formaaer hun alt —

Lisette.

Hvad kan en stakkels Kone?

Jost.

Ha jeg vil tale selv, og i en anden Tone.

(J Dret paa Harlequin.)

Hehei! —

Harlequin

(Springer i Forfrækkelse midt ind paa Gulvet, og sætter sig i en
Sitting, som en der vil baxes).

Hei Kammerat! —

Jost.

Jost.

Hvordan? —

Harlequin.

Er det Ransoon,

At Kose Kongens Golt?

Jost.

Herr Raboe!

Harlequin.

Herr Patron?

Jost.

Jeg troer han . . .

Harlequin.

Ah Herr Jost!

Jost.

Hvor var han?

Harlequin.

Sandt at sige,

Paa Holmen . . .

Jost.

Sik han Kat?

Harlequin.

Hvad? — Jeg, og mine Lige?

Jeg Kat? det troer jeg ei —

Jost.

— Troe du kun lige frem,
At om du ingen fikst, du dog fortiente dem!

Harlequin.

En Patriot?

Jost.

En Nar!

Harlequin.

Tak!

Jost.

Jeg er plat.

Harlequin.

Jeg roser

Den jævne Stiil.

Jost.

En Giak, som Strig af ti Matroser,
Som en forbildet Sværm indtager meer, end alt
Hvad jeg saa misfomt og med sig en Tynd har talt.
En rasende, som Søvn, selv Søvn ei holdt i Tømme,
Som glat forvirrer Folk og Stat og alt i Drømme,
Dg glemmer vaagende sig selv! —

Harle-

Harlequin.

Men siig, hvori
Det Opløb da bestaaer, saa er den Drom forbi!

Jost.

Nu vel! — Jeg veed ja dog, før faaer det aldrig Ende —
De render om, og veed ei selv, hvorom de rende,
De vil maaskee, fordi de tænke, at de kan —

Harlequin.

Ha jeg forstaaer — de vil — Ei ei! hvad siger han?

Jost.

Hvad har jeg sagt?

Harlequin.

Ja saa! Ja det seer ud for Landet!

Jost.

Du veedst da meer, end jeg — Men vel! — og nu
om andet!

Om Ting, som gielde dig, hvorpaa, saavidt jeg troer,
Dit eget, og maaskee dit hele Vel beroer.

Har derfor, og giv Ngt! Du est i Gield —

Lisette.

Desverre!

Jost.

Du ødte, hvad du fikst af din rettskafne Herre;
Han gav dig Huus og Gaard og alt — kun ei Forstand.

Lisette.

Alt! havde han dog det den gode salig Mand!

Jost.

Nu — det er ei enhver, som kan omgaaes med Penge.
Men nok, du har ei meer; det kan ei vare længe.
Dog er jeg, som du veedst, din største Creditor;
Alt kommer an paa mig — Det har jeg sørget for.

Harlequin.

Ei ei!

Jost.

Hvad?

Harlequin.

Om der kun ei stikker andet under —

Jost.

Hvordan?

Harlequin.

Hvem kan man troe, Herr Raboe, nu omstunder?

Jost.

Hvad? mig? mit rene Pant? mit ...

Harle

Harlequin.

Alting er forbi —

Jost.

Nu?

Harlequin.

Om en vis Monark har Fingrene deri.

Jost.

Forbandet! rasende!

Harlequin.

Om visse Folk maae raade;

Matrosen ...

Jost

(holder med begge Hænderne Munden til paa Harlequin).

Hei fordsomt! Er ingen ingen Maade?

Ei een, at blive hert?

Harlequin (imellem Tænderne).

Mat ..

Jost.

Jeg skal quæle dig!

Harlequin.

Hol ..

Jost.

Atter? —

Harlequin (som slider sig løs).

Holmens Magt skal snart forstærke sig!

Jost.

Saa gaae da! sværm da! ras! ... Og jeg, som veed,
som kiender

Dit Galtskab. Jeg som har mit Pant, og Magt i Hænder,
Magt nok, at jage dig i Dag fra Huus og Hiem,
Jeg staaer godvillig her, og holder Lyset frem?

Harlequin.

Herr Jost! —

Jost.

Mon Medynk da — hvad driver? hvad
bevæger?

Men det er min Herr Søn, med sine Narrestreger —

Lisette.

Han? — Nei! — Men dette Fæ, som hele Verden veed,
hvor høit jeg ...

Harlequin.

Men Herr Jost, nrig synes han er vred.

Jost.

Dig synes? — ret! bliv ved! Gior alting paa det
beste —

Harleq

Harlequin.

Men sig! —

Jost.

Det har man af, at hjælpe paa sin Næste!

Harlequin.

Men sig for Himlens Skyld, Hr. Jost, hvad har jeg
giort?

Jost.

Nei! — Kun at drille mig; kan det vel skade stort?

Harlequin.

Jeg drille?

Jost.

Himmel! Nei! Kun drømme, naar jeg taler,
Det være, hvad det vil: De herligste Moraler,
Den rene Mynt, Dyd, Pligt, og Pant-Forskrivelses,
Alt eet —

Lisette.

Hør nu min Slut, hvad for et Dyr du er!

Harlequin.

Men har . . .

Jost.

Betal din Giæld! saa sørg, saa drøm for Landet!

Harle

Harlequin.

Men har jeg hørt et Ord, saa ...

Jost.

Ha! hvem siger andet?

Du høre mig? Men vel! maaskee du hører best
En velbeskrevet Dom lovmæssig forelæst?

Harlequin.

Jeg haaber dog Herr Jost ...

Jost.

Jeg? kunde jeg formode
Den Omgang? — Jeg af dig?

Harlequin.

Jeg har ei glemt det Gode,
Det Venstskab han har viist — Den Gield jeg stikker i —

Jost.

Dg agter ei ...

Harlequin.

Men tael! hvorefter vente vi?

Jost.

Dg tør jeg haabe da den Gunst, engang at høre?

Harlequin.

Ei, tag Forstikkring, Pant —

Jost.

Jost.

Hvor? Hvad?

Harlequin.

Mit hoire Dre!

Jost.

Vel! — Jeg skal prøve det! Giv Agt! — Engang
endnu;

Men et politisk Ord ... en Lyd ... men mukser du ...

Harlequin.

Hum!

Jost.

Hør da, mærk og svar! — Du har den voksne Pige —

Harlequin.

Ja.

Jost.

Medgift faaer hun ei — Men det vil intet sige —
Rof, hun er flink, og som Leander siger, skion,
Og Penge Gud skee Lov behøver ei min Søn.
Den Knøs! — Han glæder mig paa mine gamle Dage —
Dog undertiden har vi Fædre og vor Plage:
Der har jeg ingen Roe, det koste hvad det vil,
Saa hans Agnetes Ja —

Harlequin.

Ei! — hvor skal det gaae til?

Jost.

Hvad?

Harlequin.

Ru, jeg hører alt — Det var om hans Agneter —

Jost.

Hø?

Harlequin.

Ru?

Jost.

Den Dom jeg har, de to Prioriteter,
 Og Renter, alt kan staae. Meer Raboe; jeg er rig,
 Jeg er en ærlig Mand, og jeg skal hielpe dig!
 Men mærk dig, at jeg ei tiltrygler mig din Datter!
 Ved Himlen, vover du at giere Jost til Latter ...
 Du har tilforet mig, at din, og hendes Haand
 Var fri; jeg hader Evang. Og er der Skin af Baand —

Lisette.

Hvad? Baand?

Jost.

Ru, svar da fæls!

Harle

Harlequin.

Ja ... der kan svares meget,
Om Hol, o

Jost.

Hei! —

Harlequin.

O jeg er saa inderlig bevæget ...
Jeg kan ei meer! jeg døer! Lisette svar!

(Han løber hastig bort.)

Jost.

Hvorhen?

Harlequin (i Døren).

Kun til Hans Puff og Geert — Jeg er her strax igjen —

Fredie Dptrin.

Jost og Lisette.

Jost.

Nu Himmel!

(Her er en lille stum Scene, i hvilken Jost foretager sig adskillige Ting, som at knappe sin Vest op og knappe den flævt til igjen, at støde Snerammen voverende, at sætte sig, at springe op, at snoe sin Pærk et par gange, o. s. v. Det forstaaer sig, altsammen i mueligste Hast.)

Lisette.

Men Herr Jost, hvor kan han undres over,
At den ei hører ham, som drømmer eller sover?

Har

Har han da glemt mit Kors, og at min hierte Mand,
Som hele Verden veed, er ei ved sund Forstand?

Jost

(efter nogen Betænkning).

Keent gal? Maar har han tabt ...

Lisette.

Nu der var stort at tabe?
Hvad var han andet, end den salig Herres Abe?
Da jeg af Kiærlighed ... O Himmel, at jeg dog
Var saa fornarret i det liderlige Drog!
Nu veed enhver, at jeg var Fruens Kammerpige,
Og Herren ... Men det var ei det jeg vilde sige —
Nok, at den brave Mand stafferede mig ud;
Og, som De let kan troe, jeg var en knover Brud.
Et Mantov — af Herr Jost! — hvidt Moor med
Guld-Bofetter,
Og Hængler, som De veed — o Himmel! — og
Manfetter!
Alt Bryffelst —

Jost (fortræden).

Tael om Ting, som andre kan forsaae!

Lisette.

Nu sandt — Det er min Mand, jeg ikke tænker paa —
Han var da, som det er for vel bekiendt, desverre,

Himmel!

Imidlertid os Herr Jost, Nar hos den salig Herre.
 Ret, som han er endnu, dum, doven, liderlig;
 Men hvor det gif og ei, han ret fortrylte mig —
 Og stak det mangen knipst Pimperlimpump i Diet,
 Men jeg, som det saa gaaer, var ligevel fornøiet.
 Der var Sybille Knifs, og Slipslap, som De veed —

Jost (cramper i Gulbet).

For Fanden! mig forgaaer hvert Gran Taalmodighed!

Lisette.

Nu fandt, det var min Mand — Jeg siger det med
 Smerte —

Thi Himlen veed det bedst, hvor kier han er mit Hierte —
 Han var og blev et Fæ —

Jost (vrængende).

Taja — det veed enhver —

Lisette.

Og dog en Engel i Forstand, mod hvad han er.
 En narrist Capriol, en dum, en fornem Mine —

Jost (sætter sig i Rænestolen).

Nu?

Lisette.

Høit, at drille Folk, at fiase, og at grine,
 Det var omtrent hans Orm; og i de første Nar

Blev han endnu saasaa — et godt uskyldigt Faar —
 For Resten søvnuig, plump, beskænkter undertiden,
 En Ødeland — Dog kort! — Den Jammer var kun
 liden —

Og nu til Meningen: De veed det strænge Bud,
 Com — om jeg huffer ret — for to Aars Tid kom ud.

Jost.

Og hvilket?

Lisette.

Jh, den Lov, at alle skulde skrive,
 Hver ærlig Undersaat, hvis Hænder ei var stive,
 Saasnart han kun forstod at kradse A B C —

Jost.

Ei, ei, Madam, det var kun en Tilladelse.

Lisette.

Det være hvad det vil! Før var han kun en Daare,
 Men af ... jeg kan ... jeg kan ei bære mig for Laare:
 Fra dette Dieblif foer — som jeg fast har troet —
 Foer Fanden i ham, og — — — han blev en Patriot.

Jost.

Jaja, det håndtes fleer.

Lisette.

Lisette.

— Vi har et Pulsterkammer
Høit oppe i en Dvift — Nu tænkt engang min Jammer!

Jost.

Hf!

Lisette.

Maae jeg vise dem?

Jost.

Rei!

Lisette.

— Nu, der giemme vi,
Som De saa veed, snart et, snart andet Skramlerie.
Blandt andet staae der og to gamle Gueridoner,
Som boned — ikke som man nuomstunder boner —
Forstaae mig vel Herr Jost — men boned som de bør —

Jost (springer op).

Men . . .

Lisette.

— Nu det var min Mand, hvorom vi talte før —
Saa staaer der og et Skrin, som har tilhørt min Frue,
Smukt indlagt —

Jost.

Ei! —

Lisette.

Det stod i hendes beste Stue —

Jost.

For Pokker! —

Lisette.

Nu min Mand — Saa maae De vide det,

Jeg seer ei Nar og Dag til Pulterkammeret.

Nu — Morgenen derpaa, som dette Bud blev givet —

Det er et Underværk, at man beholder Livet —

Ehi man har altid sagt for mig, det var et Bud —

Nu — Morgenen derpaa saa sneg min Mand sig ud —

Jost.

Ei ei!

Lisette.

Nu tænk min Skræk! — Jeg søgte hvor jeg vilde,

Allt intet — Tiden gik. Vi spiiſte. Det blev silde.

Dg ingen Mand endnu. Ehi De begriber let,

Hvor langt min Tanke var fra Pulterkammeret;

Halv Otte fandt vi ham — Jeg glemmer ei den

Jammer —

Giet hvor!

Jost.

Ei ei Madam, i hendes Pulterkammer.

Lisette.

Lisette.

Saa har De hørt det — Nu — der stod han paa et Fod,
Og, Gud forlad min Synd, og skrev et Ugeblad.

Han soer — Nu veed De selv, om han har skrevet andet
End Kiøffensedler for — Han soer, det var for Landet.

Og meer — Det var om Glid, og Sparsomhed, han skrev,
Den liderlige Fugl! — nu døm, hvor varm jeg blev.

Dog det var lidt endnu — Han skrev og skrev —
kun Skade

For Blæk og Pen, og for de skønne rene Blade! —

Saa tænkte jeg, og taug — Thi det, han viiste mig,
Var Snak, hvorfor det ei var værd at ærgre sig.

Dog, som De let kan troe, derefter tog jeg vare
Paa Vinduer og Dør. Jeg fandt den fulde Fare,
Og daglig voxte den —

Jost.

Men er det saa Madam,
Da bør man ynke, og om mueligt hielpes ham.

Hans Uheld rører mig — Alt andet vil jeg glemme —

Lisette.

Men Himmel! —

Jost.

Veed hun hvad? — Nu, mens han ei
er hiemme . . .

Lisette.

Saa kom den syttende forleden Januar,
Den store Dag — og den har giort ham reent til Nar.

Jost.

Det hændtes fleer ... Men nu — Jeg falder paa de
Tanter,

For dog at hielpe paa min Søn!

Lisette.

Den Siak! den Dranker...

Jost.

Hvad?

Lisette.

Bil indbilde sig, at styre Folk og Land!

Jost.

Haha! — Men om...

Lisette.

O ve! — min gode stakkels Mand!

Jost.

Men om vi fandt et Raad —

Lisette.

Nu blev det Stats-Aspecter —
Bordeller, Vægter, Snak, Pasquiller og Projecter ...

Beret

Beretninger om Ting, som ingen Siel har seet —
Digt, Gladder, meer end af den bedste Hof-Poet.

Jost.

Om ...

Lisette.

Dog bør Sandhed staae — han har i denne Time
Endnu, saa gal han er, ei budt sig til at rime.

Jost.

Men om ...

Lisette.

Dg er der nu en Maaned gaaet forbi,
At han har sluppet det fordømte Smørerie.

Jost.

Vel, vel! — ret vel Madam! Men sig mig nu sin
Mening!

Maaskee vi uden ham kan slutte den Forening,
Om vi ...

Lisette

(falder ham meget hastig i Ordet).

Hvad hjælper det? Nu veed De, om han er
En Mand at tale med, som andre Menneſker.

Jost.

Derfor ...

Lisette (som forhen).

Om man kan faae et Svar paa det man siger ;

Jost.

Fordømt! —

Lisette.

Man præker nu, man synger eller skriger.

Jost.

Ha, hvor jeg havde Lyst ...

Lisette.

Den Dødsmer!

Jost.

Ak!

Lisette.

Den Mar!

Jost.

O veel!

Lisette.

Er det af ham, at man bør vente Svar?

Jost.

Nei Himmel, det er meer end Mennesket kan taale!

Lisette.

Ru? — Er det et?

Jost.

Jost.

Madam! —

Lisette.

Men af! — Jeg staaer paa
Maale.

Hvor kan han blive af? Forlad! — i et Minut —
Jeg har ei Roe, saasnart jeg ikke seer min Snut!

(Hun gaar hastig bort.)

Fjerde Optrin.

Jost.

(Efterat han nogen Tid har betragtet Doren med saa høit opspilede
Dine og Mund, som vel mueligt).

Nu Jost — her staaer du da ... Ha den, som venter
andet

Af Hun har ingen Roe! — Hvor kjærligt! —
Et forbandet!

Bagtalerfken! — Jaja — Hun ham, som han sit
Land! —

Ham skeer hans Ret — Men jeg? — en brav og
ærlig Mand? —

Jeg som en Nar? — og her? — og hvi jeg gamle
Laabe? —

At jeg — Nei det er meer, min Son, end du tør
haabe! —

Fordømt! — Jeg trygle om ... jeg her ... ha vi vil see
Om lovsig Dom ... om Folk, som gjør mig rasende! —

Femte Optrin.

Agnete og Jost.

Agnete.

Herr Jost! — allene her?

Jost.

Ja Tomfrue Pimpernelle!

Agnete.

For Himlens Skyld! —

Jost.

Om Folk, som ret forsættelig drille ...

Som ha! —

Agnete.

Retskafne Mand!

Jost.

Jeg brister —

Agnete

(tæger ham sengesom ved Haanden).

Hvi saa vred?

Jost

Jost (river den hørt).

Slip!

Agnete (veemodig).

Nu det fattedes til min Elendighed!

Jost.

For Pokker! — mon de troer, at jeg har tabt Forstanden?

Agnete (som før).

Herr Jost!

Jost.

Hun, Jomfrue Siv, kan see sig om en anden!

Og var hun Dyden selv, og meer end engleskion,

Saa skal hun ikke faae saa meget af min Søn!

Agnete.

O Himmel! — men Herr Jost! — det faaer — det
faaer da være! —

Jost.

Ei! — faaer det dog? — Hvor front! — taalmodigt,
paa min Ære! —

Agnete.

De veed det selv, at min ... af, at han er mig kjær;

Og at det uden Tvivl maae gaae mig meget nær —

Men, at en værdig Mand, der elskte mig, som Fader,

Saa bittert, saa med et forkynder — at han hader! —

Nu

Nu, da mit Haab var sterft! — Men sig mig da, hvori
Veslaaer min Feil?

Jost.

I det, at Haabet er forbi!

Agnete.

Har min Papa . . .

Jost.

Den Siæk! —

Agnete.

Ret! skield! forøg min Smerte!

Jost.

Den Nar!

Agnete.

De kiender ei hans redelige Hierte,
Dg veed jeg, at han har naturlig sund Forstand —

Jost.

Ei ei! — fortreffelig! En Engel af en Mand!

Hvor dyb!

Agnete.

Dg har De talt min Moder?

Jost.

Jost.

Ja desværre! —

Den Sladderske! Den Her!

Agnete.

Det gaaer for vidt min Herre!

Jost.

No vee! —

Agnete (græder).

At tie reent til slikt, anstaaer mig ei —

Jost.

Nu, saa hun vilde vel, jeg skulde gaae min Vei?

Agnete.

O Himmel! . . . men Herr Jost! . . . naar faaer min

Jammer Ende?

Jost.

Hun taler, som hun bør — Jeg er ei vred paa hende . . .

Men slige . . . har de tænkt, at kunde drive Spas

Med Jost Hei Junker Elens! — han kommer

ret tilpas!

Siette Optrin.

Leander og de Forrige.

Leander.

Hvorledes? —

Jost.

Ei! for alt nu skal her gøres rede! —

Leander.

Min Brud i Graad? — og De? — min Fader! —
 hvilken Bredde! —

Jost.

Jeg tør dog være vred, Herr Søn, saasnart jeg vil? —

Leander.

Forklar mig, Deiligste, hvor dette kan gaae til? —

Jost.

Ja deilig først og sidst! Men nu vil jeg forklare:

Hans Gifte-Nykker kan han sikkert lade fare!

Herr Fiantes Svogerskab er ei at tænke paa!

Nu suk, og klynk og græd! — Hvad Jost har sagt,

skal staae! —

(Han gaaer.)

Syvende Optrin.

Leander og Agnete.

Leander.

Min Fader! — men han gaaer! — og hvem — hvad
har opirret

Den bedste Mand? — Er det en Drøm? — Er jeg
forvirret? —

Saa tierlig, som han er — og var! — Han haster ud,
For snart, det var hans Ord, at bringe mig min Brud!
Og nu? —

Agnete.

Leander, af! — Jeg frygter, at min Fader ...

Leander.

Ei vist! — De Griller, som han heller ei forlader!
Hvem kan ei ærgre sig?

Agnete.

Og hvem kan tale med,
Hvem kan udstaae Herr Jost, med hans Tilfæindighed?

Leander.

Herr Jost er Fromhed selv, men Drømmeren kan drille.

Agnete.

Og Tusentasten bør undskyldte hver en Grille!

Leander.

Leander.

Min Fader, som jeg troer, er en fornuftig Mand.

Agnete.

Jeg er forsikkert om, at min har sund Forstand.

Leander.

Hvor sund! — Na! Visdom selv! — maaskee, fordi
han giver

Sin kiære Datter til den flygtige Herr Skriver?

Agnete.

Nei, men til Dem? Ei sandt? til sin retskafne Ven?

Leander.

Den flygtige Contract! — Hun bør samtykke den?

Agnete.

Jeg bør Leander? Vef!

Leander.

Sligt skulde Jost kun vide!

Agnete.

Uædle! Skynd dig! Gaae! Forkynd ham det i Tide!

Leander.

Ha! — mig mistyder hun! — men Skriver's rene
Stil —

Agnete.

Agnete.

Fortrykker mig —

Leander.

Farvel! —

Agnete (spottende):

Åf!

Leander

(gaaer hen imod Døren, men kommer strax tilbage).

Trods dit stolte Smil!

Agnete (som før).

Ei! —

Leander.

Mon da Tabet af en Troeløs koster Smerte?

Agnete.

Og mon Bagtaleren var vigtig for mit Hierte?

Leander.

Ha Galske! —

Agnete.

Skiildsord? — ret! — nu er jeg vant dertil!

Leander.

Forlader du saa let din Elsker, naar du vil?

Agnete.

Min Elsker! —

Leander.

Himmel, nei! — Jeg veed mit Fald desværre!
Herr Smører, som jeg troer ...

Agnete.

Troe hvad De vil, min Herre!

Leander.

Ha ham! — At blive her var meer end Kaserie!

(Han gaaer bort i Furie).

Agnete.

Vel! gaae! tag denne med! Saa er den Drøm forbi!

(Hun river en Ring af Fingeren, og løber efter ham.)

Anden Handling.

Første Optrin.

Agnete, og strax derefter Torgen.

Agnete

(Siddet og stirrer paa sin Ekeramme, med Haanden under Kinden).

Aha! — Saasnart... med et... for evig... reent
til Ende!

Torgen

(Som stikker Hovedet ind af Døren).

Hem!

Agnete.

Hvor beklemt jeg er!

Torgen.

Hem!

Agnete.

Torgen!

Torgen

(Kommer inden for).

Er det hende?

Agnete.

Tomhændet? ... Gavst du ham ... Han fik da Brev
og Ring?

Jørgen.

Ei! troer hun, at jeg tør forvanske slige Ting?

Agnete.

Og tog den?

Jørgen.

Ei!

Agnete.

Hvordan?

Jørgen.

Som man er vant at tage.

Agnete.

Og han beholdt ...

Jørgen.

Men hvor! —

Agnete.

Og gav den ei tilbage?

Jørgen.

En Guldring? — Har man hørt? — at give sligt
igien?

Agnete.

Agnete.

Saa at han ordentlig ...

Jørgen.

Det smukt forvarte den.

Agnete.

Barbar!

Jørgen.

For Himlens Skyld! —

Agnete.

Og det jeg havde skrevet —

Du saae ham læse det?

Jørgen.

Ja Tomfrue!

Agnete.

Brod han Brevet?

Jørgen.

Ei, det forstaaer sig dog, han maatte —

Agnete.

Eie, og svar!

Ei sandt, han studste, da han saae, hvis Haand det var?

Jørgen.

Nei.

Agnete.

Ha trolose Siel!

Jørgen.

For —

Agnete.

Svar mig, naar jeg taler!

Jørgen.

Men ...

Agnete.

Var han vred?

Jørgen.

Nu ja ... saa vred.. som hun befaler.

Agnete.

Det er dog sært — Man kan paa ingen Maade faae
Et arligt Svar — ei et, som er at lide paa —

Jørgen.

Men er det ikke bedst, ifald hun vil tillade,
At jeg fortæller selv min hele Ambassade?

Agnete.

Hvorefter venter du?

Jørgen.

Eh! Jomfrue, overalt
Kan ingen svare klogt, naar en vil spørge galt.

Agnete.

Agnete.

Brav! fleer Anmærkninger!

Jørgen.

Dog, som hun let kan tænke,
 Det Ord skal være talt til Stole, Bord og Bænke;
 Jeg tiener for mit Brød —

Agnete.

O Himmel!

Jørgen.

Dg jed veed

Min Pligt — og at det var imod min Skyldighed.

Agnete.

Kun meer! —

Jørgen.

Jsald jeg frit, og plump og fref begierte,
 At sige hende, hvad jeg tænker i mit Hierte.

Agnete.

Dg hør nu mit Jsald! — Jsald du ærgrer mig,
 Dg ei besvarer det, hvorom jeg spørger dig —
 Jsald du ikke strax gjør Rigtighed og Rede
 For alt —

Jørgen.

Mig kan hun let forvilde med sin Brede.
Hvem veed nu hvad, og hvor jeg skal begynde fra?

Agnete.

Dit Vrende! —

Jørgen.

Ja saa — I Gaar —

Agnete.

Eftærtis?

Jørgen.

Hør mig da!

Ehi Orden, siger man, er god. Saa maade hun vide,
Jeg fik i Gaar et Sting, her, i min venstre Side —
Af Trækvind, som jeg troer —

Agnete.

Ha, Jørgen, raser du?

Jørgen.

Men hør mig ud! — Jeg har det samme Sting endnu —

Agnete.

Ket! — prøv mig kun! —

Jørgen.

Ru for at komme snart til Ende —

Det Sting — og det, at hun befalte mig at rende —

Leg

Jeg nu min Ligtorn til, og mine skæde Been,
 Og saa en hæsliq, dyb, forbandet Kendesteen —

Agnete.

Ha, hvi jeg ...

Jørgen.

Dette alt, blev samlet paa en Maade,
 At mine, som hun ved, med Tugt blev giennemvaade —
 Og, før jeg fik dem tørt, saa godt det kunde skee,
 Var Herr Leander ei at høre, eller see —

Agnete.

Men Dosmer, sig mig da — hvor kunde du formode
 At naae ham? — Kryber han? Du vidste, hvor han
 boede!

Jørgen.

Som om jeg først og sidst ei havde søgt ham der.

Agnete.

Og?...

Jørgen.

Ei, som sagt —

Agnete.

Hvordan? — Hvad? —

Jørgen.

Altid lige nær!

Agnete.

Leander? —

Jørgen.

Paa min Troe, var ingensteds at finde.

Agnete.

Nei min Taalmodighed — Hver Draabe maae forsvinde!
Saaledes drille mig? — Og brød han ei mit Brev?
Og tog imod min Ring? Og læste hvad jeg skrev?

Jørgen.

Nu ja —

Agnete.

Dog siger du...

Jørgen.

Gid den faae Skam, der driller!
Saaledes brød han det — saaledes sad hans Brillen —

Agnete.

Hvis Brillen? — Hvem? —

Jørgen. —

Herr Jost —

Agnete.

Han gavst du? — Han
har seet? —

Jørgen.

Jørgen.

Eil Fader eller Søn, det, troer jeg, var vel eet.

Agnete.

O Himmel! — at jeg og ... ha hvi jeg skulde sende
En

Jørgen.

Min Beretning er endnu ei halv til Ende —

Agnete.

Hvad meer? Tael! —

Jørgen.

Nu Herr Jost lod søge om sin
Søn —

Agnete.

Bort af mit Diesyn!

Jørgen.

Men —

Agnete.

Bort!

Jørgen (i det han gaar).

Er det min Løn?

Andet Optrin.

Agnete allene.

Saa!... vel! — nu veed han alt! Ulykkelige Pige! —
 Hvi vilde du? — men vel!... Og han? — hvad vil
 han sige? —

Han sig tilsidefat — for hvem? — Det staaer deri —
 Brav! — Før var heller ei det sidste Haab forbi! —
 Han see sin Søn forsmaaet, af... Himmel! — ont
 — jeg bliver

Et Offer for hans Had, og for den usle Skriver!...
 Og det er lidt for ham, at hævne sliq Foragt
 Paa mig — for ham, som har vor Velfærd i sin Magt! —
 Ulykkelige Mand! — min Fader! — Dog du vilde...
 Men Jost er Fromhed selv... hvi dømmes jeg saa
 ilde? —

Men hastig, som en Ild — Og — brave Mand tilgiv
 Min Driftighed! — lidt stolt — og meer end alt for
 stiv —

Saa egensindig, som den Dydige kan være —
 Vel punktlig — næsten sær i dit Begreb om Ære...
 Ha jeg begriber let, hvor rasende du blev,
 Da du... Den dumme Karl, at slyde den Mand mit
 Brev! —

Dg jeg! — o Harm! — hvortil kan ikke du forlede! —
 Leanders bittre Spot! ... Hvorover kom hans Brede?
 Dg min? ... Jeg kiender ham — Dg troer jeg, at
 han kan
 For Alvor spotte mig? — Dg dog begyndte han! —
 Dog var han Skyld i Alt! —

Tredie Optrin.

Skriver og Agnete.

Agnete

(i det hun seer Skriver, som har sneget sig bag paa hende).

Af! —

Skriver.

Lykkelige Binde

Har blæst mig hid i Dag, o himmelske Gudinde!
 Bed alle Muserne! —

Agnete.

Forsværg dem ei! —

Skriver.

Min Fed

Er flippefast — dog kun i Prosa, som De veed —

Agnete.

Der' Sprog ...

Skriver

Skriver

(falder hende i Zalen).

De smigrer mig — dog, at De var tilstæde,
O troe mig, det har lagt Biergdynger til min Glæde!
Dog Bierge selv er Stov! —

Agnete.

Nu er De alt for slem —

Skriver.

Atomer mod den Lyst, at kunde kildre Dem!

Agnete.

Mig?

Skriver

(giver sig endeel pedantiske Nirs).

Viid!... Dog Himmel! — Er mit Ansigt sat
i Lave?

Siig! har jeg Miner, som et Glædskabsbud bør have?

Agnete.

Ei! —

Skriver.

Nu?

Agnete (fortræden).

Jeg har ei Lyst —

Skriver.

Hvorledes seer jeg ud?

Agnete.

Agnete.

Ha, som De vil.

Skriver.

Et Ord! —

Agnete.

Nu — som et andet Bud.

Skriver.

Ambassadeur er fransk, dog kunde det passere

For Apocryph endnu, saavel som andre flere;

Men nu til Sagen: Først —

Agnete.

De dræber mig med Snak!

Skriver.

Først maae De takke mig!

Agnete.

Tak! — Millioner Tak!

Skriver.

Dybt maae De neie, dybt! —

(Hun neier til Jorden, og han bukker sig med en
stolemæssig Høitidelighed.)

Jeg ønsker Dem til Lykke!

Agnete.

Agnete (forundret).

De mig?

Skriver

(slaaer sig for Bryllet).

Jeg!

Agnete.

Og hvormed?

Skriver (butter sig igien).

Ei! — med mit Messerstykke!

Agnete.

O!...

Skriver.

Jeg har overgaaet mig selv — Mig, som De seer,
Og, uden Egen-Roes, hvad kan der siges meer?

Agnete.

Den Ydmyghed ...

Skriver

(falder hende i Ordet).

Den kan undskyldes; thi De mærker
Dog let, hvor langt mit Værk gaaer over alle Værker.
Nok, at fra Seths Tractat, som dog kun faa har seet,
Har ikke slikt et Lys bestraalet vor Planet —
Her ...

(Han trækker et Bunde Papirer op af Lommen.)

Agnete

Agnete (forstræffet).

Ah! — jeg beder . . .

Skriver.

Nei! — At De dog selv maae
domme! —

Agnete.

Mig synes —

Skriver.

Om . . .

Agnete.

Jeg troer —

Skriver.

Om det er gyldne Dromme —

Agnete.

Jaja —

Skriver.

Hvorned . . .

Agnete.

Det er —

Skriver.

Hvorned jeg smigrer mig —

Agnete.

Det er min Moders Køst —

Skriver.

Da vær saa lykkelig —

Agnete.

Forlad! — Et Dieblif ... (Hun undløber.)

Fjerde Optrin.

Skriver allene.

Ut ... Kun de fire Blade! —

Kun Titelen! ... Eiei! — Hun gaaer. Det var dog
Skade —

Den Staffel! — hvilkens Dukt! — I Havnen af sin Lyst
Korlæges hun, som jeg troer, paa Frue Lisettes Kyst!
Hahahaha! — Det Træk! — Det var vel værd at
tegne —

(Han seer sig rundt omkring om et Bord; men der er intet.)

Hvor? ... O vi lærde Folk kan skrive allevegne! —

Og ... da Herr Trykpaapir opmuntret mig til Glid —

Og Verden regner paa hvert Soelgran af min Tid —

Mit Pund — og nu min Vert! — min Skræder! —

Penge, Penge! —

Jaja

Jaja — De største Mænd blev store ved at trænge!
 Saa var det at Homer sang sig berømt og mæt —
 Og jeg ... nunu — jeg troer — Det tegner ei saa slet —

(Han trækker et Blæhorn og en Pen op af Lommen.)

Blæk har jeg her, og Pen — Nu faae den Skam der
 bytter

Haand med en Amtsbarbeer, og Pødex med en Rytter! —
 Saa veed jeg dog, jeg maae, for Fanden, hvor det gaaer,
 Faae skrevet ti til tolv Tractater i et Aar! —

Her er jeg Evigerson — Min Pen-Forpagter giver
 En Daler for et Aar — Hei! — frisk til Barket,
 Sriver!

Stor har du længe vær't, snart vil du blive rig;
 Saa kan Journalerne gaae hiem og hange sig!
 Men hvor? — Er intet Sted, hvorved man kan be-
 gynde? —

Ei skrev Diogenes sin Logik i en Tønde;
 Og Tønde, Bord og Stoel er alle gjort af Træ;
 Og ... Slige Skrifter bør forfærdiges paa Knæ!

(Han frammer sine Sager ud, saa godt han kan, paa en
 Støbel, der staaer bag ved Særammen, og falder paa
 Knæ ved den, for at skrive saaledes, men springer
 strax op igien, leder i alle sine Lommer, og finder
 endelig den Bog, han søger om)

Ei ei! — min Navnebog! ... nu dog — det var en
 Lykke!

Det gyldne Skrift! — jeg troer — Herr Junkers
Mesterstykke!

(Han blader om i Bogen, snaffer og læser imellem hinanden.)

En Statsmand bruger jeg . . . Den Autor er ei klog,
Som ei anskaffer sig den gyldne Navnebog! —

Stat — Stater — General — Ha Statsmænd . . .

Jeg gad vide,

Hvordan man uden den fik fyldt en ærlig Side?

Ja fyldt! — Ak, mangen en maae fylde, som han kan —

Men for studerte Mænd gaaer sligt ei altid an.

Ha Navne maae dertil! — Med to til tre og flere

Maae hvert et Blad bestrøes. Vi lærde maae citere.

Hvor skal det komme fra? — Her er min Bog til Gavn —

Ehi altid kan man dog ei digte selv et Navn! —

Abas, Achitophel . . . den Jøde kan jeg bruge

Til Skrifteprækenen i Bartov, næste Uge.

Dg Kristid, August . . . Statsmændene paa A

Er intet værd; nei I maae man begynde fra!

Ei heller har det Art, naar hver en Glynder-Jyde

Strax veed, hvis Navnet er, og hvad det skal betyde.

Som, hvad er Salomon og slige Navne værd?

Jeg veed bekiendte Ting kan ikke klinge lærd.

Zaleucus, Xenophon, Ulyss — de Navne lod sig høre;

Men Franske klinge dog langt bedre i vort Øre! —

Dg Seneca, Sejan — Der siges meget om
 Hans lange Klammerie med Paverne i Rom.
 St. John! ... En Helgen her? — Ha, Richelieu! —
 kun Skade,
 At han er brugt saa tidt i lumpe Ugeblade —
 Philippus, Peter Zar ... og Prior, Polignac —
 En Trykfeil! ventelig Herr Prior, den Polak —
 Machiavel — Jeg troer, jeg under ham den Ere —
 Nei Mazarin! — Ja ham — ved Styx! — ham skal
 det være.

Det klinger lidt bekiendt, men meget smukt ... Enfin! —

(Han sætter sig igjen i forrige Stilling, og begynder at skrive,
 saaledes, at han tillige dicerer sig høit.)

Saa skrev den dydige, den fromme Mazarin —
 Hvad skrev han? — Ja det kan jeg hastig faae at vide —
 (Han blader om i sine Concepter.)

Her skal det staae omtrent — her paa den første Side —

Femte Optrin.

Harlequin og Skriver.

Harlequin

(forfulgt og aandeløs, salder meer, end løber, ind paa Skrivepladsen;
 men saasnart har han ikke slaaet Døren i, og veed sig i Sikkerhed,
 førend han vender sig om imod den, og sætter sig i
 en vakkende Stilling).

Ho vee! — av! — uff! — Bevast! —

Skriver

(som dicterer sig høit),

At den, som var betroet

Stats-Roret —

Harlequin.

Vil I flaae en ærlig Patriot?

Skriver

(der stikker hovedet ud under Sjerammen).

Haha! — den Nar!

Harlequin

(der ikke veed andet, end at Rosten kommer uden fra),

Selv Nar!

Skriver.

Stats-Roret, bør betænke —

Harlequin.

Sid Fanden tog dit Roer!

Skriver.

Sig længe paa at skænke

Harlequin.

Ja du har skænket mig!

Skriver.

En grov Forbrydere . . .

Harle

Harlequin.

Jeg? — det er Løgn, din Skurk! — Kom om du tør! —

(Harlequin, der vil sætte sig i Positur, gjør et stærkt Spring tilbage, kaster Snerammen, Skriver, hans Vord og alle hans Concepter overende, og kommer selv til at ligge paa Ryggen, midt i dette Chaos.)

Skriver.

Dvee! —

Harlequin.

Hei! jeg er myrdt!

Skriver.

Mit Skrift!

Harlequin.

Vær naadig!

Skriver.

Ha forbandet! —

Harlequin.

Dvarteer for en, som døer af Kierlighed for Landet!

Skriver.

Bort! —

(Han gjør en Vending med Armen, for at fjerne Harlequin fra sig, som tildeels ligger oven paa ham. Ved denne Veilighed rører han ham i Ansigtet med sin Pen, som han endnu har i Haanden. Harlequin veed ikke andet, end at det er en Kniv.)

Harlequin.

— Skyd mig for ihiel! — jeg væmmes ved en Dolk! —

Skriver.

Bort!

Harlequin.

— Jeg skal aldrig gaae i Laug med Kongens Folk!

Skriver.

Herr Harlequin!

Harlequin.

Aha!

Skriver.

For jeg ærbødigt bede?

Harlequin.

For Himlens Skyld!

Skriver.

Dg hvad? —

Harlequin.

Stik Kniven i sin Skede!

Skriver.

Dg kiender han da ei den vidtberømte Pen? —

Harlequin

(Som endelig kommer til sig selv, kiender Skriver's Døst, og seer, at det kun er en Pen, som han har frøgtet sig for, springer op).

Jeg troer . . . Hei mener du, jeg løber langt for den?

Skriver.

Herr Svigerfader!

Harlequin.

Ei! — mig synes — ja, Herr Skriver!

Skriver.

Jeg selv.

Harlequin.

Hvem kiender Folk i patriotisk Iver?

Skriver.

Da har jeg dog en Mir, foruden Egen-Roes —

Harlequin.

Taja, mig kom han for som en fornykt Matros.

(De tale næsten paa eengang, og altid høiere og høiere, indtil de tilsidt skrig af alle Kræfter.)

Skriver.

Heu! . . . Hvad gielder det, ifald De fik at vide, —

Harlequin.

Jeg troer jeg finder det et Nar i Ryg og Side, —

Skriver.

Hvad for et Bærk der laae paa denne Skriverspult —

Harlequin.

Ne jeg stak Næsen i en dum fordømt Tumult —

Skriver (af fuld Hals).

Herr Harlequin! —

Harlequin (ifligemaade).

Hvad Nyt? —

(Com for, næsten paa eengang.)

Skriver.

Ifald De kunde giette —

Harlequin.

Jeg, som en Patriot, vil styre Folk til rette —

Skriver.

Ifald De drømte om ...

Harlequin.

Og lære dem der' Pligt —

Skriver.

Men, hvad, ifald De saae mit ypperlige Digt? —

Harlequin.

Og Næsestyver! — Prygl! —

Skriver.

De skulde doe af Latter! —

Harlequin.

For Pokker? —

Skriver.

Dg kom an! Jeg faaer ja dog Der' Datter —

Harlequin.

Jeg lee? — Om Kongens Folk fik ham engang i Tvet?

Skriver.

Belan! — hvad vover jeg ved at betroe ham det? —

Harlequin.

Rei! — Det er sikkert nok! —

Skriver.

Nu maae han mærke noie! —

Harlequin.

Men kom blandt Holmens Magt, og faae en banket

Troe! —

Skriver.

Silencium! — mit Værk er intet Børnespil! —

Harlequin.

Men mit var Spøg — Rei har, hvor lystig det gik til!

Skriv

(næsten paa cengang.)

Skriver.

Først Titelen — En Soel —

Harlequin.

De første Complimenter —

(Paa cengang, og saa høit de kan raabe.)

Skriver.

En Soel —

Harlequin.

Et Snudedrag —

Skriver.

For jordiske Regenter! —

Harlequin.

For Tanden, overdøv mig ikke med sit Skrig!

Skriver.

Ved alle Muserne! nu skal han høre mig!

Harlequin.

Ved hele Bremerholm, jeg vil, at han skal høre!

Skriver.

En Soel! —

Harlequin.

Et Kumpestød! —

Skriv

Skriver.

Ha! —

(Han holder Harlequin fast ved Øret)

Harlequin.

Mord! — Gewalt! — mit Dre!

Skriver.

En Soel! —

Harlequin.

En Luffing! — Hei! — (De staaes.)

Siette Dyrtrin.

Leander og de Forrige.

Leander.

Hvorledes staaer det her? —

(Til Skriver, i det han stoder ham bort.)

Saa slet belønner I Jer Vens Belgierninger?

Harlequin.

Uff!

Skriver.

Hvi forsmaaer han da, hvi vil han ikke skionne
Paa det, hvormed jeg vil saa rigelig belønne?

Leander.

I rigelig?

Skriv

Skriver.

Ja jeg!

Harlequin.

Men maac en stakkels Mand
Da ei fortælle, hvad han lider for sit Land?

Leander.

Uværdige, jeg veed det Gode, som J nyder!

Skriver.

Hvi kaster han du Brag paa det, som jeg tilbyder?

Harlequin.

Har jeg forsmaaet —

Skriver.

Mit Guld —

Harlequin.

Af! —

Skriver.

Mit Klenodie!

Harlequin.

Men glem for Himlens Skyld min Overiselse!

Skriver.

Min Perle, min Juvel!

Harle-

Harlequin.

Velbaarneste Herr Skriver!

Jeg usle Martyr af en patriotisk Iver —

Skriver.

Min Soel! —

Harlequin.

Jeg kiender ja min Feil — hvor grov jeg var —

Leander.

Ei var dog klog! De gjør for meget af en Nar!

Skriver.

Vel! — lad ham tabe!

Leander.

Hvad?

Skriver.

Ei! — kun den ringe Lykke,
At turde høre paa et uselt Mesterstykke!

Leander.

Dg tænkte jeg det ei?

Skriver.

Som London og Paris
Har — eller vil dog vist udmærke ved en Priis!

Harle

Harlequin.

Ei ei! — Paris!

— Skriver.

Dg en, som, troer jeg, er lidt andet,
End hvad en Praktikus fortjener her i Landet!

Harlequin.

Herr Svigersøn!

Leander.

Fordomt!

Skriver.

Et Værk, hvis blotte Navn
Vil strekke Jorden, og opbygge Kiøbenhavn!

Leander.

Et Ord Herr Harlequin!

Skriver.

De see det dog omsider —
Kort — en Historie, om Verdens sidste Tider,
Hvori blandt andet er fortalt med rene Ord,
Hvorledes vi fik Krig ...

Harlequin.

Ei! —

Skriver.

Med den hele Jord.

Harle

Harlequin.

Paa mine Knæ . . .

(Hau vil falde paa Knæ, men Leander hindrer ham deri.)

Leander.

Sy dog! — Jeg har et Ord, som haster —

Skriver.

Da Tunis og Algier, til Straf for vore Laster . . .

Harlequin.

Ei ei! naar håndtes det?

Skriver.

Nu — De kan mærke dem

Det Nar, Totusinde, Trehundrede og Fem!

Harlequin.

Av! — neppe lever jeg . . .

Leander (til Harlequin).

Tillad mig dog, at tale!

Skriver.

Jeg kunde vise Dem den fineste Cabale,

Som visse Statsmænd

Harlequin.

Ei!

Skriver.

Har spilt det samme Nar,
 Da, til vort store Held, vor Jord og alt forgaaer —
 Jeg kunde nævne Dem den Prinds, som da regierer,
 Hans Generaler, og hans Underofficerer,
 Hans Hof-Poet — fort alt —

Harlequin.

Ei ei! —

Skriver.

Men somme lee,
 Og ingen Idiot ftaaer Skrivens Bærk at see!

Harlequin.

Jeg dog?

Leander.

Kom! — Det er Ting, som Narre kun kan vide.

Harlequin.

Jeg dog Herr Skriver?

Skriver.

Nei!

Harlequin.

Et Hefte!

Skriver.

Nei!

Harlequin.

En Side!

Skriver.

Kun Marre vide det! — Hvor veed vi Lærde da,
Om jeg tør spørge Dem, saa meget andet fra?
Hvorledes see vi klart i mørke Cabinetter?

Leander.

Gaae Ven! — Det er ei ham, hoormed den Kloge
tretter!

Harlequin.

Herr Svigersøn!

Leander.

Ei Snak! — Veed dog den Tjante gaae!
Det, jeg vil sige Dem, beroer Der' Belsærd paa!

Skriver (vil gaae).

Vel! —

Harlequin.

For min Datters Skyld!

Leander.

Herr Harlequin! De spaser
Der' Datter, og en Mand, som tiensynlig raser!

Skriver.

Nu godt!

Harlequin.

Medlidenhed!

Skriver (til Leander).

De skal selv faae at see,
Paa god forsvarlig Prent, om jeg er rasende!

(Han gaaer.)

Syvende Optrin.

Harlequin og Leander.

Harlequin.

Ha! — jeg er ødelagt!

Leander.

Nei! men i største Fare
For snart at blive det! ... Jeg iilte, at advare.
Der er en Dom ... Jeg troer, en Obligation ...
Kort, jeg vil raade Dem, at skule Der' Person!
Jeg har forgieves søgt Der' Datter og Der' Kone.

Harlequin.

Ne!

Leander.

Jeg begik en Feil, som intet kan forsonske —

Harle-

Harlequin.

Nei intet!

Leander

(trækker paa Skuldrene).

Hidsighed!

Harlequin.

Kan De forsvare det?

Leander (som før).

Mistanke —

Harlequin.

Dg til hvem?

Leander.

Ha, De har alt for Ret!

Harlequin.

Om Verden nu forgaaer —

Leander.

Hvor —

Harlequin.

Førend jeg har fundet —

Leander.

Hvad?

Harlequin.

Ei Cabalerne, hoorpaa der bliver spundet.

Leander.

Kor Himlens Skyld, min Ven, nu maae De glemme sigt!

Det, jeg har sagt, er meer, desverre meer end Digt!

Min Brud, Der' Tilstand, alt gior mig tilsidst forvirret . . .

Min . . . jeg er Skyld . . . men Jost er skrækkelig opirret!

Et uløksaligt Brev! . . . Jeg har ei spart min Ven!

Et Knæfald selv — men ak! — han hører ei sin Søn!

Jeg frygter, at han sirax — Alt, hvad jeg kunde giøre,

Var at advare Dem —

Harlequin.

Nu ja — Det lod sig høre!

Leander.

Spog ei! —

Harlequin.

Nei, det er Tid, at bruge sin Forstand!

Leander.

De er i et Korteer en arresteret Mand!

Harlequin.

Saa snart? i et Korteer! Jeg veed, hvor lidt man lider

Stats-Underfogelser i vanskelige Tider;

Men naar man holder sig saa nær til Dommemedag,
Saa tænkte jeg, min Ven, det var en anden Sag!

Leander.

Ha hvem har drømt om slikt?

Harlequin.

Ei! — det jeg og vil haabe!

Leander

(vil trække ham bort med Magt).

Kom! hurtig!

Harlequin.

Hei! hvorhen?

Leander (lippede ham).

Dog af! — hvad vil jeg haabe?

Alt er forgieves — hvor? — Nei! ... alt forvirret
mig! —

Ak, gjør en Daarlighed saa reent uslykkelig?

Harlequin (meget kiertlig).

Hvad fattes dig, min Ven? Du synes, at beklage —

Leander.

Ak, bedste Mand, der er kun et Minut tilbage!

Harlequin.

Om jeg kan hjælpe Dig, saa sig kun frit, hvori!

Ottende Optrin.

Puff, Geert, og de Forrige.

Puff.

Nu Naboe! —

Harlequin

(omfavner den ene efter den anden).

Ei Herr Puff — Herr Geert! —

Puff.

Her komme vi!

Leander.

Fordømt! —

Puff.

Nu veed jeg da, hvorledes vi betaler
 Vor Gield.

Leander.

Ik lær ham det!

Puff.

Ei Millioner Daler —

Leander.

For Ganden! — hvad jeg vil blandt lutter — Jeg
 maae see,

Om jeg kun finder et af Fruentimmerne —

(Han gaaer.)

Puff.

Puff.

Den Ben var vred —

Harlequin.

— Af nei! den Stakkel, som jeg hører
 Er ilde faren nok. Jeg negter ei det rører;
 Hans Vanheld smerter mig. Det er en ærlig Ben.

Puff.

Jaja — Hver har sit Kors! Nu til vor Gield igien.
 Du veedst vor gamle Ret til visse —

Harlequin.

Paa min Ere —

Puff.

Keent ud, til Orkener. Den kunde vi undvære.
 Ehbien! Den sælge vi — Og for en Pokkers Færd —
 Den er dog, hvor det gaaer, to Millioner værd!

Harlequin.

Ei! —

Puff.

Det er lidt — nu hor! Vort Grønland!

Harlequin

(som falder ham om Halsen).

Af! — Herr Broder!

Puff.

Det gjør vel Eagen af, saavidt Hans Puff formoder.
 Et Land, som Frankrig — Forstaae i Stærrelse!
 Dog ei saa godt for os, som for de Fremmede! —
 Du veedst en Republik, som man ei saa kan nævne,
 Den kunde bruge det, og den har Raad og Evne —

Harlequin.

Imellem os Herr Puff — vel Schweiz —

Puff.

Nei Holland da!

Hvor Pokker tager Schweiz saa mange Penge fra?

Harlequin.

Ja du har Ret! O snart! Slaae til!

Puff.

Ne — hele Landet

Just ei — Hvad om vi og beholder et og andet?

Der er dog nok igjen. Den østre Kant er størst,

Og dog — jeg veed min Grund — den vil vi sælge først.

Harlequin (i Tanke).

Jaja —

Puff.

Hvad meener I? Jeg haaber, at man sanker
 Det meste — Harlequin! — Hvorfra de dybe Tanke?

Harle-

Harlequin.

Hvor længe har vi vel, om jeg tør spørge Dem,
Lil Nar Totusinde, Trehundrede og Fem?

Puff.

Hvad? — og hvorfor?

Harlequin. —

Nu ja — det var kun for at vide,
Om alt det Lapperie kan blive solgt i Tide.

Puff.

Hvorfor det Narstal just?

Harlequin.

Nu — i Fortroelighed! —
Der har jeg, Naboe Puff, saa min Betænkning ved.

Puff.

Ei der er længe til — Men hør! — Nu vil man svare

Ja, sælge kan enhver, dog bedre var, at spare.

Og det har Puff betænkt — Thi Naboe, overalt

Er det ei heller nok, at faae vor Gield betalt.

Mit mindste — Thi man veed, hvor høit jeg elsker

Landet;

Og om jeg Dag og Nat bekyrrer mig om andet:

Mit mindste Forsæt er, for evig at befrie

Mit Land, især den Stad, som jeg er Borger i,

Men

Men frem for alle dem, som kummerlig og længe
 Maae trygle Kenterne af deres egne Penge,
 Og faae dem kun med Knur, og trues med Rabat —
 Dem vil jeg først befrie for Skyggen selv af Skat.

Harlequin.

De Stakler først? — og saa?

Puff.

Det er dog alt for meget,
 At svare Skat af Pant, og Kenter af sit eget!

Harlequin.

Og saa?

— Puff.

Ei, Skyldnere!

Harlequin.

Dem vil du? —

Puff.

Om jeg vil?

De pantes ud for Skat, for Folk kan komme til.

Harlequin.

Haha!

Geert.

Og denn med Gunst? —

Puff.

Vist Naboe Geert! Barberer
Skal fries for Lugten selv af sig en Exequerer!

Geert.

Ich takker Dem.

Puff.

Hvortil forleder ikke Trang?
Betroe vi dem vor Hals dog ugentlig engang.

Geert.

Ei! Huuten skuddrer en!

Puff.

Kun fort! med min Bevilling
Skal Staten ei faae Gavn af Landet for en Skilling!

Harleqvin.

Herr Patriot?

Puff.

Nu ja?

Harleqvin.

Men skal da, for at frie
Bort Land, den stakkels Stat doe i et Slutterie?

Puff.

Den gamle Snak!

Harles

Harlequin.

Al Luft kan Loven dog ei leve!

Puff.

Men skal den gaae paa Sviir, og stadse, som en Greve?

Troe mig! det er kun lidt, hvorved den kan bestaae!

Meer, end Trefierdendeel er altid spildt derpaa!

Lidt maae det koste! — Vel! — Men naar de først
opdages,

Har vi Guldminer nok, hvoraf det Lidt kan tages!

Harlequin.

Hei frist! — omfavn mig! —

Puff.

Ne! ... Og hvorfor det min Ven?

Harlequin.

Fordi du ei endnu har solgt Bestindien!

Puff.

Nu ja — men først og sidst den store Kunst at spare!

Harlequin.

Ei Naboe! — vift! paa den er ei et Ord at svare.

Men holdt! — Det faldt mig ind — Sæt, at vi fik
en Krig!

Puff.

Troe mig, at Mangel bedst kan raade til Forlig!

Harle-

Harlequin.

For Pokker! — Du har Ret!

Puff.

— O Udselshed! — betænk!
Blot, for Exempels Skyld, hvad kastes bort til Enter?
Hvi gifte de sig ei, saavel som andre Møer?

Harlequin.

En stakkels tandløs Høx? —

Puff.

Gior vel, ifald hun døer!

Harlequin.

Nei Puff — Jeg veed, du er en Hund i at regiere
En Stat. Den Sag er klar. Jeg kan ei disputere.
Men, det som kryber her — ved Milten — her omtrent —
Det drog dit Ord i Eviol, selv om det stod paa Prent.
Hvad siger du min Geert? — Hei! — Hvad har
fundet lime

De raske Læber til? — Tre Stavelses en Lime!

Geert.

Uha! —

Harlequin.

Den bedste Mund paa Mintet! Er du da
Forstummet?

Geert.

Geert.

Nei!

Harlequin.

Nu vel! — Og kan du snakke?

Geert.

Ja!

Harlequin.

Ja! Nei! — og en Barbeer! — en Patriot! —

Puff.

Det kommer —

Han lærer vel vort Sprog! ... Og leve vi til Sommer..

Geert.

Den vil ei stiden mig — Som jeg dem sige schal —
 Min Hoved, eller og den Danske Sprog er gal!

Harlequin.

Til Sommer — han vort Sprog? — For Pokker! —
 vil I quæle

En Christen? Lever han til Morgen uden Mæle?
 Ei sprekken Sie kun væk! Der Sprog ist Vere vært;
 Da ich kun var so hoi, hab' ich schon Tydsck gelært!

Puff.

Nei! — er Herr Geert min Ven — og om han ellers venter
 Taalmodighed af mig med hans forfaldne Renter —

Eaa

Saa Dansk med danske Folk! —

Geert.

Ja — Jeg selv empfant

Wie vigtigt! —

Harlequin.

Stakkels Geert! — saa staaer din Mund
i Pant? —

Puff.

En stolt og dum Foragt, for Sproget, og for Landet,
Er vemmelig —

Harlequin.

Ei Psui! — Hvor stinker den forbandet!
Men Hiertet bløder mig for en betrængt Barber,
Som dog er frisk og sund, og ei kan snakke meer!
Ja — En, som kommer med sit: Das ist Quark, men
draussen

Da soltet ihr kun sehn! — Sey mir in Sachsen-
hausen! —

Da dreyt man Halsen um aufs lumpne danske Kram;
Ja den Landstrygere! — sje Munden til paa ham!
Den deutjke Patriot, som lod sig gut betalen,
For at forvirren Folk, at fressen und at pralen,
Og dog af Dovenskab ei gider lært vort Sprog —

Ja — du har Ret — Slaae Laas for Munden af det
Drog!

Men Geert — Ein guter Ven von allen Potentaten,
Et stakkels godt Bessfriis, som kun barberer Staten! —

Geert.

Ei Herr! — um Himlens Skild! — Jeg er en Patriot!
Og Statens Vol, so gut, als Deres Skiæg betroet —

Harlequin.

Ja saa! Det glemte jeg — Men godt! — Og kan
man være

En Patriot, og stum tillige?

Puff.

Man maae lære!

Harlequin.

For Pokker! Lære Folk, at snakke uden Mund?
Betænk! — og i vor Snak bestaaer dog alt vort Pund!
Nu at nedgrave det? — hvorfor saa grum? — hvad
nøder

Dertil? Du kan dog Tydsk saa godt, som andre Jøder!

Puff.

Ei ei!

Harlequin.

Vi hade Evang; hvorfor da tvinge ham?

Puff.

Puff.

At tale Tydsk, og selv at høre Tydsk, er Skam!

Harlequin.

Men her? imellem os?

Puff.

Tydsk er en Gift for Landet!

Al vor Fortred er Tydsk!

Harlequin.

Ei! —

... Puff.

Tydsk er teent forbandet!

Harlequin.

Und Holstein? — Hadersleb? — Reumünster? —

Puff.

Drømmer du?

Er Holsteen Dannemark?

Harlequin.

Nei! — Du har Ret endnu!

Puff.

Betænk nu, hvad vi vandt! — kun blot, hvor stærk forsøger
Vor Handel sig! — Den med saa mange skionne Bøger?
Naar Folk først lære Dansk...

Harlequin.

Ei paa min Troe! — hvor blind!
 Hvor toffet jeg dog er, at det ei faldt mig ind!
 Lær Danſk min ſtakkels Geert!

Geert.

Ja — Men de hoiſe Tønen,
 Hvori Herr Puff, ſo ſchön, betalt ti Millionen —
 Befriet ſin Land, und gior ſin Sprog almindeligt!
 Er patriotiſch nok — Nur ich verſteh' ſie nicht!

Puff.

Geert! — atter Tydſk? Han veed...

Geert.

Herr! — hold mig det til gode!

Niende Dyrtrin.

To af Rettens Betienter, og de Forrige.

Den forſte Betient.

Han er her dog — Det Held var neppe at formode.
 Herr Harlequin! — vi har...

Harlequin

(falder ham i Ordet).

Hvem vil De tale med?

Den forſte B.

Vi har...

Harle-

Harlequin

(som før, og saaledes bestandig).

Velkommen Ven! Behag at sidde ned!

Den første B.

Vi staae som helst — Vi har...

Harlequin.

Ja, vanskelige Tider —

Den første B.

Men —

Harlequin.

Men Taalmodighed! Det klarer op omsider.

Den første B.

Vi...

Puff.

Harlequin, den Ting seer ei saa rigtig ud.

De got Folk pleier ei at være Lykke-Bud.

Den første B.

Nei, alt for sandt —

Harlequin.

Maaskee Matrosen — Det er troeligt —

Ei ei! — Jaja det Folk er ei saa hastig roeligt.

Den første B.

Vi har —

Harlequin.

Ei! —

Den første B.

En Arrest —

Harlequin.

Hvor mange? —

Den første B.

Denne Dom

Skal vise det!

Harlequin.

Alt dømt? — Kom Naboe! — hurtig! kom!

(Han vil løbe bort, men Betienterne holde paa ham.)

Den første B.

Hvorhen Herr Harlequin?

Harlequin.

Ei de kan exequeres,

Ser vi —

Den første B.

Nei det er Dem, min Ven, som arresteres.

Herr Jost, Der' Creditor —

Puff.

Ha jeg har længe vidst,

Hvordan det vilde gaae den Drømmere tilsidst!

Harle-

Harlequin.

Hvem skal det gielde?

Puff.

Dig — Nu Dødsmer, sørg for Landet!
Dagdriver! Sladderhank! ha hvem har ventet andet?
En doven Odeland!

Den første B.

Herr Puff, det er vel bedst,
At Dommen bliver ham lovmæssig forelæst.

Puff.

Fordsomt!

Harlequin.

Hvad fattes dig?

Puff.

Godt Haandtag i dit Dre!

Den første B.

(trækker et Document op af Dommen, og vil begynde at forelæse det).

Hof- og Stads: —

Harlequin.

Hvad har jeg med Hoffets Stads at gjøre?

Den første B.

Nu — for at være kort —

Puff.

Du est min Debitor!

Det veedst du — Det er Tid, at andre see sig for!

(Han gaer.)

Geert.

Aha! —

Harlequin.

Hvad? — raser Folk?

Geert.

Der Pulmo var beynæbe
zerplagt — So ging es einst dem grossen dicken Brahe —

Den første B.

Saa som Herr Jost...

Geert.

Dog sandt! — Vesica var es nur —

Den første B.

Saa som...

Geert.

Ich wünschte mir den salig Mand i Cur —

Den første B.

Herr Jost —

Harlequin.

Hvad vil J Jost? — Siig frem! — Jeg
kiender Manden —

Den

Den første B.

Saa som Herr Jost —

Harlequin.

Jeg troer, den Karl har tabt Forstanden!

Geert.

Ein Kataplasma nur — Ich setze ti mod et; —

Verstehn sie mich, mein Freund, den Uheld var ei skeet!

Den første B.

Nei! — Al Bidtsløftighed er, som jeg seer, utidig —

Kom Ven! — Herr Harlequin antegnes som gienstridig,

Og vi forsikkre os —

Harlequin.

Hvad? hvilket?

Den første B.

Hans Person —

(De gribe Harlequin, og slæbe ham bort, uagter alle hans pudseerlige Modstræbelser.)

Harlequin.

Gevalt! — Er det honet? — Hei! to mod een, Eujon...

En Patriot? — Gevalt! — Geert! — Naboe!...

Geert (naar de ere borte).

Ja, ich komme —

Nur frisch! Jeg har Besick und Pflaster i min Lomme —

Nur keinen Heller nicht: doch Staats-Projecte gnug —
 Puff, der verdammte Kerl, der ist mir auch zu klug!
 Ei Freund, du kömst mir recht! — Betal ti Millionen!
 Denn plagt der Knicker mich für zehn verfluchte Kronen!
 Hvor sturt! — Ven obenfra curirt man nicht den Stat —

(Han trækker et Papir op af Lommen.)

Hier hab' ich ein Elystier, das sich gewaschen hat! —
 Ei! bist du, wie du sagst, ein Freund von deinem Lande,
 So kom und bringe mir mein Lazareth zu Stande!
 Sæt min Stats-Hospital i Stand, und sig mig da
 Ob Geert nicht weiß, hvad Kant man schal beginde fra.

(Han gaær.)

Tredie Handling.

Første Optrin.

Lisette, Agnete, siddende hver i sit Hjørne,
og Tørgen.

Tørgen.

Ja — nu er min Person, og Burmans, kun tilbage —
Og gjør de, som jeg troer, sig Skrupler ved at tage —
Endskjønt det mueligt er en blot Forglemmelse,
Thi Vender selv og Hans er arresterede.
Fra Høsbond af — hihi — mit Hierte maatte bløde —
Ham tog Herr Jost — men Puff, den ublue Christne
Jode —
Han lugter paa en Miil Personer af Værdie —
Han trak min Bliss, hvem veed, i hvilket Slutterie!
Ak! tænkte du paa slikt i Morges? — Du fortærte
Dit Føer saa snildt, saa trygt, saa roelig i dit Hierte!
Du ...

Agnete.

Godt!

Tørgen.

Jørgen.

Hvorledes? — Godt?

Lisette.

Det er den Frugt jeg har
Af al min Kierlighed til den forgiorte Nar!

Jørgen.

Madammens Kierlighed i al Respect og Ære;
Men Nar var aldrig Bliss, og skal han ikke være!
Han var saa klog som jeg, en Engel i Forstand —

Lisette.

Gaae Dødsmer, med din Snak! Jeg taler om min
Mand.

Jørgen.

Ja saa —

Agnete (springer op).

Gaae Jørgen! — spring! — Pedanten! — Ved
ham komme! —

Lisette.

Hvad skal den Siæk?

Agnete.

Ku godt! — Det vil dog ærgre somme —
Ha den Troeløse skal... jaja... Du skal dog see,
Om... Ku, hvi gaaer du ei? —

Jørgen.

Jorgen.

Hvad? —

Agnete.

Om Meenedere —

Jorgen.

Hvorledes?

Agnete.

Ekynd dig dog!

Jorgen.

Men Jomfrue!

Agnete.

Om Uhyrer —

Hæner —

Jorgen.

Mon hun da fortæller Eventyrer?

Agnete.

Nu snart!

Jorgen.

Hvorhen?

Agnete.

Om — ha! — mit Hjerte splittes ad!

Jorgen.

O vee! —

Agnete.

Agnete.

Barbar, du er for nedrig til mit Had!

Jørgen.

Men Jomfrue! — med Forlov! — Det er dog Synd
at skielde

Et Christen Menneske, for sy, med Tugt at melde!

Agnete.

Men Jørgen sig mig da, hvorefter venter du?

Jørgen.

Og veed jeg da, hvorhen?

Agnete.

Det veedst du ei endnu?

Nu vel! den fjerde gang! Gaae Jørgen! hent Herr
Skriver!

Jørgen.

Men den Omstændighed fortaug hun i sin Tver.

Pedeller, Murmeldyr, Rabarber — faae den Skam,

Der strax forstaaer af sligt, at jeg skal hente ham!

Agnete.

Og nu? —

Jørgen.

Endskjønt jeg troer, hans Viser og hans Griller
Kan virke nok saa godt, med Tugt, som andre Piller —
Ehi...

Agnete.

Agnete.

Jørgen! —

Jørgen.

Om jeg skal tilstaae den hele Sag,
Nu veed hun den Kolik, jeg fandt forleden Dag —

Agnete.

Nu Himmel! —

Jørgen.

Kort og godt, han —

Agnete.

Skal det vare længe?

Jørgen.

Han havde givet mig en Bog i Drifkepenge —

Agnete.

Endnu? —

Jørgen.

Jeg læste den, og det var Skyld deri —

Agnete.

Skal det betyde Spot? — er det et Kaserie?

Jørgen.

Men Jomfrue, Bogen selv kan bedst oplyse Sagen —

Agnete.

Agnete.

Du vil —

Jorgen.

Jeg troer, hun skal fornemme det paa Smagen —

Agnete.

Du vil ei gaae?

Jorgen.

Nu ja — jeg springer —

Agnete.

Hils fra mig! —

Og, om han har mig kjer, at han da skynder sig! —

(Jorgen gaar til Deren, hvor han vender sig, og bliver staaende.)

Agnete.

Leander skal dog see, om Grusomhed — om Smerte —

Om Nød — om Tab af alt fornedrer dette Hierte! —

Det — ja det eneste, vi raade for endnu! —

Uædle, det var dit —

Lisette.

Men hvem besfylder du?

Agnete.

Ja dit — jeg gav dig det. Dog, du forsmaaer, som Gave,

Det, som du paa dit Bink, mig uadspurgt kan have —

Ha troer du, det var skabt til slavisk Eiendom?

Dog — af! maaskee han ei bekymrer sig derom —

Jørgen

(som kommer noget bedre frem).

Saa har jeg —

Agnete.

Hvad? — endnu? —

Jørgen.

Jeg har —

Agnete.

Hvad vil du sige?

Jørgen.

Det er ei just — men dog — betragter man tillige —

Agnete.

Du raser aabenbar.

Jørgen.

De skulde troe maaskee,

Af jeg, som Puff og fleer, var umedlidende —

Agnete.

Hvorhen med al den Snak?

Jørgen.

Men for de skulde tænke,

Af jeg ...

Valds SE IV. Bind.

5

Agnete.

Agnete.

Forklar dig!

Jørgen.

Nei! Langt heller vil jeg skienke —

Agnete.

Hvad? hvilket Jørgen? Læ! —

Jørgen

(rekker Haanden frem, som en der skal tage imod Penge).

Jeg havde vel en Bøn ...

Agnete.

Ha nu forstaaer jeg dig — ei sandt? — et halv Mars

Løn! —

Her! — tak for god Credit! — saameget er tilbage —

(Hun vil give ham Penge, men han holder Hænderne
paa Ryggen.)

Jørgen.

Nei giem det lidt De har! — O det var Synd at tage!

Agnete.

Strax!

Jørgen (græder).

Skaaen for Himlens Skyld! — Det var ei meent

saa slet!

Agnete.

Kom! — Det tilhører dig —

Jørgen.

Jorgen.

Men De behøve det —

(Han gaar.)

Agnete.

Ha! — see dit Bærk Tyran! — kom! nyd dets første
Prøver!

Leander, det er mig, som du saa haardt bedrøver?

Saa grusomt straffer du min rene Kierlighed?

Dog!... mueligt det er den, som du vil skilles ved!

Maaskee Foragt!... Ha nei! — Han mig? — Det
kan ei være!

Foragt! — nei det er meer, end jeg formaaer at bære!

Ik! — thi jeg haaber dog, at han kun hader mig!

Den, man foragter — gior man den ulyffelig?

Stolt, som han er, og vred! — Ei sandt Mama, han
hader?

Lisette.

Du drømmer med dit Had! beskylld din galne Fader!
Han har opirret Jost —

Agnete.

Saa burde dog en Ben,

En, i hvis Magt det stod, formilde den igien!

Jost kan ei see sin Soms Bekymring ubevaget;

Et Ord var nok — dog nei! — Et Ord va' alt for meget!

Og Forbøn? — turde jeg vel haabe den af ham,
 Hvis Stoltthed selv har søgt vort Uheld og vor Skam?
 Den Skriverske Contract fornærmede hans Ære!
 Hævn og Mistanke var hans ædle Drivefiære!
 Han selv tilstod dem før — Og derfor viser han
 Min stakkels Fader nu, hvad Magt og Grumhed kan! —
 Leander har kun Lyst at vinde mig med Trette! —
 Han ... hvem? — min Fader!

Andet Optrin.

Harlequin, Lisette og Agnete.

Harlequin

(omfavner den ene efter den anden).

Af min Datter! — min Lisette! —

Lisette.

Hvorledes? —

Harlequin (til Agnete).

Stynd dig! — sig til alle Mennesker —
 Band paa til Nød, at jeg er ei at finde her!

Lisette

(stikker i at græde).

O Mand, hvad koster du mit alt for bømme Hierte!
 Din Frihed, som jeg seer, af! den fornyer min Smerte!

At see sin halve Siel slæbt i et Slutterie!
 Hvor haardt! — dog sli gen Mar — Du burde doe deri!

Harlequin.

Stil dog din Graad!

Lisette.

Ha jeg vil smelte bort i Taare!
 Hvorledes har de glemt at binde sig en Daare?

Harlequin.

Forkviøvl ei reent min Skat!

Lisette.

Min lille søde Mand!

Harlequin.

Min Snut!

Lisette.

Naar vil du dog faae Menneskeforstand?

Harlequin.

Ei ei! Du rører ved min Byld — Gid Himlen tage
 Mit alt for store Pund kun snart igien tilbage!
 Jeg, som en dyb Forstand har giort ulykkelig,
 Jeg skulde...

Lisette.

Kom du hjem, for at opirre mig?

Harlequin.

Koldsindig!

Lisette.

Jeg endnu? — Vor Belfærd blev forødet,
 Det, veedst du, saae jeg paa, med Hænderne i Skiodet.
 Men du at prale her! — Du med Forstand — Du Nar!
 Eroer du, jeg er et Dyr, som ingen Galde har?

Harlequin.

Vel nok! — men veed hun da, hvorfor man lod mig
 sætte —

Hvad Stats-Raison? —

Lisette.

Fordømt! — nei det er tungt at
 giætte! —

Stats-Sladder, Stats-Hansbursk, og evig Stat og
 Stat!

Hvorfor indslutter man en lidenlig Krabat?

Gaae! spørg Herr Jost!

Harlequin.

Hvad han?

Lisette.

Hvem ellers?

Harle-

Harlequin.

Den, som grunder

Dybt i en Sag, seer let, hvis Mand der stikker under,
Og, at en vis unævnt har Fingrene deri —

Lisette.

Og hvem?

Harlequin.

Ei! —

Lisette.

Svar mig først, hvorledes blevst du fri?

Harlequin.

Man taler ei saa høit om Stats-Begivenheder.

Lisette.

Forbandet!

Harlequin.

Nu jeg tør vel hvidske det til Eder . . .

Agnete

(som hører nogen komme).

Skul sig min Fader! Snart!

Harlequin.

Af, om I robe det! —

Lisette.

Hvad?

Harlequin.

Det jeg nu har sagt —

Agnete.

O snart! i Kammeret!

(Hun skyder ham ind i et SidesKammer.)

Lisette.

Hvad har han sagt, den Nar?

(Da hun seer, at det er Skriver, som kommer, gaar hun hastig bort.)

Agnete.

Ak alt! —

Tredie Optrin.

Skriver og Agnete.

Skriver.

Saaledes iler

Mat-Ravnen til sit Hiem, naar Morgenrøden smiler,
 Og Schmaussen, naar han har en Vexel at fornye,
 Og onde Kygter, og det morderiske Blye.

Saa flyer det svangre Segl for raske Hvirvelvinde,
 Som jeg, da jeg fornam en Lust fra min Gudinde.

Agnete (fortrøden).

Herr Skriver! — meer end nok! — Der' Jil forbinder
 mig.

Skriv

Skriver.

O Dag, med hvilken Steen skal jeg betegne dig?
 O gyldne Leilighed! — Fortryllende Camoene!
 Et Ord! — Forklar, hvori — hvormed din Træl kan
 tiene!

Endskiont min Pythia har sagt mig, hvad det er —

Agnete.

Nød er som Ild, der snart opdages af enhver!

Skriver.

Nød? — Ja ved Jupiter! Nød nok! men snart
 opdage?

Der exciperer jeg — Tillad mig, at undtage!

Thi ved Calliope, kun tre til fire veed

Den Krig, som forestaaer den hele Christenhed.

(Harlequin pikker Hovedet ud af et Vindue, som er over
 Kammerdøren, hvilket han gjør af og til i
 dette Optrin.)

Agnete.

Hvad? — hvem?

Skriver.

Den liden Hob Drestler, eller Benner,
 Den, som har Fri-Billet til Hiertet af din Tiener,
 Den, som gaaer ind og ud i din Tilbeders Dryst,
 Og dristig roder i hans hemmeligste Lyst!

Agnete.

De drømmer, eller jeg!

Skriver.

Ved Himlens Elementer,

Kun fire saae min Soel for jordiske Regenter!

Mit gyldne Manuscript! troe mig! Jeg veed det bedst,

At otte Dren kun har hørt det forelæst!

(Han trækker sine Papirer op af Lommen.)

Agnete.

O Himmel!

Skriver.

Fire kun! — men du, som Zeus bestemte

Til den ei ringe Lod, at glimre som den Femte:

Endskont dit gyldne Navn staaer øverst i min Siel —

Dit Bink bestemme nu min Muses Vee og Vel!

Hem! —

Agnete.

O forfskaan! —

Skriver (begynder at læse).

En Soel...

Agnete

(falder ham i Ordet).

Er det, jeg mindst kan taale!

Skriv

Skriver.

Førstaae mig ret! — En Soel —

Agnete (som før).

Ei selv dens mindste Straale!

Skriver.

Men hun førstaaer mig ei — En Soel —

Agnete.

Bort! — sluk den ud!

Skriver.

En Stjerne da —

Agnete.

Dg ei det mindste Stjerne-Stud!

Skriver.

De skiertser —

Agnete.

Dee mig! — Skiertst? Kan Soelstin da
forbøje

Et Bryst med aabne Saar? et taareblendet Øie?

Skriver.

Min Soels moralske Glands er som en malet Ild,
Skiont visse Statsmand ei vil finde den saa mild —
Den, hvis opblæste Siel Satyrens Straale rammer,

Ja

Ja den fortæres snart af Pflægetonste Flammer!
 Men du, hvis fromme Siel, den stille Naane lig,
 Er glad ved Solens Glands, hvormed den pryder sig —

Agnete.

O vee!

Skriver.

Du kan, som den ved Hundebieffet... smile
 Ved Satyr's skarpeste Svool-Flamme-svangre Pile!

Agnete.

O Diglipugli!

Skriver.

Hem! — En Soel —

Agnete.

O Legio!

Skriver.

Hvorledes?

Agnete.

Lad dog en uskyldig Siel i Noe!

Skriver.

Hvad?

Agnete.

Bed Forglemmelsens brand-guul-sort-sprengte

Wande —

Bed Lethe Flod, hvori dit Manuscript skal strande —

Bed

Bed Tavsheds Throne — Ved den Nord-Tis-mørke
Hoel,

Besværges jeg dig, Mand! — forsvind med samt din
Soel!

— Skriver.

Ohime! — hvilken Gud besvangrer dine Læber
Med Barders Jld? med Spøg, som kildrer, naar den
dræber?

— Agnete.

Min Spøg? — Nei, sig min Angst! — her ... see den
kolde Sved!

Er det at martre mig i min Elendighed?

— Skriver.

Hvad? — hvilken?

— Agnete.

Plage-Mand! spørg! dril... Dvee!
mit Hierte!

(Hun holder Haanden for Hinen, som en der har ont.)

— Skriver.

Men hvad er Marsag i saa kiempestor en Smerte?

— Agnete.

Af der...

(Hun veger paa Papirerne, og vil betyde ham, at han
skal gemme dem.)

Skriv

Skriver

(som ikke forstaaer andet, end at han skal læse).

Ja strax! — En Soel —

Agnete.

Hvad? — Kaserie! — endnu!

Skriver.

Mu vel! Et Lys! — Et Skin —

Agnete.

Forræder, spotter du?

(Hun snapper hans Soel fra ham, river den i saa mange
Stykker, som hun vel kan, og kaster dem hen i
en Krog.)

Skriver.

J Guder! — Furie! — mit Manuscript! — Megære!

Holdt! — min Forlegger! — O min Middagsmad! —

min Ere!

Min Skræder! — O min Soel! —

Fjerde Optrin.

Harlequin (der ved denne Larm glemmer den Marsag, han har
at skule sig), og de Forrige.

Harlequin

(seer endel latterlige Orhovelsfer).

Der ligger nu den Skat,

Du negtede mig før!

Skri-

Skriver.

Hyxne! — Tigerkat! —

Harlequin.

Er Manden flog?

Skriver.

En Biorn var uden Tvivl din Amme!

Harlequin.

Nei, Mette var en Bied —

Skriver.

Fra Ulve maae du stamme!

Harlequin.

Fordømt! — En ublue Digt!

Agnete.

O gaae min Fader, gaae!

Hans Høfligheder er ei værd at agte paa.

Harlequin.

Fra Ulve? — Hvilken Gift! — Ved Himlen, blot
Satire!

Min Grandpapa beed Faar? min Moermoer gif paa
Fire?

Men mærker du den Braad, som ligger skjult deri?

Agnete

Agnete

(Med en Uroelighed, som hun lader see dette hele Optrin igiennem, ved at gaae frem og tilbage, og ved af og til at legge Hret til Døren).

Mig synes . . . kom! — o kom!

(Hun vil trække Harlequin bort.)

Skriver

(Der beser sin Soels Andera).

O Styx! — o Kaserie!

Harlequin (til Agnete).

Ulv Jarl var fordum en berygtet Statsforbryder —
 Forsfaaer du, seer du, hvad min Ulveslægt betyder?

Skriver (som før).

Vi var Trojaner!

Harlequin.

Hvad?

Skriver.

Vor Roes var fordum stor!

Harlequin (til Agnete).

Mærk vel! Trajanus var en Statsmand, som jeg troer!

Skriver (til Agnete).

Harpie, som jeg ei aflader at tilbede,

Hvormed optændte jeg din Lynild-svangre Bredde?

Harle

Harlequin.

Hvad? svanger? Dog, det er ja klart, han mener mig;
Ehi Lynild, som man veed, er Oprør eller Krig!

Skriver (til Agnete).

Svar! hvi forgik min Soel ved Straalen af din Iver?

Agnete.

Nu vel! — Det gif for vidt! — tilgiv mig det Herr

Skriver!

Dog troe mig, at i Angst, som den, hvori jeg er,
Opirrer intet meer, end Forelæsninger!

Skriver.

I Angst?

Agnete.

Ja — helst naar Raad og Hielp er det vi vente!

Skriver.

De Raad og Hielp?

Agnete.

Det var derfor, jeg lod Dem hente

Skriver.

Hvori? Hvad fattes Dem?

Harlequin.

O Underværk! — og veed

Herr Skriver ei endnu den Statsbegivenhed?

Skriver.

Dg hvilken?

Harlequin.

At Herr Jost for nyelig lod mig sætte,
Dog per Commission, som De da selv kan giette.
Kort — at jeg under Skin af Giæld blev arrestert.

Skriver.

Dg undløb?

Harlequin.

Ja, men alt mit Gods er confiskert!

Skriver.

Der' Gods?

Harlequin.

Den sidste Skærv!

Skriver.

For Giæld?

Harlequin.

Ru Ven, jeg tænker
De kiender meer, end jeg, til visse Statsmænds Rænker!
Ehi Jost har altid vært min alt for gode Ven!

Skriver.

Er Giælden virkelig?

Harlequin.

Jeg kan ei nægte den!

Skriv

Skriver.

Der' Gods?

Harlequin.

Det har Hans Puff af Venſkab vilbet tage
I ſin Beſkyttelſe.

Skriver.

Er intet meer tilbage?

Harlequin.

Jeg ſelv! min Stats-Forſtand!

Skriver.

O Himmel! intet meer?

Harlequin.

Og min Liſette, og min Datter, ſom De ſeer!

Skriver.

Den Furie! — o Styr! En tiggeſærdig Pige
Har turdet vove ſligt mod mig og mine Lige!

Harlequin.

Herr Svigerſøn!

Skriver.

Herr Siæl! — ei viſt! en aſpilt Mar!
En nogen Ignorant! en herlig Svigerfar!

Harlequin.

Hvem? — hvad?

Agnete.

Ohyppeligt! o skiont! bliv ved min Herre!

Harlequin (meget Eierlig).

Min Ven!

Skriver.

Det Dgenavn forskyldte jeg desverre!

Ja! Jeg nedlod mig til en vis — Redsladelse,

Et vift —

Harlequin.

Er det en Drom, og sover jeg maaskee?

Agnete.

De vaagner af en Drom!

Skriver.

Han vaagner? Ha hvor ilde

for ham, og for enhver, der vaagner alt for silde!

Sæt nu, ifald han fik et Gran af sund Forstand,

Hvor bittert blev ham da herefter Brød og Vand!

Men roelig! —

Harlequin.

Han er fuld!

Skriv

Skriver.

See her min Haand! du bliver,
Du doer den Siæk, du er.

Harlequin.

Hei lystig, Broder Skriver!
Hvad koster Flasken?

Skriver.

Bort med sliq Fortroelighed,
Hvis mindste Skin en Mand, som jeg, maae rødmæ ved!
Hvad maatte Verden og vort lærde Selskab dømme?
Man kunde troe tilsidst, at jeg fandt Smag i Dronne;
Om jeg endnu blev ved at taale dem af dig,
Da her er intet meer, som kan undskylde mig.
Til Daarekisten gaae! der startes med dine Lige,
Du Odeland, som vil bestyre Land og Rige!
Du Gienfærd af en Nar! Fordrukne Osirogot!
Gior dig en Stat af Straae, du Pesthuns Patriot!

Harlequin.

Spjessue! Giedehams! Hugorm! hold op at jukke!
Bort af mit Huus!

Skriver.

Bort? — Nar, jeg er der ikke!
Det er ei dit; dog vel! — Herr Jost, min gode Ven —

Harlequin.

Fjortæder!

Skriver.

Skul dig kun! vi samles vel igien!

(Han gaacr.)

Femte Dyrin.

Harlequin og Agnete.

Harlequin.

O Corstis! o Tartuff!

Agnete.

Tak Himmelen, min Fader!

Harlequin.

Gift! Edder!

Agnete.

Det er Gift, som gavner meer end Skader!

Harlequin.

O!

Agnete.

Ngt det Edder hoit, som skærper Dinene!

Ja omme, bedste Mand! — nu forst — nu kan De see!

Harlequin.

Hvad forst? — til Vloksbjerg med din Kierlinge-Morale!

Har jeg ei længe seet den Helvedes Cabale?

Den,

Den, som et vist Partie har spilt mod min Person?
 Men at Forræderen! — at han var der' Espion!
 Han! — min Fortroeligste!

Agnete.

O snart! en anden! vetre! —

En — O! —

(Hun vil trække Harlequin ind i Kammeret, men da hun ikke kan faae ham afsted, løber hun hen, og gjør sig noget at bestille med sin Sjeramme.)

Siette Dptrin.

Leander og de Forrige.

Harlequin.

Min bedste Ven!

(Han omfavner Leander meer end eengang paa det vensligste, og søger ved allehaande latterlige Caprioler at udtrykke sin Glæde over at see ham.)

Leander.

Er det Der' Ord, min Herre?

Er det at skule sig? De vover at gaae hjem?

Er da Der' Huus et Sted, som kan fordølge Dem?

Agnete.

Hvorledes?

Harlequin.

Ru min Ven! — mig længtes —

Leander.

Al, mit Hierte
Undskylder Dem! Min Siel er ont og blød af Smerte!
Og dog er Længsel sød; dens Jld er himmelsk Lyst!
Dens Nag er Salighed, som fryder i vort Bryst!

Harlequin.

Hei! sværmer Demmesket?

Leander

(seer frygtsomt og fløent til Agnete).

Men Himmell! Frygt for Brede,
For Had, maaskee Foragt, af den, som vi tilbede?

Agnete.

Leander! — var det vel?

Harlequin.

Hvad? hvilket? Synes dig,
At det var ilde gjort, at han befriede mig?

Agnete.

Befriede?

Harlequin.

Beedst du, hvad det koster at bestikke
To Stats Gripomener?

Leander.

O! det fortiener ikke —

Harle-

Harlequin.

Sandt nok! de lod mig gaae af Vnk; men, som man veed,
De got Folk har en Taxt paa der' Medlidenhed.

Leander.

Ben, De forvirrer mig! Eligt vil vi ei erindre!
Der' Omheds Priis maaskee har aldrig vaeret mindre!
Smaa Ting!

Harlequin.

Hvad Smaating? — hvad? Statsfangers

Rantion!

Saa har de Slynkler ei vurderet min Person!

Leander.

Nu godt! Jeg kiendte Dem! Ak var det vaerd at naevne,
Saa var det kun fordi meer overgik min Eone!

Hvi kom det dog saa vidt? hvi kom det? Hvilken Skam!
Dog Himlen veed, om Graad da funde rore ham!

Saa haard var aldrig Jost. Men da jeg saae Der' Fare,
Jeg sloi herhen, jeg bad — De lod sig ei advare!

Harlequin.

Hvem tænkte da paa sligt?

Agnete

(gaaer hen imod Leander).

O redelige Ben!

Kom min Leander! kom! Jeg lever op igien!

Kan du tilgive mig? Kan du? min blinde Drede?
 Min ... af min — vidste du, alt, hvad jeg bør afbede!

Leander.

Jeg selv var Marsag i, at min Agnete skrev
 Det ...

Agnete.

Ja du mener det ushykkelige Brev.

O, men det var kun lidt! Jeg ...

Leander.

Hvilken Smerte blander
 Dit Sprog?

Agnete.

Ik jeg ...

Leander.

Og hvad?

Agnete.

Mistænkte min Leander!

Leander *(sialen)*.

Var det da billigt?

Agnete.

Nei! — min Taare —

Leander.

O min Brud!
Hvor sal'gt sletter den hvert Spor af Kummer ud!

Harlequin.

O mine Førn! og jeg saaer Appetit at græde!
Jeg veed ei — men det er halv patriotisk Glæde!
Sid Skriver — Den Pedant med al sin Statsforstand,
Den Hylker, den Spion, var ... i Slaraffenland!

Agnete.

De under ham saa vel?

Harlequin.

Det skal du ikke sige!

Der veed man intet af Forandringer og Krige;
Dg naar han ikke meer kan aagre med sit Pund,
Saa er det klart, han maae krepere, som en Hund!
Der hvor de stegte Svin, med Kniv i Nøggen, svømme
I Gadeløer af Mød, og store Fløde-Strømme;
Dg dumme Graadsere fortære dem i Fred,
Der skal han hen! Det er det værste Sted, jeg veed!

Agnete (til Leander).

Men vi min Ven?

Leander.

Eat Mod! Min Faders første Hede
Forgif, han sukker — fort! han angrer alt sin Brede!

Edt seer han til sin Søen, og mildt . . . dog at vor Ven
Udslob . . . Om det kun ei oppirrer ham igien.

Min Driftighed især; og faaer han den at vide
Nu, da Betænkksomhed, og Evang, og Omhed stride . . .

Agnete (til Harlequin).

O skul sig dog!

Harlequin (i Tanke).

Taja — det var hans rette Lon!

Leander.

Og saa min bedste Ven, endnu en lille Bøn!

Harlequin

(falder ham om Halsen).

O min Stats-Anekdot! i hvad — hvor kan jeg tiene?

Leander.

De har Forstand —

Harlequin.

Bist nok! — meer, end jeg bruger ene!

Leander.

Det eneste, hvormed De kan forbinde mig,

Er at De bruger den —

Harlequin.

Ha! nu forstaaer jeg dig!

Du har et Stats-Project —

Leander.

Leander.

O Himmel! intet mindre!
Men, seer De? Alt Forlig kan slikt et Ord forhindre!
Stat, Patriot, Project, Cabale, Krig! — O glem
Dog til en Tid de Ord, som dræber os og Dem!

Harlequin.

Hvorledes?

Leander.

Nu tilgiv Der' gode Ven, min Fader
Den Svaghed! Skaan ham for en Mundart, som han
hader!

Al Stats-Raisonnement er ham som Gift og Pest,
Og kan fordærve ham, naar han er allerbest.
Skield ham, ifald De vil, det veed jeg han tilgiver;
Men naar de samles nu — Ja, De har følt hans Iver —
Et Stats-Ord, kun en Lyd, saa er det lige nær —

Agnete.

Min Fader, om De har Der' troe Agnete kjær —

Harlequin.

Ei man bør sœie ham — Hvor er han at beklage!
Den Mand, en Skrue løs, paa sine gamle Dage!

Leander.

Bed Himlen, nei!

Harle-

Harlequin.

Men sig, hvad min Forstand skal til?
Jeg veed, at hver en Nar kan tie, naar han vil!

Leander.

Desbedre!

Agnete (til Harlequin).

Skul sig dog! — Hør Doren! kan De høre?

Harlequin.

Men først en Ting, som er mig meget om at giøre! —

Agnete.

O snart, min Fader! — snart!

Harlequin

(trækker Leander affides).

Min Søn!

Leander.

Velkomne Ravn!

Harlequin (hemmelighedsfuld).

Om nu Matroserne beleire Kiøbenhavn?

Leander.

Ik nei!

Agnete.

Der ... kom min Ven! — kom!

(Hun støder Harlequin ind i Cabinetet, og springer selv
tillige med Leander ind i en Dor, som er lige over
for, hvor de blive staaende.)

Leander.

Leander.

Det er ei min Fader —

(Puff lader sig see.)

Agnete.

Den Gode Puff.

Leander.

Man seer hans Haandværk i hans Lader.

Agnete.

Bliv her! —

(Hun gaar, og Leander bliver staaende.)

Syvende Optrin.

Puff og Leander.

Puff

(som troer, at han er ene).

Man siger, at han undløb — Er det sandt,

Desbedre! — Saa maaskee beholder jeg mit Pant.

Leander (halv sagte).

Ei ei!

Puff (som ser).

Er det en Digt — om Jost og han forliges —

Maaskee bevogre sig — som det da og vil siges;

Ja saa god Nat mit Pant! For Pokker! det var Skam!

Det

Det er tre gange værd, hvad jeg betroede ham.
 Og Jost er narrisk nok, godhiertet nok, desværre.
 Den Løffe, den ...

Leander (som kommer frem).

Nei holdt! —

Puff.

Ei! — Er det Dem min Herre?

Leander.

Mig selv.

Puff.

Jeg talte om Der' kiære Herr Papa,
 Den iegode Mand —

Leander.

Nei! —

Puff.

Men, hvor kom De fra?

Leander.

Fra? og hvorfor? — fra Rom!

Puff.

Den kiære Ungdom spørger.
 Men er her ei en vis Veninde, som De søger?

Leander.

Hvem søger De?

Puff.

Puff.

Ei nu! — Jeg nysler lidt omkring.
En Fattig, som De veed, maae søge mange Ting.

Leander.

En Fattig?

Puff.

De har godt! Tak Himlen! — Ja de Rige
Veed ei, hvad Armod og besværlig Tid vil sige.

Men vi! — Ja Himlen veed, hvor tidt jeg stakkels Mand
Har glemt mit eget Kors, af Medynk med mit Land!

Udsuget, som det er! i disse dyre Tider!

Ja spænd kun Buen høit! men Strængen brast omsider!

En fattig Mand, som jeg, der stræber Dag og Nat,
Mig vil de skrive for to Mark i Extra-Skat!

Leander.

To Mark?

Puff.

To rene Mark!

Leander

(forviret, og som en, der hører efter noget andet).

Jaja — Jeg overlader
Juidlertid den Sags Betragtning til min Fader.

Det er hans Rost — Farvel!

(Han gaar pludselig bort.)

Puff.

Ei! — hvi saa hastig da?
 Mon Frieriet ei anstaaer hans Herr Papa?
 Han skyer ham?... Er det saa; velan! — saa tør jeg
 haabe!

Nu — det maae loffes ud. Der er den gamle Taabe!
 En ærlig Mine Puff! stolt! og til Nød lidt grov!
 Det er den Character, som du har nu behov!

Attende Optrin.

Jost og Puff.

Jost

uden at bekymre sig om Puff, eller at soare paa hans adskillige Hilsener,
 uagtet at disse blive dybere og dybere).

Den Skurk! Den Nedrige! Den Utaknemmelige!
 En herlig Svigersøn! Hvad vil den Nar da sige?
 Han undløb? — Jeg maae lee — Fra hvem? Og om
 saa var;

Skal du forraade ham? Din Ven? din Svigerfar?
 See mig den vakre Mand! Ei Herr Cartuff! Herr
 Skraver!

Herr Jomfrue-Lyv! Fordømt! — Vershofer! Smag-
 Fordriver!

Du

Du min Agnete, du? Ei vist! Det var en Brud
 For dig! — Du stikker og min Søn Leander ud!

Puff (affides).

Ho vee!

Jost

(dog uden at hilse ham).

Ha Herr Hans Puff!

Puff.

Sak! — Som jeg seer, saa skionner
 Herr Skriver slet —

Jost.

Fordømt, med slige Svigersønner!
 Grib ham! hæng ham! han løb! hvorhen? — en
 ublue Digt!

Hvor løb han hen? Fra hvem? Og tør han vove sligt!

Puff.

Nei neppe! — men min Ven! — og troer De man kan lide
 Paa Rygtet?

Jost.

Hvad jeg troer, er ei din Sag at vide.

Puff.

Nunu — Jeg mener kun, om Skriver virkelig
 Saaer Datteren?

Jost.

Og hvad kan det bekymre dig?

Puff.

Ei! — Jeg tog altid Deel i Husets Sager.

Jost.

For Pokker! — Ja det er en artig Deel, du tager!

Kun Huden tog han ei! Han vover ei at flaae.

Ei dog! — Hvem faaer den Hud, som Puff kan ikke faae?

Det gad han vidst! Den Tyrk! Først plyndrer han en

Pige! —

Puff.

Men hvem begriber da, hvad al den Snak vil sige?

Enhver vil have sit.

Jost.

Du vidste, hvor jeg boer!

Og jeg fortiente vel en Hilsen, som jeg troer!

Maar hørte du, at Jost lod sine Venner stifte

J Nød? Maar?

Puff.

Er De da hans Ven?

Jost.

Din er jeg ikke.

Puff.

Puff.

Ei ei Herr Jost, hvorfor? Saa sig mig da, hvormed
Jeg har fortørnet Dem i min Uskyldighed?

Jost.

Uskyldig?

Puff

(med antaget Rækhed).

Ja min Ven! det haaber jeg at være,
Fordi jeg kræver mit.

Jost.

Uskyldig! — paa min Ære! —

En Nagerkarl!

Puff (mere sagtmaalsende).

Ei fy! Det klæder Dem kun slet!

Jost.

Hvad klæder, Skielm? Ja snys! Jeg kan bevise det!

Puff.

De demmer alt for haardt. Man slæber og man slider
Saa kummerlig for sit i disse dyre Tider.

Ja, var det fordum — da! men nu? hvad vinder
man?

Vi maae vel hjælpe os, saaledes, som vi kan!

Jost.

Gaae! ønsk dig ikke den forløbne Tid tilbage!
 En Nager-Skielm, som du, blev hængt i gamle Dage.
 Ei, fordum! — kommer man, med Verlighed og Flid,
 Ei nok saa langt endnu, som i Kong Oles Tid?

Puff

(trækker paa Skuldrene).

Om Skatten ikke var. Beholdt enhver sit eget —
 Men af! —

Jost.

— Og det er dig, der troer du gavst for meget?
 Dog den, som fandt sit Brød paa en retfærdig Bei,
 Selskabets Ven, og den Nærskafne knurrer ei.
 Han glemmer ei den Skat, det Levevæld, som flyder
 Fra Staten i hans Skød; den Sikkerhed, han nyder!
 Men gav, saa snart det faldt, sin Andeel villig hen,
 Saa snart det gielder om at understøtte den.

Puff.

Til Understøttelse, men ikke til at øde.
 Giv Klogskab Statens Roer —

Jost.

Respect, fordømte Jøde!
 Troer du, din usle Skærv berettiger dig til

At sprutte Gift, og frek at skryde, naar du vil?
 Jeg paa den Ting, du troer at kunne være bedre!
 Viis Feil, men tal med Agt, med Frygt om Landets
 Fædre!

Dog kun en ærlig Mand bør tale! Følg du mig;
 Glæde, ran, og tie! Vær glad, at Staten glemmer dig!

Puff.

Nu jeg tiltales her!

Niende Optrin.

Geert og de Forrige.

Geert

(giver Puff Penge).

Da hat Er sine Penger!

Verflucht! Dada! geschwind! Der Teufel schweige
 länger!

(Til Jost)

Weil ich kan ikke Danst, mein Herr, verstehen Sie!
 So will der Kerl, ich soll crepiren als ein Vieh!

Puff.

Godt! Tak Herr Geert! Farvel!

(Han vil gaae.)

Jost.

Hør! strax hans Tøi tilbage!
 Her — strax — den mindste Pialt, du fandt for godt
 at tage!

Hvis ei —

Puff.

Jeg faaer ja vel — Dog, som jeg haaber —

Jost.

Gaae!

Det, som tilkommer dig med Kette, skal du faae!

(Puff gaar.)

Geert (raaber efter ham).

Jud! eingemachter Jud! verfluchter Erg-Hebræer!
 Blutigel! schwarzer Krebs! — Du Mundzusammen-
 Näher!
 Du Seelen-Schinder, du! Verstehn Sie mich, mein
 Herr!

Der Gotbehütungs ist ein besrer Christ, als er.
 Da kan, wie jeder weiß, ein Praktikus im Scheeren
 Die Seife leichter als den lieben Mund entbehren!
 Und ist man noch dazu ein Patriot, wie ich;
 Und stum, beyin Himmel, stum! mein Herr, verstehn
 Sie mich?

Jost

Jost

(som har staaet i dnbe Tanker, fortræden).

Nei, til min Lykke!

Geert.

Hæ? Was?

Jost.

Ei et Ord, min Herre!

Geert.

Verfuchter Casus!

Jost.

Hvad?

Geert.

Ich sage — desto verre.

Jost.

Stemt nok for Dem maaskee. Jeg taber ei derved.

Geert.

Schon gut! nun kurz zu seyn! Puff tog min Mund
i Ced!

Jost.

For pokker! og den Skielm forseglede den ikke?

Geert.

Echon gut! Das ist vorbei! til min und Landets Liffe.

(Han trækker et Papiir op af Lommen.)

Hier, Schade, daß Sie nicht forstaaen den tidste
Sprog!

Mein schönes Lazareth! Sehn Sie!

Jost.

Mand, er du flog?

Geert.

Echon gut! ein andermal! Saa meget vil jeg sige,
Es ist ein Staats-Project, som ikke har sin Lige!

Jost.

Ha plag mig ei!

Geert.

Mein Seel! Jeg viser der so klar,
Als Gottes lieben Tag, at Staten er en Nar.

Jost.

Hvad? Hvem?

Geert.

En bindeghal, som man schal aarelade!

Jost.

Skurf!

Geert.

Geert.

Gut! De kan ei Tidst, und das ist würcklich
Schade!

Men, was ich sagen thu, det var derfor jeg kom,
Veed De den Nyghed, som jeg vil talen om?

Jost.

Fortræk!

(Han driver Geert for ved sig, indtil denne af en Hans
delse bliver staaende med Nygaen mod Døren til
det Kammer. hoor Harlequin er skult.)

Geert.

Nein meiner Seel, mein Herr, det maae De høren.
Det er ums Beh' und Wol von Dännemark at giøren.
Der ryster, zwischen uns, to tidste Firsier sig,
Und wil, mit Teufels Macht, betreffen uns mit Krig.

Jost.

Forbandet!

Geert.

Auf mein Wort! Sie werben schon Soldaten!
Jeg kiender dem. Ich bin gereist in ihren Staaten.
Da ist der Fürst von Schweiz, ein ganzer Potentat!
Der frist mir Dännemark, mein Seel! som en
Salat!

Harles

Harlequin

(Der desuden ligesaa liden i dette, som i det tredie Optrin, har fundet bare sig af og til, dog naar Jost har vendt Ryggen, og med stor Forsigtighed, at stille Hovedet ud af det Vindue, som er over Døren, glemmer nu i sin Hensigtelse over denne vigtige Stats-Mæhed baade Jost og sig selv. Han rekker Armene ud af Vinduet, og tager Geert paa det Kierligste om Hovedet).

Ei ei! hvad siger du?

Geert (forstrækket).

Verzeih' mir meine Sünde!

In tieffsten Nöthen!

Harlequin.

Ben! Naar skal den Krig begynde?

Geert.

Beelzebub! Quartier! Ich schal ei lyven meer!

Gewalt! ...

(Han slipper og undløber.)

Jost

(Der har seet paa denne Scene med store Pine, og uden at kunde frembringe et eneste Ord).

Men er det ei Herr Harlequin jeg seer?

Harlequin

(bestinder sig, og forstrækket i en Hast dukker ned i sit Kammer).

Ha nei!

Jost

Jost

(Åbner Døren op og trækker Harlequin ud).

Mig synes dog —

Harlequin (endnu inden for).

Det kan umuelig være!

Jost.

Hæ?

Harlequin.

Jeg er arresteret!

Jost.

Det seer jeg paa min Ære!

Som den Herredøder for fortænder jeg mit Værelse!

Sidste Optrin.

Agnete, Leander og Lisette (som har været i Marvarelsen,
og hørt det Foregaaende), Jost og Harlequin.

Agnete (til Leander).

Der Lykke staaer paa Spil. Kom Ven! nu gielder det.

Lisette.

O Dogmer af en Mand!

Jost.

Saa Skriver havde Ret?

Harle

Harlequin.

Nei Raboe, troe ham ei! den nedrigste Bedrager!
 Maaskee hangad kun vidst, hvordan Der' Flaske smager!
 Jeg gav ham alt; og han bagtaler mig til Løn!

Jost.

Mu — saa du kiender dog din fiere Svigersøn?

Harlequin.

Han min? Han? den Spion? Alt andet maae jeg
 lide!

Jeg er en fængslet Mand, som De da bedst kan vide!
 Min Datter kun er min; men før hun faaer en Mand,
 Som den Forræder; før forraader jeg mit Land!
 Der staaer min Søn.

Jost.

Hæ? hvem?

Harlequin.

Der' Søn, om De tillader.

Jost.

Ei! Herr Leander selv!

Leander

(falder paa Knæ for Jost).

Min sønne, fromme Fader!

Agnete

Agnete

(rører ham frøgtfom ved Haanden).

Herr Jost!

Lisette.

Herr Raboe, glem den Toffes Karrerie!

Jost.

Madam, vil hun sin Mand, sin Datter vel; saa tie!

Agnete (som før).

Herr Jost!

Leander.

Kan Bøn, kan Graad, vor Graad, kan intet røre?

Harlequin

(knaler paa en burlesk Maade).

Det er ums Beh' und Wol von Dännemark at giøre.

Jost.

Hæ?... staae kun op min Søn, du veedst, jeg elsker dig,
Og Datter!

Agnete.

O det Navn! det giør mig lykkelig!

Jost.

Min Datter!... nu jeg veed, jeg saarede dit Herte.
Jeg... nu tør Taaren af. Jeg lider ved din Smerte.
Min Harm — det er forbi; jeg hastede derhen,
For... Ja min Hensigt var, at troste dig iglen.

Agnete.

Agnete.

O bedste, bedste Mand!

Leander.

Nu seer du selv Veninde,
Hvad for en Mand han er. Lad nu din Frygt forsvinde!

Zost.

Vel nok! men svar mig først! hvorledes blev han frie,
Vor Ven? Det er en Sag, jeg vil oplyses i.

Harlequin.

Ei det kan Der' Herr Søn, og jeg vel bedst forklare.

Leander.

Min Fader, ja jeg saae —

Harlequin (falder ham i Ordet).

Nu ja, han saae min Fare.
Vi spillede Fiendens Magt en fin politisk Streg,
Han blendte dem med Guld, og — Resten gjorde jeg.

Leander.

Jeg saae i Haabet alt den Lykke, som vi nyde.
Der' Godhed — " Dette Skridt — det vil halt snart
fortrynde —
Ugiort er bedst — Han kan ei længe blive vred. —
Saa sagde jeg —

Zost.

Jost.

Din Snak var daarlig Driftighed!
Leander.

Mit Haab —

Jost.

Afbed din Feil! Undskyldning gjør den verre.

Eisette.

Den Nar jeg har af Mand var Skyld i alt, min Herre!

Jost.

Endnu engang Madam: Den røber slet Forstand,
Den er foragtelig, som agter ei sin Mand!

—Leander.

Tilgiv!

Agnete.

Ik alt igien — saa snart ulykkelige?

Jost.

Hør Harlequin!

Harlequin

(farer op som af Søvne).

Hei! — hvor?

Jost.

Mærk vel, hvad jeg vil sige!

Puff er en nedrig Siel; og den, som var her nu,
Er nok saa stor, men ei saa god en Nar, som du.

Harlequin.

Ei!

Jost.

Hør Betingelsen, paa hvilken jeg tilgiver!
 Den Pøbel skal du skye! bort med en nedrig Skriver!
 Skye ham som Pest!... Kun det vil jeg paalegge dig!
 For Kesten sværm! Din Feil er uforbedrelig!
 Dog tænk — ifald du kan — at du kan tiene Landet,
 Med Orden, Ærlighed og Flid, og ei med andet!
 Elsk alle! Knæl for dem, som Roeret er betroet!
 Stræb i din egen Kreds! Saa er du Patriot!
 Og nu vær lykkelig min Søn! min fiere Datter!

Agnete.

O fiere Ravn! mit Liv fornyes! Jeg sødes atter!

Leander.

Min Brud!

Harlequin

(som af Glæde falder Eifette om Halsen.)

Omsavn mig min politiske Journal!

Eifette.

Tilstaae mig dog min Glut, at du er bindegal!

STONER

1701

Uebersendene.

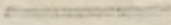

Handlung, Komische Oper.

Et Lustspiel

i

Dem Handlinger.

Personerne.

Orontes.

Araminte, Orontes Kone.

Leonore, deres Fosterdatter.

Orgon, Orontes Broder.

Argantes, Leonores Fætter.

} Pebersvende.

Magister Trækub.

Leander, Leonores Elsker, Brodersøn til Orontes og
Orgon.

Henrik, Leanders Tiener.

Lucie, Leonores Kammerpige.

Marie, Tienestepige hos Orgons

Skuepladsen er i Orontes Huus.

Første Handling.

Første Optrin.

Leander og Henrik.

Leander.

Det Bordet! Hurtig! Hvad der er ved Haanden!
Hvad nøler du efter?

Henrik.

Men Herren kommer, tænkte jeg, lige fra et
Siestebud.

Leander.

Hos min Farbroder.

Henrik.

Ja saa er det Tid, at jeg løber. Jeg veed meger
vel, hvad Appetit det giver, at spise til Middag hos
Herr Orgon.

(Han gaaer.)

Leander.

Fortsvilede Hex! — Ulykkelige Farbroder! — Men han vil ikke have det bedre — Ha! — Hans Frihed! — Den arme Mand! Han maae være glad, om han faaer Tilladelse at sidde i sin Lænestoel, og sukke med Fred — Og det er den Frihed, han beraaber sig saa meget paa! — Herlige Leonet! — Jeg kan ikke blive koldfindig derved! — Henrik!

Henrik

(endnu bag ved Scenen).

Herre!

Leander.

Jeg maae givtes, og det uden Ophold!

Henrik.

Vil Herren ikke spise først?

Leander.

Thi elendigere Creatur er dog ikke til, end en gammel Ungkarl. Hvilken Norden hos min Onkel! Hvilken Plage og Dmngelse! Er du færdig?

Henrik.

Paa Diebliffet.

(Han gaaer.)

Leander.

Men hendes Vre har hun opofret ham! — Og det er derfor at han maae være hende meget forbunden,

at

at hun ikke kradsfer hans Dine ud. Ja! — Pernilles
 Ære! Haha! Pernilles Ære! Jeg vil ikke sige uop-
 draget, af den nedrigste Pøbel, neppe født til at sælge
 Citroner, derfor kunde hun være ærlig nok; men —
 af min gode Farbroder! — Dersom jeg maatte over-
 tyde dig! Du skulde vist, vist faae at see, at de ikke
 altid ere troe, som ere arrige, herstesyge Furier. Men
 han kan ikke — han vil ikke see — Men det, som jeg
 meest fortryder paa, er det evige, det skaldede Paaskud,
 at han ikke givter sig, fordi han under mig sine Mid-
 ler; ligesom han ikke kiendte mig, som om jeg ikke selv
 havde mit Udfomme, eller som om jeg var gierrig. Og
 jeg arve ham? — Ja hans Huusholderske! Hendes
 gode Ven, den søre, den bredskuldrede Jens! En
 Snees af hendes Søstre eller Fætterster! Af Kende-
 fiærlinger — Koblerster! — de, de vil arve ham.

Henrik.

Alting er færdigt.

Leander.

Hør Henrik! Jeg har længe tiltænkt dig en Be-
 lønning for din troe Tjeneste, og jeg kan ikke give dig
 noget bedre, end en Kone.

Henrik.

Ja — — med sit Tilbehor.

Leander.

Hvad synes dig om min Leonores Kammerpige?
Jeg troer, at du kan lide hende.

Henrik.

Ak Herre! Dersom jeg havde den store Molochs
Pengekister, saa gav jeg dem for min Lucie. Men det
er sandt — Hun sagde mig før, at hendes Tomfrue
synes meget uroelig, og at der uden Tvivl var fore-
faldet noget vigtigt.

Leander.

Hvad maae der nu vel vare paa Jærde? —
Elfskærdigste Leonore! Dine Betymlinger ere mine
egne! Men jeg skal snart giøre Ende paa vor tvivl-
agtige Tilstand! Snart! Dog, jeg vil spise først,
og siden vil jeg — Jeg veed nok, hvad jeg vil —
Bliv du imidlertid her, ifald noget Bud skulde komme
fra hende. Gustav kan blive hos mig, om jeg vil
noget.

(Han gaaer.)

Andet Optrin.

Henrik allene.

Saa er hans Sind. Han er i Stand til, at frie, og giøte sig, inden Solen gaaer ned, og at fortryde det inden Ugen er omme. Sandt nok, at disse Gæbersvende ere usle Stakler, og at disse Pernisier burde draktes; men jeg veed dog for en Ulykke, at man ikke kan fare til at giøte sig, som man drikker et Glas Vin. Nei, nei, min gode Herr Leander! forsigtig, meget forsigtig maae man være. Men deres Leonore er en Engel, men hun eier intet, undtagen en rig Fetter; og en rig Fetter, som Argantes, der ikke vil skille sig ved sine Penge, og ikke har Lyst at døe, er ligesaameget som intet. Men havde deres anden Farbroder Herr Drontes ikke selv Børn med sin Frue, saa fik de vist nok al deres Rigdom med Leonore, saa meget er hun afholden af dem begge. Ja, havde de ikke selv Børn — Nu da! En Kone uden Medgift — — Men der er jo Herr Orgons, eller rettere Tomfrue Pernilles Marie. Hvad mon hendes Grinde være?

Tredie Optrin.

Marie og Henrik.

Marie.

Tienerinde, Monsieur Henrik! Hvor er hans Herre? Han var lykkelig, at han undskydede Stormen.

Henrik.

Heldt, da han maatte seile uden Baglast.

Marie.

Hvor er han nu?

Henrik.

Han har lagt sig for Anker, og indtager hvad han fattedes, nogle gode Skiver af en Fleskestykke. Men Skierts til Side; hvad er det for Historier med hendes Jomfrue?

Marie.

Hvad andet, end de Gamle? Har hans Herre ikke fortalt ham det? Som sædvanligt, Banden og Skielden. En Dør op, en anden i, Dugen revet af Bordet, Glassene paa Gulvet, Koffepigen blaae og blodig, og deres Tienerinde paa Hovedet ned af Trapperne.

Henrik.

Henrik.

Saa at den ene blev lek i Stormen, og den anden kuldseilede. Men hvoraf kom al denne Stoi?

Marie (grædende).

Men ble kun — du skal betale mig det, saa sandt jeg hedder Marie, du skal betale mig det! At slaae en ærlig Pige! du! du! Som om hun var meer end en anden, fordi hun er opsminket. Jeg veed nok den, som seer lige saa godt ud, som hun, naar man fik Klæder paa Kroppen. Men jeg elsker min Dre, det er min Ulykke. Men du skalst dog ikke have giort mig det Puds for intet. Jeg veed nok, hvad jeg veed. Men det er sandt — Jeg skulde hilse Herr Leander fra Jomfruen, og sige ham, at — —

Henrik,

At hun i det mindste maae lade ham have Roe at spise i sit eget Huus.

Marie.

Jeg kan bie.

Henrik.

Imidlertid fortæl mig, hvad der gav Anledning?

Marie.

Marie.

Hvad veed jeg det? Maaskee fordi Herr Orgon bragte sin Brodersøn hjem med sig, uden at have sagt hende det i Forveien, saa at han til al Uheld traf hende upyntet, og, som hun sagde, ikke beløvet paa noget, endskiønt hun og Jens veed det bedre, og jeg veed og noget deraf; men Herren, og hans gode Venner, kommer altid enten for tidlig eller for silde.

Henrik.

Arme Herr Orgon!

Marie.

Jeg kunde græde for ham! Og det siger Lisette og — og Martin og Kudsten.

Henrik.

Men Jens?

Marie.

Han bliver feed, og leer. Han seer os alle over Skuldrene. Det er ret en Vnk at see, hvorledes de spille Gief med den gode Herre. Og med alt det kan han ikke have den fiere Huusfred. Som i Dag med Binen —

Henrik.

Hvorledes?

Marie.

Marie.

Det var derover, at Herr Leander blev stødt. Rev hun ikke for deres Dine Pengene af Haanden paa Martin, som Herren flyede ham til Vin? Og paa- stod med Skrigen og Banden, at Vinen, hun havde foresat dem, var saa god, som nogen kunde forlange, at drikke den; uagtet den var suur, tyk, kun sammen- plumpede Levninger af Bouteiller, tømmede i Smug med Jens!

Henrik.

Ha du arrige Trolld! Dersom jeg var Herr Orgon —

Marie.

Han blev og noget vred. Martin siger i det mindste, at han har aldrig seet ham vredere. Han stod op fra Bordet, og sagde, at hun i det mindste burde undsee sig noget for Fremmede. Men da var først Ulykken løs.

Henrik.

Hvad blev deraf?

Marie.

Han sukfede, tog sin Hat, og gik ud.

Henrik.

Henrik.

Dg dertil fik han dog Tilladelse?

Marie.

Han faaer den ikke altid. Men i Dag har hun ventelig sine gode Marsager, hvorfor hun vil være allene, og i det Fald maae han affted, om han og havde Feberen.

Henrik.

Han gjorde dog meget bedre i at giøte sig med en brav og dydig Kone, som elskede ham.

Marie.

Han tør ikke. Dog, om han saaer, hvorledes det gif til, hvad der blev slæbet ud, hvorledes han bliver bestaalet, og naar han kændte Jens; saa troer jeg, at han gjorde det. Dg, imellem os, jeg troer, at hun frygter for noget. Hun gjør i nogle Dage intet andet, end at bande de pene, stadselige, unge Tøser, som, siger hun, som vil forlokke de gamle Narre. Iblandt andet er der et artigt Gruentimmer i Raboeslauget —

Henrik.

Som hedder Leonore.

Marie.

Marie.

Ret saa. Just Tomfruen i eders Huus. Hende maae hun ikke kunde lide for sin Død. Hun nævnede hende et par gange i sin største Hede; og det er ventelig hende, som jeg skal advare Herr Leander for.

Henrik.

Du Leander?

Marie.

Dersom hun kunde skrive, eller dersom hun havde nogen anden, eller om hun turde haabe, at Herr Leander, efter det, som er skeet, vilde snakke med hende selv, saa havde hun vel ikke betroet mig dette Erinde. Men nu maae hun betroe mig saa meget —

Henrik.

Og kan hun ikke betroe mig det igien? Det om Leonore?

Marie.

Nu, hun har just ikke sagt, at det var hende. Men imidlertid har hun bedet mig advare ham for et Fruentimmer, der omgaaes ham hver Dag som en Veninde, og uagtet al sin Smiger legger Snarer ud for at stille ham ved en Arv, som tilkommer ham med Rette. At hun har sikre Beviis paa alt dette; og

at

at hun af blot Hoiagtelse for Herr Leander skulde gjøre det, som hun kunde, til at forebygge det; men at hun nødvendig maatte snakke nærmere med ham selv.

Henrik.

Han kommer ganske vist.

Marie.

Han kan vel tænke, at jeg har forst og sidst hundrede Undskyldninger at gjøre for den Uorden i Dag. Og at jeg skal skyde al Skylden paa hendes mange Fortredeligheder, og især paa den underlige knarduarne Farbroder.

Henrik.

Den Uforfammede! Veed hun intet meer om Leonore?

Marie.

Men jeg maae forrette mit Verinde selv. Et Herren!

(Orgon kommer ganske dybsindig ind, uden at see nogen af dem.)

Henrik.

Herr Orgon i egen Person! Hvor tankefuld og melankolsk! Det sees paa ham, at han tabte Slaget, og maatte renne Pladsen.

Fjerde Optrin.

Orgon, Marie og Henrik.

Orgon

(i det han bliver Marie vaer, studser han, og seer uroelig rundt omkring).

Marie! Er din Tomsfrue her? Hvor er hun?

Marie.

Var kun ikke bange Herre! Tomsfruen er hjemme.

Orgon.

Hvad vil du sige med dit bange, Næsviis? Og hvad gior du da her?

Marie.

Jeg er i Erinde for Tomsfruen.

Orgon.

Og i hvilket, om jeg maae spørge?

Marie.

Jeg tør ikke sige Herren det. Tomsfruen har udtrykkelig forbudet mig.

Orgon.

Og jeg befaler dig, at du skal sige det.

Marie.

Jeg vilde gierne Herr Orgon, men jeg tør ikke. Jeg var ulykkelig. Jeg veed ikke, om De kan tie, og

jeg veed ganske vist, at De ikke kan tage mig i Forsvar.
Jeg kommer igien Monsieur Henrik. (Hun gaar.)

Orgon

(seer forbitret efter hende, og stamper i Jorden).

Hum, hum! Er din Herre hiemme, Henrik?

Henrik.

Ja, Herr Orgon!

Orgon.

Siig ham, at jeg er her! (Henrik gaar, og Orgon
kaster sig i en lænestoel.) Dersom hun ikke var mig saa
hengiven; men hun giv mig dog kied af mit Liv!
Hvilken Uorden! hvilken Foragt! hvilken Uergrelse!
O Frihed, Frihed, du er en ædel Ting! Men du ko-
ster mig meget! Men jeg kan dog stille mig ved hende,
naar jeg vil. Og hvorledes? O Leonore! Leonore!
Dersom jeg vidste, du ikke foragtede mig; dersom jeg
kunde rive mig løs — Men jeg tør ikke tænke derpaa.

Femte Optrin.

Leander og Orgon.

Leander.

Velkommen, min Onkel! De kommer ret be-
leiligt. Tør jeg byde Dem det jeg har ved Haanden?
De har ikke spist.

Orgon.

Orgon. Og jeg har heller ingen Lyst dertil. Men jeg maae vel undskyldte mig.

Leander.

O, jeg beder for alting.

Orgon.

Og den stakkels Pernille med.

Leander.

Nei, min fiere Uncle! Det er meer end overflodigt. Hun er over alle Undskyldninger.

Orgon.

Hun har vist nok forlobet sig, det gode Barn. Men hun har opofret alting for mig. Hun har mange Besvarligheder, mange Fortredeligheder. Hun —

Leander (bitter).

Fortiener ikke Deres Godhed.

Orgon.

Jeg veed det, at hun er forhadt af alle; men det er mig en Marsag meer, hvorfor jeg bør tage hende i Beskyttelse.

Leander.

Ik min fiere, min saa inderlig elskte Uncle! forlad mig! — Det er mig ikke anstændigt — ikke til-

ladt, at gjøre Dem Erindringer. Men skulde jeg og vove at fortsørne Dem — Jeg maae tale — Vilde De dog lade Dem overtyste! — Hvorfor vil den retskafne Borger, den ædle Menneſkeven, den ellers ſaa viſe Orgon, ikke ſee det eneſte, ſom kan gjøre ham lykkelig?

Orgon.

Og hvad er det for et eneſte?

Leander.

Et varigt, et heſligt Baaud, ſom er knyttet under Himmelenſ Belfignelſe, under Dydenſ Baretægt, under Lovenes Biſald, og under alle gode Medborgeres Lykønfninger.

Orgon.

Men det er altid et Baaud.

Leander.

Fælles Hſiagtelſe, og ſelv, i Mangel af den, fælles Fordeel, gjør det let og behageligt, og ærbærdigt; da derimod — De maae forlade mig det min Onkel — den Lænke, ſom De ſukker under, er tung og haanlig. Skulde De og være ulykkelig nok til at faae en ſlet Kone, og ſlettere end Pernille kan dog ingen være —

Orgon.

Orgon.

Hum! hum!

Leander.

Forlad mig det, saa vil hun dog ikke plyn-dre Dem, thi hun veed, at hun bestier sig selv. Hun vil ikke let vanære dem; hun vil i det mindste tage den udvortes Anstændighed i Agt, thi hun har en Ære at misse. Hun vil være om over Deres gode Navn; thi det er hendes Prydelse og hendes Børns Arvegods. Hun vil være høflig, omhyggelig, ja lydige, for at undgaae Skam. Deres Brødre er hendes Brødre, og Deres Venner hendes Venner. Et Fruentimmer derimod, som ingen Love gjøre sikkert for deres Ubestandighed, eller for Mangel efter deres Død — En Pernille vil ansee sin Fordeel for reent adskilt fra Deres. Hun vil, for at sætte sig i Sikkerhed, uden Indskrænkning betjene sig af den Tid, da hun har Korret i Hænderne. Hun vil bedrage, bestiele, ødelægge dem, for at berige sig og sine Venner. De derimod, som elske Dem, vil være hende til en Afsky, thi hun veed, at de hade hende. Deres Ære vil være hende ligegyldig, thi hun vil ikke, at De skal være mere agtet, end hun er selv. Erindrer hun sig, opvakt af den almindelige Foragt, sit første Feiltrin, og hvad

hun kunde have været, da vil hun lade Dem føle sin tabte Dyd, og det, som hun har opofret for Dem, og Bøgten af sin Fortviølelse. Hun vil bebreide Dem sin Ulykke, hun vil bande, hun vil hade, hun vil afskye Dem. Og snart vil Virkningen af hendes Fortviølelse vise sig i al hendes Udfærd. Hun vil foragte en Ære, som hun troer at have tabt for evig; hun vil blive tøileløs, liderlig. Troer De ikke, at det andet Skridt til Laster er lettere, end det første? Eller troer De, at De er den Mand allene, som hun kunde opofre sin Dyd for? Forlad mig — Jeg er heftig min kære Onkel! — Jeg taler frit.

Orgon.

Vel frit — Men din Alder, din Redelighed og mit Bønskab kan tillade dig det — Du taler uegenlyttig.

Leander.

Er De derimod saa lykkelig, som jeg haaber, og som De fortjener, at De faaer en dydig Ægtefælle; hvilken Lykkeligbed! hvilken Bølsignelse! De behøve kun at betragte Deres Broder, den lykkelige Drontes, og hans Araminte.

Orgon.

Orgon.

Ja ja min Son, der er noget i det du siger; men du betænker ikke, hvad Frihed betyder.

Leander.

Den, at drikke, hvad Viin man lyster, er vist nok artig.

Orgon.

Du har dog vel ikke fortalt den Historie her i Huset?

Leander.

Til ingen, uden til Mraminte. I min første Hede kunde jeg ikke tie. Men hun har lovet mig, at holde det hemmeligt.

Orgon.

Ja til hun faaer sin Orontes at see. Jeg kan ikke nære mig. Jeg gjør lige saa godt, at jeg gaaer.

Leander.

Mraminte elsker sin Mand for høit til at betroee ham noget, som kunde giøre ham Kummer, og hun veed, at intet kan bekymre ham meer, end naar der gaaer hans Broder ilde: desuden har de altid nok at tale om deres egen Lyksalighed.

Orgon.

Og Leonore?

Leander.

Til hende taler Araminte aldrig om sligt. Hun, saavel som Orontes, skulde gjerne Deres uhykkelige Nag for hele Verden. Den dydige, den uskyldige Leonore har heller ingen Mistanke derom. Hun bærer tvertimod stor Hsiagtelse for Dem, og taler ofte om Deres Retfærdighed, Deres Mennekkelighed.

Orgon.

Hun taler ofte om mig, siger du? Det rører mig — det...

Siette Optrin.

Henrik (med et Brev i Haanden), de Forrige.

Henrik.

Et Brev til Dem, Herr Leander!

Orgon.

Jeg vil lade dig allene. Jeg vil gaae ind til min Broder. Herr Argantes har desuden lovet at møde her i Eftermiddag: vores lærde Magister kommer uden Tvivl og — bliv kun!

(Han gaaer.)

Henrik.

Henrik.

Argantes og Herr Magister Trækneb! Et herligt Selskab for Herr Orgon! Det bliver et heelt Knippe Pebersvende. I Eftermiddag vil det gaae ud over Konerne.

Leander

(som endnu seer efter Orgon).

Arme Mand! At saa giftig en Fordom skal forblinde, plage, vanære dig! Men jeg maae læse mit Brev — det er fra Leonore! Jeg stielver for at bryde det: der var noget vigtigt, sagde du for? Af min Leonore! naar vil du tillade mig at nyde, at være vis paa min Lykke? Den fortredelige Hemmelighed forbittrer al min Glæde. Men jeg maae see.

(Han bryder Brevet og læser.)

”Jeg kan ikke komme til at tale med Dem.

”Men jeg er ulykkelig. Jeg skal have faaet

”en uførmødentlig Arv paa 30000 Rigsdaler

”efter en Slægtning i Batavia. Alting er

”ude. Min Fætter Herr Argantes — Men

”jeg kan ikke sige Dem meer. Jeg er i dette

”Dieblif allene i Haven. Kom snart, og trøst

”Deres bedrøvede

Leonore. „

Henrik.

Alf hvilken Ulykke! 30000 Rigsdaler fra Bata-
via! Hvilken Elendighed! Dersom saadant et Ban-
held hendes min Lucie, saa troer jeg, at jeg giotede
mig med hende af Fortvivlelse.

Beander.

Jeg veed ikke selv, hvad jeg skal tænke herom.
Hendes Fætter Argantes? Hvad kan det nedrige Men-
neske have i Sinde? Jeg maae vide, hvad det er.
Kom, og pas paa Hovedøren, at du fair advare os,
om nogen kommer.

(De gaar.)

Anden Handling.

Første Optrin.

Argantes allene.

Holla ho! — Der er ikke en Siel. Men dersom de tænker, at de skal beholde Leonore, nu da hun har 30000 Rigsdaler, da fiende de Herr Argantes ikke ret. Jeg veed, hvad jeg skal paastaae. Ja, da hun ikke havde noget — Men 30000 Rigsdaler! Bevare os! — De Kenter kan jeg ja holde min hele Huusholdning for ti gange, og endda lægge Penge op — Kort sagt, jeg maae, førend en ung Springer — Vel har jeg tusinde gange forforet, at giwte mig — En Kone er en ædende Kapital, en Udæggelse i et Huus! — Jeg kan jo see det paa denne Kraminte — Jeg tør bande paa, at hun bruger allene for to Rigsdaler Handsker om Aaret. Nu Snappenaale, nu Hovedvand, nu Bendler. No vee! — Men er jeg ikke Mand? Jeg skal nok lære hende at spare. Og
forend

førend jeg lader den Capital tage mig bort for Næsen — Stille! — Jeg troer der kommer nogen — Holla ho!

Andet Optrin.

Leander, Argantes, og siden Henrik.

Leander (heftig).

Hvad er der? (foragtelig) O Herr Argantes!

Argantes.

Deres ydmygsste Tiener, Herr Leander!

Leander.

Deres Tiener.

Argantes.

Jeg er her, for at tale med Herr Drontes i en vis Sag.

Leander.

Herr Drontes taler med sin Broder i Familiensager. Men jeg skal lade ham sige, at De er her, Henrik!

Henrik.

Herre!

Argantes

Argantes.

(Alt imedens Argantes taler, giver Leander med alle sine
Gebaerder Utaalmodighed tilkiende.)

O jeg beder. Gjør Herr Drontes ingen Uleilig-
hed. Jeg kan komme igien. Jeg har desuden et lille
Erinde paa Torvet. Jeg maae sørge for min Huus-
holdning Herr Leander. I gamle Dage var det mig
en Fornsielse; men i disse besværlige Tider — Haaret
kan staae en paa Hovedet — Hvad mener De? —
Nu er det saamen ikke to Maaneder siden jeg kiøbte en
Skieppe Gryn; og nu ere de saamen allerede slupne.
Men, hvad mener de? Skulde De troe det om mit
gamle Agnete, at hun var saa ugdelig? — Et Chri-
sten-Menneske! — Thi det kan ikke være andet, end
at hun maae give Ratten Brød; ja saamen maae hun
saa — Thi den bliver siensynlig federe og federe, og
dog er der hverken Muus eller Rotter i mit hele Huus.
Og hvad mener De? Naar hun kunde spare noget
fra sin Mund, bør det da komme mig til Fordeel, eller
Ratten? Men hvad skal jeg gjøre? Jeg kommer
ligesaa godt først som sidst til at kiøbe en Skieppe igien.
Jaa saamen gjør jeg saa — Nu faaer jeg at see. Jeg
skal strax have den Ære at være her.

(Han gaaer.)

Leander.

Leander.

Bliv borte til evig Tid! Den Nederdrægtige!
Den Nar!

Henrik

(raaber ud af Skuepladsen efter Argantes).

Hei! hei! Glem ikke at tælle Brynene!

Leander.

Den Nar, siger jeg? Nei jeg, jeg er det, som burde rende med Hovedet imod Væggen! Det dumme, dumme Hoved! Og mit uskionssomme Hierte! Ha! — Kiendte jeg da ikke Araminte? ikke Drontes? Har jeg ikke været opdraget i deres Huus? i deres Skiod? Eller havde jeg Mistikid til dem? At jeg ikke kunde betroe dem min Kierlighed til Leonore? Tørend den forbandede Arv! Nu, nu havde min Lykke været kronet! — Af Leonore! det var din Skyld! Utidige Betænkelse! Ha jeg maatte gaae fra Viddet!

Henrik.

Bevare os! Hvorledes tager Herren affsed?

Leander.

Har jeg ikke sagt dig? Han tager...

Henrik.

Hvem Herre?

Leander.

Leander.

Hvor tidt skal jeg sige dig det? Han! den For-
bandede! Karlen med Brynene!

Henrik.

Hvad tager han?

Leander.

Leonore, Leonore, Leonore tager han!

Henrik.

Til Kone?

Leander

(springer hen imod ham).

Til Kone, Dumdriftige? Lør du sige til Kone?

Henrik.

Hvortil da i al Verden? Jeg veed ikke selv, hvad
jeg skal tale. De er og alt for utaalmodig.

Leander.

Du skal holde din Mund, naar jeg er vred —
forstyrret! Ha gid Fetter og Arv var paa Bloksbjerg!
Og Batavia med!

Henrik (affides).

Det var Skade for Hollænderne.

Leander.

Hvad skal jeg gjøre, min bedste Henrik? Hvad skal jeg gjøre?

Henrik.

Lad Dem endnu i Dag vie til hende!

Leander.

Det vil hun ikke.

Henrik.

Om De — Nei, saa veed jeg intet.

Leander.

Du er en Døsmer.

Henrik.

Stille Herre! Der kommer Drontes og Araminte.

Leander.

Ha! — Jeg veed hvad jeg vil gjøre. Jeg vil sige dem det altsammen. Gaae imidlertid — (Surt vil gaae.) Holla! — Du kan skaffe mig at vide, hvad hun vil mig, med sin Mistanke — Furien — Huusholdersten? (Henrik gaaer, og Leander kaster sig i en Vænestoel, uden at hilsse Drontes og Araminte, som staae lige ved Siden af ham.) Nei, dersom jeg taaler det! dersom jeg taaler det, saa . . .

Tredie Optrin.

Orontes, Araminte og Leander.

Araminte.

Hvad vil De ikke taale? Gud bevare os, hvad De seer forstyrret ud, Setter! Jeg bliver bange for Dem.

Leander

(Springer op, og kaster sig paa Knæ for Araminte).

Jeg er det ulyksaligste Menneske paa Jorden, naadige Tante! Han tager hende.

Araminte.

Hvem? hvilken? De maae være saa koldsindig, at jeg kan forstaae Dem!

Leander

(Springer hastig op).

Ha jeg er en Utaknemmelig. Dersom jeg havde sagt Dem det før, at den guddommelige Leonore var den eneste, som jeg kunde elske, saa havde jeg nu været lykkelig; førend den forbandede Arv ..

Araminte.

Jeg igientager det, at De maae være koldsindig, og saa koldsindig, at De endog kan tage imod Hebrei-

dels af Deres Veninde, førend hun taler videre med Dem.

Leander.

Jeg er som et Lam.

Araminte.

Et er det, at De virkelig har gjort min Dron-
tes Uret med Deres ringe Fortroelighed. Han for-
tiente Tillid af Dem. Ikke som om vi ei skulde have
vidst Deres Kierlighed, De er for heftig i Deres Til-
bøieligheder til at skjule dem; men vi undskyldte Deres
Taushed, og ønskede Dem indbyrdes til Lykke med
Deres Valg. Leonore uden Penge, og selv uden
Skionhed, havde været en Betsignelse for Dem.

Leander.

O Himmel! — Og hende skal jeg miste!

Araminte.

Stille! — Jeg har endnu en Bebreidelse —
Uagtet Deres ædle Hierte, uagtet Deres gode, De-
res store Egenskaber, gjør Deres overdrevne Hestig-
hed — om De vil høre det af mig — Deres Ube-
findighed, at jeg længe vilde betænke mig paa, at give
Dem min Leonore, om det og virkelig stod i min Magt,
at give hende bort. Til en Elskovs Varighed, som

er saa beftig, at den sætter Fornuften til Side, bør enhver have Kristillid. Dersom min Drontes havde kaldet mig guddommeligt, eller han havde bandet en mig tilfalden Arv, saa havde jeg maaskee — Ja jeg vil tilstaae Dem det — jeg havde været daarlig nok til at tage ham — men han havde end ikke været min Ven ...

Drontes (omfavner hende).

O min Araminte!

Leander.

Og nu, naadige Frue?

Araminte.

Nu staaer det ikke i vor Magt, at give Dem Leonore.

Leander.

O Himmel!

Araminte.

Jeg vil fortælle Dem hele Sammenhængen. De har uden Tvivl hørt tilforn, at Deres Farbroder Ariste, den redelige Mand, som saa uførmødentlig drog herfra, uden at nogen vidste hvorhen, levede her længe i fortroeligt Vennskab med vor Leonores Fader; og at han, da hans Ven var død i slette Omstændig-

heder, i en rum Tid underholdt den efterblevne Enke, Moderen til Leonore. Vel havde hun en eneste Slegtning, et rigt Endskendebarn: just Herr Argantes; men saa rig, som han var, havde han altid gjort hende mere Ondt, end Godt.

Leander.

Den Ridning!

Araminte.

Ofte bragte Ariste Leonore og hendes Moder til os. Han og min Orontes og jeg rev Barnet af hinandens Arme. Allerede den gang beundrede vi de spæde Indigheder, som daglig udviklede sig meer og meer. Vi troede alt, at finde sindig Bittighed og Dyd hos hende. Omsider døde Leonores Moder, og kort derefter gjorde en uforsigtig Caution Ariste uheldig. Han kom til os med Barnet. Han lagde det i mit Skiod — jeg seer det endnu — Taarene stod ham i Øinene. Hendes Moder, sagde han, er død, hendes Fætter er en ynkesløs, ugudelig Mand; mig kan støde noget til — Men jeg besværges dig, Orontes, og Eder, Araminte, ved Eders ubrødelige Kierlighed til mig: skeer det, saa lad Leonore ikke være forladt, lad hende være eders Datter!

Leander.

Den ædle, den værdige Mand!

Araminte.

Strax derefter blev han usynlig, og vi tog Leonore i Huset.

Leander.

Og Argantes?

Araminte.

Lod vi det vide. Men alt, hvad vi kunde af-
tvinge ham for vort Fosterbarn, var det Løfte, at hun
skulde være hans Arving, om han efterlod sig noget.
Fra den Tid er han af og til kommet i vort Hus.
Orontes har kun taalt ham for Leonores Skyld; thi
det er en ond Mand.

Leander.

En Nederdrægtig!

Araminte.

Han gjør heller ikke andet, end plager hende,
naar han kommer. Men han har ikke talt om, at
tage hende under sin Opsigt, førend denne uformo-
dentlige Arv tilfaldt hende. Nu paastaer han det.

Orontes.

Og han har Lovenes Medhold. Vi kan ikke vel negte ham det. I det mindste kan vi ikke give hendes Haand bort uden hans Samtykke.

Leander.

Bedste Uncle! værdige Tante! Hav Medlidenshed med mig! Hvad skal jeg gjøre? Tager han hende bort, saa er jeg dødsens.

Araminte.

Jeg tænker, min Orontes, at det kun er den Mand om at gjøre, at have Leonores Penge imellem Hænderne. Hun har, som du veedst, altid, langt fra at være os til Byrde, været den største Glæde vi kiendte, næst vor Forening. Jeg troer, at om vi lade Argantes raade for Pengene, saa lader han sig gierne overtale til at skienke os vor Datter.

Orontes.

Det skulde jeg ogsaa teoe. Tiden maae da raade for det øvrige.

Leander.

O jeg lever op igien! O lad mig, lad mig paa mine Knæe — (Araminte forhindrer ham i at falde paa Knæe)

takke

takke for mit Liv! Men jeg døer af Glæde! — Min
Fader! min Moder! mine Skytsengle!

Araminte.

Atter overdrevet! atter for hastigt!

Leander.

Thi han vil, hgn maae, han skal lade sig over-
tale! Han kan ikke staae imod, naar De vil overtale,
naar Araminte vil nedlade sig til Bøn. Leonore, min
Leonore maae vide det.

(Han gaar hastig bort.)

Orontes.

Borte er han! Hvilken Hestighed!

Araminte.

Hos saa retskaffent og saa ædelt et Gemyt, som
hans, er den tilgivelig, om ikke elskværdig.

Orontes (omfaener hende).

Hvor rører det omme Hiertelag mig ikke, som
min Araminte viser imod alt det, som hører mig til?
Dog tør jeg sige, at vor Leander vil gjøre sig værdig
til din Godhed, naar han bliver sindigere.

Araminte.

Der har vi ham allerede igien.

Fjerde Optrin.

Leander, Leonore og de Forrige.

Leander

(halv trækkende Leonore ind paa Skuepladsen)

Til, min deiligste Leonore, til, at kaste sig ned for de ædelmodigste, de bedste Forældres Fødder at udøse sit hele taknemmelige Hjerte, og at anraabe dem om deres Belsignelse!

Leonore.

O med hvilken Glæde! *(Hun standser, da hun seer dem noget alvorlige.)* Himmel! o Leander! Jeg tør ikke løfte mine Bine op! O min Fader! min sømme, min medlidende Moder! Forladelse, Forladelse! Jeg seer, at han har sagt dem det altsammen. Min Ubestindighed! min Driftighed! Og jeg har ikke tilstaaet Dem den selv. Jeg er en Uværdig, min Moder! Jeg tør ikke see paa Dem, førend De har tilgivet mig. Aldrig, aldrig skal jeg vige et Skridt fra den Rettesnor, som De foreskrive mig.

Araminte.

Jeg burde virkelig være halv fortrydelig paa min Datter, om jeg kun kunde være det; men i eet Stykke
fordrer

fordrer jeg dog, at du skal adlyde mig, til Belønning for min Godhiertighed.

Leonore.

I alle, alle Stykker, kjerligste Moder!

Araminte.

Nu saa befaler jeg dig da, at du skal holde op at elske Leander.

Leander.

Ikke elske mig? Min Leonore ikke elske mig?

Før —

(Leonore sukker dybt, han springer hastig hen, og tager hende ved Haanden.)

Araminte.

Ikke saa hidtig, min Herre! Det er hendes eget Bedste. Thi turde hun vel forbinde sig med et Menneske, som er saa heftig? Turde du Leonore?

Leonore (indseelig).

Herr Leander er vel noget heftig, men — (hun seer tielent til ham) han er oprigtig.

Araminte.

Elsker hinanden mine Børn! O at vor Belsig- nelse maatte befordre eders Lyksalighed!

Orontes.

Himlen bekræfte den, og boie Hjertet paa Argantes!

Leander

(omfavner den ene efter den anden).

O min Fader! min Moder! min Leonore! Jeg er drukken af min Lyksalighed! Jeg...

Araminte.

Stille! stille! Der kommer nogen.

Leander.

Ha! Det er uden Tvivl Argantes. Jeg vil løbe hen at omfavne ham — (han kommer noget fortræden tilbage) Af Himmel! det er den evige Magister Trækneb! Paa min Ere, om jeg kan tale et venligt Ord til den Karl, saa glad som jeg er.

Femte Optrin.

Magister Trækneb (smudsig og uordentlig i Klæder),
de Forrige.

Trækneb (til Araminte).

Salvete quamplurimum! Den naadige Frues underdanige Diener! (til Leonore) Og De, min lille Gudinde af Cythere, er De og her? (Orontes byder ham en Stool, og alle sætte sig.) Quid novi ex Africa?

Leander.

Leander.

Keiseren af Monomotapa har ladet to af sine
Fortænder trække ud.

Trækub.

Min Herre er i godt Humeur. Han behager
gunstigt at skierse med sin ydmygste Client; thi De
veed meget vel, at man paa Latin kan spørge om Nytt
fra Afrika, naar man vil vide noget fra Grønland.
Det er bekiendt, at de gamle Romere ...

Leander.

Taja! det var brave Folk! Men hvad ellers
for godt Nytt af den lærde Verden, Herr Magister?

Trækub.

Per Jouem, det skal jeg have den Ære at sige
Dem. Jeg kommer lige fra et lærd Selskab, hvor
der blev forelæst en meget erudit Dissertation, om,
salua venia, Kaiser Constantinus Copronymus, paa
Dansk ...

Orontes.

O Herr Magister, gjør Dem ingen Umage!
Vi veed alle, hvad det hedder paa Dansk.

Trækub.

For Jomfruens Skyld.

Leander.

Leander.

O, Jomfruen kan Græsk paa sine Fingre!

Træk'nub.

Hvad siger De? Hun kiender da vel og noget til den græske Historie og Mythologie? Til Danae, til Leda, til Jo, til Europa?

Leonore.

Nei, jeg kiender ingen, uden Diogenes.

Træk'nub.

Diogenes var en stor Mand, Jomfrue.

Leonore.

En stor Nar var han. En Pebersvend i en Tønde.

Træk'nub.

At han blev ugiøt, er det, hvorpaa man fornemmelig skal kiende hans Wiisdom. Havde Diogenes spildet sine kostbare Timer i en Kones Arme, i Stedet for at han tilbragte dem i en Tønde, saa skulde Alexander aldrig have sagt: Si non essem Alexander, vellem esse Diogenes. Fordansket: Om jeg ikke var Alexander, vilde jeg være Diogenes.

Leander.

Leander.

Alexander var en Nar, som Diogenes, og en besynderlig, som han. Han vilde bemærkes, i hvad det skulde koste.

Trækneb.

Alexander, min Herre? Har De ikke læst Deres Curtius? Sed, quid hoc ad rem? Hvad gjør det til Eagen? Diogenes elskte sine Muser, og var dem troe. Og saaledes bør vi lærde alle være. De taale ingen Medbeilersker. Enhver af vore Timer er dem kostbar. Det er kun Ignoranter, som giøte sig. En Kones kielne Kierlighed er Mænd, der har med saa alvorlige Ting at bestille, som vi, uanstændig og til Overlast. Deres Luner og deres Egenfindigheder forstyrre os. Børn og Huusbekymringer vilde gjøre os galne.

Leonore.

Har De aldrig været giøt Herr Magister?

Trækneb.

Per Jouem, jeg gjør mig en Vre af at kunde sige Nei. Uden at prale, jeg skulde da ikke have forestillet den Person i den lærde Verden, som nu.

Leander.

Leander.

Dg De vil ret alvorlig hellsr aldrig givtes?

Eræknub.

Me Deus fidius! Ikke, om Helena laae paa sine bare Knæ for mig!

Leander.

Stakkels Helene! Men om alle tænkte, som De, hvad vilde ikke da Fruentimmeret tabe?

Eræknub.

Ja lad dem tabe! men jeg vinder.

Nraminte.

Ikke i alle Henseender, Herr Magister. Deres Lintoi, tillad mig, at sige det...

Eræknub.

O det er ikke af det udvortes, at man skal dømme om Manden. *Forma virum neglecta decet.*

Nraminte.

Keentlighed, Herr Magister, Keentlighed er dog en god Ting.

Eræknub.

Concedo: For dem, som ikke har andre og ædelere Prydelser, eller vigtigere Ting at passe paa; men hvad os Lærde betræffer, Nego. Men for at komme

igien til vor Hovedsag, saa har store Mænd endnu en
 Marsag, hvorfor de ikke bør givte sig. Man har snart
 aldrig seet en ret stor Mand, som har været lykkelig i
 Gibtermaal. Der kunde skrives en herlig Bog herom.
 Socrates fik en Kantippe; Periander, en af de syv
 Vise i Grækenland, blev nødt til at sparke sin Kone ihjel.

Leander

(affides til Uraminte).

Sparke sin Kone ihjel! Hvilken ubehøvlet
 Pedant!

En Tiener.

Kaffeen staaer paa Bordet.

Drontes.

Dersom Dem da behager, saa vil vi gaae ind.

(De staae op, og gaae saa nær som Leander.)

Leander.

Himlen skee Tak! Han skulde tilsidst have paa-
 staaet, at en Foliant var bedre end en Kone.

(Han gaaer.)

Tredie Handling.

Første Optrin.

Leander allene.

Her er det, at Leonore lovede mig at møde, for at høre, sagde hun, nogle Dieblig paa mine Daarligheder. Men med hvilken indtagende Mine sagde hun dette! Ha! Hun veed for vel, at den rene Kierlighed er Viisdom, og Dyd, og Belønning for Dyd. Fortredelige Selstab, som opholder min Leonore? som røver mig hendes liflige Røst, hendes Smil, hendes Mandedræt, hendes Skygge! Hvilken Vanskiebne har i Dag samlet Byens latterligste, effelste Pebersvønde hos Orontes? En Samuel Smalbeen, som søger en Ere i at fortælle hele Verden, at han er ugift, fordi han er liderlig. En Herr von Lilleput, som troer, at det er dumt at giote sig, fordi det staaer i Bibelen. En Magister Trækub som troer at giøre Verden større Tieneste med at besmøre Papir til Kræmmerhuse, end med at forsørge en Familie. En Claus Doömer,

Dosmer, som ikke vil giøte sig, førend han kan faae en rig Brygger-Sønske. Himmel! hvilke Dyr! hvor frække i deres Snak! hvor ubehøvlede i deres Manerer! Saa aabent som vort Hierte er, saa redebønne som vi ere til at være fornøiede med alle, naar vi ere lykkelige, saa kunde jeg dog ikke holde dem ud. Hvor kan du det min Leonore? (Han seer paa sit ur.) Hun bliver længe borte. Vil hun da bide til vi ikke meer kan komme til at tales ved allene, og udøse vore Hiertes for hinanden? Men der er hun! der er hun! Mit Liv! min Glæde! (Han vil modtage Leonore, og bliver i hendes Sted Henrik vaer.) See, er det den Slubbert?

Andet Optrin.

Henrik og Leander.

Henrik (leende).

Slubbert! Det var et bandsat Fald fra mit Liv! min Glæde!

Leander.

Hvad vil du? Hvor kan du komme fra?

Henrik.

Har Herren da glemt, at han selv sendte mig ud paa Espionerie?

Leander.

Jeg erindrer det: du skulde udsritte min Far, broders Pernille. Og hvad fik du at vide?

Henrik.

O jeg har fundet et Pund hos mig, som jeg ikke vidste at jeg besad. Havde jeg aagret dermed i Krigens Tid, saa havde jeg vist svinget mig i Beiret derved. Jeg er en Spion over alle Spioner.

Leander.

Dine fortreffelige Gaver var ikke det, som jeg vilde vide.

Henrik.

Jeg kommer da til Sagen. Men først maae jeg sige Herren, at jeg ved denne Leilighed har faaet anlagt en Mine under den fiendtlige Fæstning, som vist vil sprengte den. Med et Ord, dersom Herr Ordon beholder sine Dine endnu en halv Time, saa kan han blive saa overtydet om Pernilles Utroeskab, som vi andre.

Leander.

Er det sandt? Hvor? naar? hvorledes?

Henrik.

Gomfrue Pernille har Hovedpine, og har luft sig inde paa sit Kammer. Jens er ogsaa af Banvare sluppet

sluppet ind paa det samme Kammer. Der er et stort Røglehul. Marie har ved en besynderlig Hændelse, siger hun, fundet en Hovednagle i Jomfrue Pernilles Lomme, som hun dog forsikrer, paa hendes Samvittighed, at hun aldrig har brugt, uden at giøre Vel med. Den Nagle lukker Døren op. Naar det er Tid, kommer Marie og bringer Herr Orgon det Bud fra Jomfruen, at hun er ganske jammerlig syg; og saa fører hun ham lige ind paa Kammeret, og saa løber hun ventelig sin Vej.

Leander.

Ah! kiereste Henrik! Dersom I fører det ud, og det lykkes, saa har du der min Haand: jeg giver hver af eder 25 Dukater.

Henrik.

Jeg er bange, at De betænker Dem, naar jeg fortæller Dem Udfaldet af mit egentlige Erinde.

Leander.

Jeg betænke mig?

Henrik.

Taalmodighed! Hvad om det er afgjort, om det er søleklart, at Herr Orgon elsker Deres Leonore?

Leander.

Haha! Du drømmer min stakkels Henrik.

Henrik.

Jeg bygger ikke paa Pernilles Snak; men med disse mine Dine har jeg seet Leonores Portrait, som hun har fundet i hans Giemme: det samme, som Leonore engang viiste Dem, da jeg var hos, og De fandt saa liigt.

Leander.

Leonores Portrait, siger du? O du maae have taget Feil — haaber jeg — endskjønt Orgons Urolighed for — Jeg vil lade den skrækkelige Mistanke fare — det kan ikke være.

Henrik.

Men om det er saa, vil De da endnu give mig 25 Dukater for at skille Herr Orgon ved sin Pernille?

Leander.

Hvad andet? Kan du tvivle derpaa? Er jeg en Nederdrægtig? Men bort, bort, bort med dig! Der er min Leonore!

Henrik.

Af Herre! Lucie er der og.

Leander.

Leander.

Bliu da, Fiance!

Henrik.

Jeg skal dog engang spørge Herr Doctor Theophrastus, hvem der er de største Fianter i Kierlighed, de Fornemme, eller de Ringe, de Rige, eller de Fatige, de Lærde, eller de U lærde?

Tredie Optrin.

Lucie, Leonore, og de Forrige.

Leonore.

Nu min Leander! Her har De Deres Leonore.

Leander.

Jeg — jeg kan ikke, Deiligste — jeg kan ikke bære min Glæde! — En vred Mine! et haardt Ord! Eller jeg dser.

Leonore.

Nu — mit Ansigt har aldrig staaet i min Magt. Et haardt Ord vil jeg forsøge; men jeg kan intet finde. Men af, min Leander! et bedrøvet veed jeg.

Leander.

Min Leonore bedrøvet!

Leonore.

Har De glemt Argantes? Det er ikke afgjort, om han — Vor Lyksalighed er maastee en Drom, Leander.

Leander.

Ha! — Drom! En Drom? Himlen være ham naadig, om han vækker mig deraf.

Leonore.

Det er Himlen, som vi bør sætte vor Tillid til, og Araminte, og vor Kierlighed. Men det er sandt, nu hjælp De mig til et haardt Ord; et ret alvorligt: Naar vil De blive noget koldsindigere?

Leander.

Naar min Leonore befaler det.

Leonore.

Ha! Leander, jeg kunde lige saa gjerne befale Dem, at blive en Alen høiere.

Leander.

O Dydigste! Vær min Siels Lede-Stjerne, naar den forvildes! Men tilgiv mig mine Feil! Mit Hierte er oprigtigt! Himlen veed, at det er! Men mine Svagheder vil jeg afbede, indtil jeg kan rette dem.

dem. Skienk mig igien et mildt Diekast! et eneste!

Tilgiv Deres Leander!

(Han falder paa Knæ for hende. Hun forsøger at reise ham op, men forgieves.)

Lucie.

Nu liks Henrik?

Henrik.

Jeg vilde gierne falde paa Knæ for hende, min Gudinde, om jeg kun vidste noget at bede hende om Forladelse for.

Leonore.

Men hvor tidt skal jeg igientage Dem det? Jeg kan, jeg vil ikke taale Tilbedelser. De ere mig kiedsommelige, ekle. Jeg bliver virkelig fortrydelig. Jeg gaaer.

Leander springer hastig op, og seer stivt paa hende, med Hænderne over Kors.)

Henrik.

Det havde været artig, om hun var gaaet bort, og han var blevet liggende allene paa Knæ, midt paa Gulvet.

Leonore.

Nu Leander?

Leander.

De gaaer, sige De? Maaskee mit Onckes Selskab er behageligere.

Leonore.

Herr Orgons? Hvorfor just Herr Orgons?

Leander.

Jaja — jeg veed nok...

Leonore.

Hvad er det De siger, Leander? Jeg agter Herr Orgon, som en retsindig og velgiørende Mand, der forener med disse Egenstaber et venligt og behageligt Væsen. Og den Taknemmelighed...

Fjerde Optrin.

Magister Træknuh og de Forrige.

Leander

(i det han seer Magisteren komme).

O Himmel!

Træknuh.

Her skal man finde de unge Folk samlede. Man siger og for et gammelt Ordsprog, at Lige lege bedst. *Ea demum firmissima est amicitia, quam similitudo parit.*

Leander

Leander (affides).

Kunde denne Pedant vel komme paa en mere ubeleilig Tid?

Henrik.

Herre!

Leander.

Hvad vil du?

Henrik.

Bliber det ved Aftalen om det Bevidste?

Leander.

Jeg prngler dig, om du spørger mig engang endnu. Berettiger andres Falskhed mig til at være nedrig?

Leonore.

Åk min Leander!

Lucie

(trækker Leonore til Side).

For alting bedste Jomfrue! hun rober sig. Giv sig tilfreds! Det bliver vel godt. Hun kender dog Herr Leander.

Leander.

Åt jeg nogen Tid skulde —

Trækneb.

De er ikke i godt Humeur, Herr Leander.

Leander.

Nei.

Trækneb.

Og De ikke heller, min lille Rosens Mund. Hvad gielder det min Sukkertop, at jeg skal opmun-
tre Dem? Kom, saa skal jeg forelæse Dem nogle
Anagrammata, som jeg har gjort selv; nogle af de
ypperligste Anagrammatibus, som ere giorte siden
Syndfloden.

Lucie.

O ja! Lad os engang høre en Anegramatibus.

Henrik.

O ja Herr Magister — Deres Anders Gram-
maticus!

Trækneb.

Saa men Børn, endskjønt jeg nok hører, at I
ikke forstaaer dem, skal jeg dog læse jer dem for, par-
tim, for at fornøie eder, og partim, for at faae dem
læst selv. De har alle Hensigt til Ægteskabens Ulyk-
saligheder.

Leander.

Leander.

Vil De følge mit Raad Herr Magister, saa skal
De ikke spille Deres Umage.

Henrik.

Der kommer Herren og Fruen.

Femte Optrin.

Orontes, Araminte og de Forrige.

Trækneb.

Beneueneritis! Beneueneritis! Velkommen!
De kommer her, som De var kaldet, for at sætte
Mod i de unge Mennesker. Alting er her bedrøvet.
Vor lille Gudinde hænger med Ræsen, som Venus,
da hun begræd sin Adonis. Og Herr Leander, Pre-
mit alto corde dolorem ...

Leander.

Himlen give, at De heller vilde spotte med mig
paa Dansk, Herr Magister!

Trækneb.

Anne dixi? Har jeg ikke sagt det? Intet kan
være vissere Tegns paa en Sorrig, som forvirrer Sand-
serne, end naar man ikke længer kan lide Latin.

Leander.

Leander.

Jeg troer, det skal være et flygtigt Indfald,
Herr Magister?

Araminte.

For Himmels Skyld! Hvad skal alt dette
sige? Du skifter Farve Leonore. Hvad fattes dig?

Leonore.

Intet, naadige Frue!

Araminte.

Hvad fattes Dem Fetter?

Leander.

Endnu mindre.

Araminte.

Hvem kan blive flog paa alt dette?

Drontes.

Jeg veed ikke selv, hvad jeg skal sige. Jeg kan
ikke erindre, at jeg nogen Tid har seet saa megen Mis-
fornoielse i mit Huus, som i Dag.

Henrik (assides).

Ho! — Det er ingen Under, hvor der er saa
mange Pebersvende og Forelskte samlede.

Drontes.

Orontes.

Min Broder slyer Selskab, sukker, og taler ikke et Ord.

Leander.

Han gaar formodentlig i Sivtetanker.

Araminte.

Det var at ønske.

Eræknub.

Nei, per Jouem, dertil er han for flog. Det kan jeg bevise, baade a priori og a posteriori.

Orontes.

Herr Magister! De er en god Mand, De kan lade sig sige imod, uden at blive vred.

Eræknub.

Naar det ikke skeer paa Latin, og ikke i Syllogismer, saa anseger intet mig.

Orontes.

Jeg vil da tage mig den Frihed at sige Dem, at De ikke kiender Egtestandens Lyksaligheder; og jeg maae lægge det til, at De, saa længe De blive ved at tænke som nu, ikke fortjener dem. Den kierlige Onyhyggelighed, hvormed den bedste Kone forekommer mine

mine mindste Ønsker; den Omhed, hvormed hun bærer af for hver Skygge af Bekymring, som kan true mig; de Afvejlinger af Trøst og Opmuntring, af Glæde selv, hvormed hun saa uudtømmelig veed at lindre, at tilfredsstille mit af Naturen hypocondriske Sind, uden at jeg merker det; den Godhed, hvormed hun bærer over med mine Skræbeligheder; og over alt hendes behagelige, vise og opbyggelige Dm-gang — den har lært mig at skionne paa Egetestandens Lyksalighed, og daglig at takke Himmelen for min Araminte.

Araminte.

O min Mand! O min Orontes! Hvor gjør du din Araminte lykkelig! Men den Koes kunde let gjøre hende stolt. Jeg fortjener den ikke.

Eræknub.

Concedo. Men præstantissime Domine. Kiende De da og de — sit venia verbo — langt større Lyksaligheder, som Muserne tilbyde deres Sønner?

Orontes.

Saa meget kiender jeg dem, at den, som holder dem for uovereensstemmende med Egetestkab, den, min Herre, den kiender dem ikke. En ægte Son af Mu-

serne kan ingensteds bedre finde den Lettelse for Nærings Bekymringer, den Forpleining, den styrkende Opmuntring, som han saa nødvendig behøver, naar han skal arbeide med Nytte, end hos en god og behagelig Kone. Men er han vanheldig nok til at faae en Slet, saa vil ingen lettere trøste sig derfor, end han. Hans Studeerkammer er ham et sikkert Tilflugtssted, saa længe det onde Veir varer, og det varer ikke altid. De talte før om Socrates, min Herre. Han lod sig ikke forstyrre af sin Kantippe. Han — Men der kommer min Broder.

Siette Optrin.

Orgon, og de Forrige.

Orontes.

Vi talte om dig, Broder. Der blev sagt, at du gik i Sivtetanker.

Eræknub.

Og jeg, som Deres gode Ven, tog Dem i Forsvar.

Orontes.

Siig os dine Tanker. Troer du, at du i saa Fald behøvede Forsvar?

Orgon.

Orgon.

Jeg har hidindtil altid tænkt, at næst Sundhed var Selskab og Frihed de største Lyksaligheder paa Jorden, at man burde derfor søge at forbinde dem saa meget med hinanden, som det var mueligt.

Eræknub.

Utroque pede in tuam descendo sententiam.
Efter Ordene: Jeg stiger med begge Fødder ned i din Mening; efter Tanken: De har Ret min Herr Orgon.

Orontes.

Troer du da, at det er nødvendigt til Frihed, at være uden alle Bænd?

Eræknub.

Distinguendum est.

Syvende Optrin.

Argantes, og de Forrige.

Argantes

(Kommer som et forstørret Menneske ind paa Skuepladsen).

Rei naadige Frue! Rei Herr Orontes! Rei mine Herrer! Nu er Ulykken reent løs!

Araminte.

Araminte.

Himlen bevare os! Hvad er der?

Argantes.

Evo Mark for en Skieppe Bryn! Evo Mark!
Har man nogen Tid hørt Magen? Evo Mark!

Araminte.

Himlen skee Tak! jeg fik mit Vær igien.

Argantes.

Evo Mark! Det er et Under, at Jorden ikke
aabner sig under saa ugudelige Folk. Jeg er en rui-
neret Mand.

Leander (affædes).

Paa en halv Tønde Guld, troer jeg.

Argantes.

Jeg kan herefter ikke holde min Huusholdning
under 100 Rigsdaler. Agnete jager jeg bort endnu i
Aften. Det er og forbandet! Jeg har aldrig seet
en gammel Kierling æde saa megen Brød!

Leander.

Skal Ratten have sin Affæed med?

Argantes.

Mener De, at en Kat intet koster, min unge Herre?

Trækneb.

Ignoscatis velim! Jeg skulde have mig en Bøtte Smør. Hvad koster Smørret paa Torvet i Dag, Herr Argantes?

Argantes.

Ja Smør, Smør! Nu er det Tider at kiøbe Smør i! Naar man endda imellem kunde faae noget Madfit, uden at ødelegge sig selv! Jeg sparer saa men ofte min Skilling, og spiser Salt til mit Brød. Hvad mener De? Jeg veed vist, at der er ingen bedre Huusholder i hele Borgergaden, end jeg. Jeg vil dog fortælle noget deraf for de unge Mennesters Skyld. Hvad mener De? Om Morgenen tidlig tager jeg et Stykke Brænde ud af mit Skab; thi jeg er saa forsigtig, at holde det under Laas. Det er sauet brav fort, det forstaaer sig selv. Der er ingen større Forraadelse i et Huus, end langt Brænde. Det pinder jeg da ud, og saa staaer jeg selv hos, indtil mit Vand kaager, ja saa men gjør jeg saa. Saa snart det er kaagt, slukker jeg Brandene, og giemmer dem

dem igjen. Heryaa kommer jeg Thee paa Potten; ikke hver Dag frisk, det maae De ikke tænke, nei saa men gjør jeg ikke. Jeg kan tørre den tre gange, førend Kraften er trukket deraf. Saa skal jeg sige Dem, drikker jeg da Thee. Frokost har jeg vant mig og Aghete fra at spise, uden naar jeg undertiden besøger en eller anden god Ven. Min Middagsmad er saa tarvelig, som den kan være, ja saamen er den saa. Jeg spiser gierne opkaagt Mad, og jeg har følgerig kun tre gange Forandring om Ugen, og jeg kan vel sige om Haret. Thi jeg troer saa men, at siden Dyrene altid nsies med een Sort, saa kan jeg sagte nsies med tre. Det er at sige: de tre Dage gierne Vandgrød og Graasei, de to gierne Karter og Flesk, og de to andre Belling og Klipfisk. Dog maae jeg tilstaae, at jeg undertiden om Søndagen kaager mig en Suppe paa en islandsk Bøv. Om Aftenen, skal jeg sige Dem, spise vi selden, eller, som sagt, kun en Mundfuld Brød. Saa tænder jeg min Lampe, om jeg har noget at bestille; thi tales ved kan man gierne uden Lys. Saa ryger jeg min Pipe Tobak, holder min Aftenbøn, og gaaer i Seng, ja saa men gjør jeg saa. Der har De min hele Huusholdning. Er den ikke tarvelig?

Araminte.

Det maae enhver tilstaae Dem.

Argantes.

Og dog kan jeg ikke holde det ud.

Orontes.

De er en rig Mand. De kunde gierne underholde en Familie, Herr Argantes.

Araminte.

De skulde giøte Dem med et skikkeligt midaldrende Fruentimmer. Saa fik De det godt paa Deres gamle Dage.

Argantes (forstræffet).

Giøte mig! (Han besinder sig med eet, og seer stot paa Leandre.) Ja, naar man kunde faae en kion, ung, tarvelig Kone, som tillige havde nogle Skillinger.

Leander (affædes).

Nu!

Erækneb.

At en Kone, som har saa mange gode Egenstaber famsede, Herr Argantes, est rara avis in terris, nigroque simillima cygno. Hun er en rar Fugl paa Jorden, og ligesom en sort Svane. Det er Dem bekiendt, at alle Svaner ere hvide. Nu har jeg her

den

den Tre at sidde ved Siden af den mediciske Venus,
af Dyden, af Astræa selv; men det, som De talte om,
Nervus rerum gerendarum. Penge har hun ikke.

Leander (affides).

Den Nedrige! Den Tølper!

Leonore.

Der sidder min Moder og min Fader, Herr
Magister.

Argantes.

— Og dem behøver hun ikke engang, nu da hun
har 30000 Rigsdaler.

Trækhub.

30000 Rigsdaler! Per Jouem! Det vidste
jeg ikke. 30000 Rigsdaler! Hvilket Bibliothek man
kunde anlægge for de Penge! 30000 Rigsdaler!
Profecro et skønne Subjectum til Egtteskab! Men
for alting, Jomfrue, tag en lærd Mand!

Leander (affides).

Eia vist! Hvorfor ikke et Lexicon?

Argantes.

Nei en fiøn huuslig Mand bør hun tage.

Leander (affrædes).

Nu for en Ufærd!

Araminte.

Siden vi dog tale derom. Hvad for en Mand synes Dem, at Leonore bør tage, Broder Orgon? De har altid viist megen Agt for hende, og en særdeles Nidkierhed for hendes Vel.

Orgon

(seer frøgtfomt og meget tielent til Leonore, som slaer Pinene ned, og bliver forvirret).

Jeg — jeg vidste maastee — Men nei! — Det blev for dristigt — at raade en Engel.

Leander

(heftig, i det han slaer Hænderne sammen).

Af Himmels! Jeg er forloret!

Araminte.

Fetter! For Himmelsens Skyld! Hvad fattes Dem, Fetter!

Leander

(tager sin Hat, og gaaer).

Jeg har glemt noget.

Araminte.

Hvad fattes din Herre, Henrik?

Henrik.

Henrik.

Det er en Bævel, troer jeg, som han er nær ved at lade forfalde.

Araminte.

Det er ikke sandt. Penge ligge ham ikke saa nær paa Hiertet. Gaae, og see, hvad han fattes. (Henrik gaaer.) Og du Leonore? Himmel! hun har ondt! Vand! Vand! Lucie! Kom, lad os bringe hende i Luften! Min Datter! min Leonore! O Himmel! hvad er alt dette?

(Araminte og Lucie fere Leonore ud.)

Argantes.

Jeg vilde gierne, Herr Drontes, tale et Ord i Genrum med Dem og Deres Kiereste, dette Pigebarn angaaende. De veed, jeg er hendes neste Paarsvende. Jeg har kun først et lidet Grinde at forrette her i Raboelsauget.

Drontes.

Naar De befaler, Herr Argantes.

(Han gaaer ind.)

Eræknub.

Jeg vil betiene mig af denne Leilighed, og gaae hjem, for at sætte disse Grunde methodice ud af hin-

anden, som Herr Orontes bragte frem for Giøstermaal.
De er aldrig forekommet mig saa vigtige, som nu.

(Han gaaer.)

Orgon (affødes).

Himmel! skulde hun elske mig? Nei det tør
jeg ikke haabe! Mig synes dog — Ha! — Jeg
fortiener ikke den Lykke. Men jeg maae see...

(Han vil gaae ind.)

Attende Optrin.

Marie, Orgon og Argantes.

Marie.

Herren skal strax komme hjem! Jomfrue Per-
nille er dødelig syg.

Orgon.

O Himmel! hvad gjør jeg nu? O min —
O Leonore! jeg vilde helst — Jeg tør ikke — Hvad
skal jeg gjøre? Ak! det er lige saa godt først som sidst.
Det er dog sikkerst, at jeg gaaer til Pernille.

(Han gaaer.)

Marie

(i det hun gaaer med Orgon).

Du arrige Trold! Du skal ei slaae mig tiere.
Nu faaer han alting at see med sine Dine.

Argantes

Argantes.

Haha! Jeg har lugtet Luntten! Argantes er ikke dum. Intet mindre end tre Snushaner om Leonore. Orgon, den unge Herr Leander, og Herr Magister Trækneb. Men dersom nogen af dem tænker, at han skal faae hende, da kiender han mig ikke ret. Ikke saa meget af hende! I det mindste ikke af hendes 30000 Rigsdaler. Ja da var jeg flog, om jeg lod hende blive her. Nei! nei! Saasnart jeg kun har været hos — (Han bliver med eet staaende, og sofer i sin Pomme.) Men Hillemand! jeg har glemte Nøglen til mit Brændeskab. Jeg maae gesvindt springe hient, og see, om Agnete har været saa ugudelig, at faage Theevand. (Han gaaer.)

Fjerde Handling.

Første Optrin.

Henrik allene.

Jeg har engang læst i en gammel Bog — At der i gamle Dage — var en gammel Philosoph, som var Kok, eller en gammel Kok, som var Philosoph — Denne Kokke-Philosoph da befalte hans Herre engang, da han skulde have Fremmede, at han skulde hente det bedste, som var at faae paa Torvet, og saa hentede han lutter Tunger — det var intet andet end Tunger — Tunger til den første Kæt, Tunger til den anden Kæt, Tunger til den tredie Kæt, kaagte Tunger og røgede Tunger, Dretunger, Lammetunger, og Karpetunger. Herren nu, som blev vred, ligesom andre Herrer, sprang op fra Bordet, tog et Fad med Tunger, og fastede ham i Hovedet. Slynge, sagde han, kunde du intet andet faae, end Tunger? — Nu, hvad Kokke-Philosophen havde at gjøre, saa — tørte han sig af igien, og sankede Tungerne op, troer jeg —

og — ja, nu kommer jeg derpaa — Slynge! sagde han, Herre? — Hvorfor er jeg en Slynge? Hvorfor kaster Herren mig Tungerne i Hovedet? Har Herren ikke selv befalet mig, at jeg skulde hente det bedste, som var at faae? Er ikke Tunger det bedste? Beroer ikke al vor Lyksalighed paa Tunger? Bliwer ikke alt det Gode, som skeer, udrettet ved Tunger? Nu hvad skulde Herren svare? — Han blev stum, som en Fisk. Han merkede nok, at hans Kof var ham for klog — Til sidst tog han i Buxelommen — Der, sagde han, har du to Rigsorter for dit Drestigen, men i Morgen skal du hente mig det allerverste du kan faae. (Der kommer Lucie ind, og lister sig sagte bag ved paa Henrik, hvor hun bliver staaende saa at han ikke seer hende.) Utter Tunger — intet andet end Tunger, Tunger og Tunger — Utter ligesom før — Slynge! kunde du intet andet faae, end Tunger? — Har ikke Herren sagt, at jeg skulde hente det verste, som jeg kunde faae? Er der noget verre end Tunger? Kommer ikke al vor Ulykke fra Tunger? Bliwer der noget Ondt udrettet, uden ved Tunger? Utter to Rigsorter — Hvad var nu det tilsammen? Det var min Troe en heel Rigsdaler, Men ligemeget — Jeg syntes jeg vilde have sagt noget? — Nu ja det er sandt — Om Kofke-Philosophen, eller Phi-
 losophe

Iosophe, Koffen havde Net, eller Uret, det veed jeg ikke — Og hvad kommer det mig ved? — Men saa meget veed jeg, at om min Herre sagde til mig: Hør Henrik! Gaae paa Torvet, og hent mig det bedste, det lefferste, det smukkeste, det kostbareste, som der er i hele Verden, saa vilde jeg hente ham et Fruentimmer; og naar han vilde sige: Gaae hen og hent mig det verste, det styggeste, det modbydeligste, som der er i hele Verden, saa vilde jeg ligesaa hente ham et Fruentimmer.

Andet Optrin.

Lucie og Henrik.

Lucie

(giver ham et stærkt Slag paa Ryggen).

Hvad siger han, lille Henrik?

Henrik (forbavsset).

Hei!

Lucie.

Jeg synes han sagde noget om Fruentimmer.

Henrik.

Ikke et Ord. Det er ellers ikke artig, at lure paa Folk, naar de staaer og snakker et Ord i Fortroelighed med sig selv.

Lucie.

Lucie.

Han kan dog sagte sige mig det engang endnu.
Det er for Tidsfordriv.

Henrik.

Virkelig?

Lucie.

Paa min Ere.

Henrik.

Saa at jeg kan sige med Sikkerhed, hvad jeg vil?

Lucie.

O han er alt for høflig til at sige noget, som jeg
burde tugte ham for.

Henrik.

Thi det forstaaer sig dog, at hun er en af de
gode Tunger.

Lucie.

Tienerinde!

Henrik.

Ifald jeg da af Banvare skulde slumpe til at bag-
tale nogle af hendes Søstre en Smule, saa kradses
hun formodentlig ikke Dinene, ud paa mig?

Lucie.

Lucie.

Ru, lad det faae Ende!

Henrik.

Bob da din Hud for Sandhedens Skjld, Henrik! Men jeg vil dog staae nogle Skridt nærmere Døren, af sine Aarsager. Saa — vil hun nu give Ngt? — Jomfrue Leonore ...

Lucie.

Hvad vil han med min Jomfrue?

Henrik.

Det var heller ikke endnu det. Endskjont naar — Men det var at begynde, hvor jeg skulde holde op — Hør nu! — Jomfrue Pernille ...

Lucie.

Lad det blive til noget!

Henrik.

Det var heller ikke det.

Lucie.

Ru?

Henrik.

Dersom hun forvilder mig, kan jeg ikke tale et Ord meer. Jeg vil være en Hund, om det ikke og
er

er lettere at tale for ti Borgemeistere, end for en lille Tasse, man har forgabet sig i. Men nu veed jeg det. Hør nu! — Det er da saa meget, at naar Fruentimmer ere gode, saa ere de Engle — meget, meget deiligere, rarere, prægtigere, bedre, fuldkommere, større, end vi stakkels Mandfolk kan blive med al vor Kunst og alt vort Pralerie.

Lucie.

Er der nogen, som tvivler derpaa?

Henrik.

Men naar de igien ere onde, saa ere de — saa ere de — de ere langt, langt fuldkommere end vi, baade i det ene og i det andet.

Lucie.

Hvor har han dog faaet al den Klogskab fra?

Henrik.

Har jeg ikke reist paa Studereriet med min Herre? Men pas nu paa! Nu skal jeg give hende en Lignelse. Er hun ikke et lille allerkiereste, ungt, velskabt, deilig Fruentimmer, Lucie?

Lucie.

Hum! — Synes han dog?

Henrik.

Henrik.

Dg er ikke jeg et allerkiereste, smukt, velkæbt Mandfolk?

Lucie (leende).

Et deiligt.

Henrik.

Men hun er dog noget deiligere end jeg.

Lucie.

Hum! — Noget?

Henrik.

Ja hum, hum! (Han seer sig i et Kammerspeil.) Det er dog heller ikke saa farlig meget. Men det kommer ikke derpaa an. Hun er da deiligere end jeg. Men nu bliver vi begge gamle, eller begge hæslige. Hvad gielder det da, at hun bliver hæsligere end jeg? Saaledes er det i alle Ting. Troe mig, Lucie! Henrik har Erfarenhed. Et Fruentimmer, som har Forstand, kan, uden at have studeret længe dertil, dreie Mandfolkene efter sit Velbehag; hun kan bestyre hundrede Ting paa engang; hun kan regiere — O! et heelt Land, og hele Verden, om det skal gielde. Derimod kiender jeg Mandfolk, som heller ingen Færhoveder ere, og som har studeret sig krumme og stieve i

30 Mar, og dog neppe kan bestyre der eget Huus. Men er et Fruentimmer paa den anden Side listigt og falskt, saa er hun, med hendes Tilladelse Jomfrue Lucie, listigere og falskere, end en Slange; og er hun enfoldig, saa er hun enfoldigere, end en Gaas. Vi Mandfolk siige ikke saa høit, men vi falde heller ikke saa dybt.

Lucie.

En herlig Forklaring!

Henrik.

Endnu meer! Et Mandfolk er godhiertigt, han seer en syg Stakkel, giver ham en Aluisse, og gaaer sin Vej; oftest glemmer han ham. Et medlidende Fruentimmer derimod bekymrer sig om de mindste Omstændigheder, om hver en Ting, som kan fattes ham; hun sørger for, om den Doctor, som han bruger, og er en duelig og forsigtig Mand, om han ligger godt, om hans Kammer er varmt. Hun besøger ham, hun gior sig en Fornøielse af at pusle for ham, hun faaer Supper, hun rører Pulvere, hun tæller Draaber til ham; og hun slipper ham ikke, førend han enten er frisk eller begravet.

Lucie.

Han er jo ret veltalende paa vort Bedste, Henrik.

Henrik.

Men hør nu! Et Mandfolk er vredagtigt: han slaaer mig paa Dret, og lader mig løbe. Et arrigt Fruentimmer derimod — et arrigt Fruentimmer, Lucie — Hun kiender jo Pernille.

Lucie.

Men hvad vil han nu sige med alt det?

Henrik.

Jeg vil sige, jeg vil sige, at ligesom Tunger ere Tunger, og Fruentimmer ere Fruentimmer, saaledes er det soleklart...

Lucie.

At han skal tæmme sin Tunge, naar han taler om Fruentimmer.

Henrik.

Har hun lært at giøre Slutninger af Magistren? Saa slyder heraf — siger jeg — at — endskjønt jeg vel troer — og altid tilstaaer — og i Rødsfald bander paa — saa dog, da det paa den anden Side kan være mueligt — da man ikke kan skue Hun-

den paa Haarene — da Godt kan synes Ondt, og
Ondt kan synes Godt — saa flyder deraf — at jeg
ikke veed, om jeg giøtter mig.

Lucie.

Hvad befymrer jeg mig derom?

Henrik.

Helst da Jomfrue Leonore selv, hun, som jeg
holdt for et ret Klenodie blandt alle af sit Kion...

Lucie.

Nu da, min Jomfrue?

Henrik.

Ja — det maae ud! — Det maae koste hvad
det vil — Jeg brister ellers — Og det er dog derfor,
at jeg har sat min Hierne og min Lunge i al denne Be-
fostning. Jeg er grædefærdig, hver gang jeg tænker
paa min stakkels Herre — En Steen maatte ynkes
over at see ham — Nei saa listig, saa falsk, saa hyk-
kelsk, saa forrædisk, som Jomfrue Leonore kunde dog
intet Mandfolk være! (Lucie staaer ham paa Øret.) Mange
Tak! — Tænkte jeg ikke nok, hvad Løn jeg vilde
faae for min Oprigtighed?

Lucie.

Hans Herre er ikke den mindste Finger værd af min Jomfrue. Han et dydigt og artig Fruentimmer! Han! — som omgaaes hende saaledes!

Henrik.

Ja hun maae nu sige hvad hun vil, saa lader det dog heller ikke smukt, at snakke for en, og at holde af en anden.

Lucie.

En anden? Efter de Ord, som faldt forhen imellem dem, og den Udfærd, hans Herre derpaa lod see, skal det vel være Herr Orgon.

Henrik.

Just ham. Troe mig, vi har de klareste Beviis herom!

Lucie.

De klareste Beviis! Det skal jeg fortælle min Jomfrue. Det bliver bedst, at de selv komme til Ords saammen, saa vil hele Sagen snart oplyses.

(Hun gaar.)

Henrik.

Ja oplyses — Gior Jomfrue Leonore det ved min Hæree, saa er det langt rimeligere, at Lucie kan givne

giøre det ved mig. Og kan Lucie giøre det ved mig, førend vi faae hinanden; hvad kan hun ikke da giøre siden? Hu min Pande! Nei Henrik, betænk dig vel, førend du gjør noget, som du ikke kan giøre om, naar det fortryder dig! — Men skal jeg af en blot Frygt, som maaskee er ubillig, maaskee taabelig, berøbe mig selv dette Livs største Lyksalighed? den søde Fornøielse, at blive kaldt Papa? Skal jeg lade Henrikernes Stamme døe ud — og blive en Vebersvend?

Tredie Optrin.

Leander og Henrik.

Leander.

Henrik!

Henrik.

Herre!

Leander.

Blæk! Pen! Papir! Skriverbord! Nei Leonore, dersom du troer det, saa gjør du mig Uret! Ha! — Før briste dette Hierte, førend det agter min Lyksalighed høiere end din! Du elsker ham. Han fortjener dig. Det er en ædel, en retskaffen Mand, og nu han snart vil faae affastet sit haanlige Nag.

(Til Henrik.) Det Portrait, Huusholdersken viiste dig, er dog virkelig Leonores? Du har dog ikke taget Fæll?

Henrik.

Jeg har jo sagt Herren, at det var det samme, som Tomfrue Leonore engang lod ham see, og som han fandt saa ligt. Et lidet Oval-Portrait, malet paa Elfenbeen af Høyer.

Leander.

Ha! — det er alt for klart! Jeg kiender min Oncle. Han kan aldrig have taget det selv. Hun maae nødvendig have givet ham det. — Og desforuden begges siensynlige Forvirring — Aha! Grusomme, alt for grusomme Forestilling! — Jeg skal miste min Leonore — og en anden — Men det er afgjort — evig, evig er det besluttet over mig — min Dom er affagt af Himmelen og af Leonore — og jeg — Ha! om den og kunde forandres, saa skal dog min Fortvivlelse giøre den urhyggelig — Ha! — jeg maatte gaae fra Biddet — Er du færdig, Henrik?

Henrik.

Altting er i Orden.

Leander.

Leander.

Belan! — Hun skal da faae at see, om —
 (Han sætter sig ned at skrive, og repeterer af og til noget af det, han
 har skrevet. Smidlertid ser Henrik medlidende paa ham, snapper halv
 sagte for sig selv, ryster hovedet og sukker.) fortvivlet Hierte —
 saa lykkelig i — (til Henrik) Staffels Henrik, hvem
 staaer du og sukker over? (bliver ved at skrive) — at De
 elsker ham — Deres ulkkeligste Leander —

(Han tager Blæhornet.)

Henrik

(Springer til og holder ham paa Armen).

Hei! — Det er jo Blæhornet, Herre. See
 der er Sandbøssen.

Leander

(i det han strøer Sand paa Brevet og folder det sammen).

Saa! nu er det ude — o Himmel! — ude for
 evig! Gaae til hende med Brevet, Henrik! (han staaer op)
 og dersom hun skulde spørge dig, hvorledes jeg er til-
 mode — saa skal du kun sige — at jeg er ganske —
 ganske roelig.

Henrik

(i det han tager imod Brevet).

Ja det kan hun nok see selv — Men Herre,
 Brevet har jo ingen Paaskrivt, ei heller er det forseglet.

Leander.

— Det er sandt. Giv hid! — (Indtræder)

(Han tager Brevet tilbage).

Henrik.

Men var det ikke godt, at Herren læste det igiennem først? Hans Tanker ere saa adspredte. (for sig og Leander) Hvem veed, om jeg ikke ogsaa kom til at staae i Brevet.

Leander.

Nu da! (Han læser.)

” Grusomme Leonore!

” Det er af et oprigtigt forbyttelt Hierte, at
 ” jeg inderlig glædes over Derrs nye Lyksalig-
 ” hed. Jeg holder det virkelig for en Lyksalighed
 ” i at min Ulyksalighed, at De har været saa
 ” lykkelig i, saa lykkelig i, at vælge Deres nye
 ” Mand. Han besidder, foruden Retsindig-
 ” hed og en ædel Character, den store Fortie-
 ” neste, at De elsker ham. Deiligste, evig
 ” elskte Troeløse! had mig kun, men glem ikke
 ” den, som snart, snart glemmer den Lyksalig-
 ” hed, som han engang har nydt hos Deres

” ulyksaligste Leander. ..

Hvorledes har jeg kundet skrive dette forvirrede Tøi!

Ah!

Ah! Jeg har ingen Samling, og veed ei selv, hvad jeg gjør, eller ikke gjør. Jeg kommer til at skrive Brevet om igjen.

(Han sætter sig, og begynder at skrive.)

Henrik.

Der er min Troe Magisteren.

Fjerde Optrin.

Magister Trækneb, Leander og Henrik.

Trækneb

(med et Papir i Haanden).

Jeg kommer, min Mecoenas. O et præsidium er dulce decus meum!

Leander.

Jeg har at bestille, Herr Magister — forlad mig.

Trækneb.

Jeg vil kun være kort. (Leander staar forerndelig op, og falder i dybe Tanker.) De see her en Chria Aphthoniana, som jeg har elaboreret, efter at jeg var her sidst — horæ opus est. Jeg har i den, efter det behørigte Exordium og Captatio Benevolentia, med Argumenter grundig demonstreret, med Exempler tyde-

lig illustreret, og med authentique Vidnesbyrd over, flodig confirmert, at enhver lærd Mand burde giøte sig; og deraf har jeg masculine concludert, som De selv seer, at jeg Magister Trækneb bør giøte mig, et quidem, om det kan lade sig giøre, med den Gudinde, som jeg tilbeder her i Huset. Jeg har dediceret min Chrie til Jomfruen. Men da hun endnu skal være noget upasselig, og jeg sølgelig ikke kan have den Lykke at levere den selv, saa er det min ydmygste Begiering, oro rogoque, at De min Meoenas vil levere den paa behørigte Steder; og tillige recommendere min Person, saavel som min bekiendte Lærdom paa det bedste — Et eris mihi magnus Apollo! — Dixi.

Leander

(i det han tager imod Papiret).

Jaja — Jeg skal levere det til Greven, saasnart jeg giør ham min Opvartning.

Trækneb.

Proh Deos! Jomfruen er dog vel aldrig blevet Greve?

Leander.

Er det ikke et Rectorat, som De søger om?

Trækneb.

Trækneb.

Et Rectorat? — me miserum! Jeg seer, at jeg har spildt min Olie og mit Arbeide. Gomsfrue Leonore, den guddommelige Leonore er det Rectorat, hvortil jeg ønskede at promoveres.

Leander

(Giver med en foragtesia Mine Papiret tilbage, som falder paa Gulvet, da Trækneb ikke strax tager derimod. Trækneb tager det hastig op igien).

Leonore? De? En offentlig Foragter af Ægtestanden? De Leonore?

Trækneb.

Per Jouem, dersom jeg ikke var Magister Philosophiæ, eller dersom jeg stod paa mit Katheder, saa blev jeg vred. Saaledes at behandle en Chria Aphthoniana! Men Herr Drontes vil skionne bedre derpaa! Og hvorledes det gaaer, saa skal jeg dog ikke kunde bebreide mig, at jeg ei har bevæget enhver Steen, for at naae mit Forsæt. Nei — de, som troer, at jeg lader mig skremme saa let, de kiende ikke Magister Trækneb. (Han gaaer.)

Leander.

Men see mig dog engang til den Dumdriftige! Han, denne smudsige Pedant, han Leonore! Er det ikke,

ikke, som om alle niuelige Hebersvønde paa engang har faaet det Jndfald at giøte sig? — blot for at giøre mig uhykkelig — fortviblet? (Man vil sætte sig til Skrivets bordet, men bliver i det samme Argantes værelse.) Hvad? Argantes ogsaa? Net nu taber jeg Taalmodigheden.

Femte Optrin.

Argantes, Leander og Henrik.

Leander.

Hvordan? De her? Jeg meente, at De var for længe siden gaaet bort.

Argantes.

Jeg har just nu haft en alvorlig Samtale med Deres Herr Onkel og Araminte, og sagt Dem reent ud, at jeg gierne ønskede at De vilde udlevere mig mit Sødsfendebarn med det Gode — heller i Aften, end i Morgen.

Leander.

Saaledes! — Og hvad Svar gav de Dem derpaa?

Argantes.

De søgte allehaande Udflugter — Jeg skulde kun hie til man tilfulde var underrettet om Sammenhængen

get med de hende testamenterede 30000 Rigsdaler, saa skulde denne Sag vel finde sig. De vilde giøre mig saadanne Forslag, som jeg ganske vist skulde være fornøiet med. Men jeg lader mig saamen ikke fere omkring ved Næsen, nei saamen gjør jeg ikke. Thi jeg kan saa sandelig ikke længere taale med en god Samvittighed, at han er her i Huset, imellem saa mange Ennøshaner; og siden Leonore endelig skal giøres, saa handler jeg saamen christeligere, vnt jeg for hendes salig Moders Skyld tager hende selv, end om jeg lader hende forføre og fordærve her.

Leander (halv sagte).

Kieltring!

Argantes.

Kieltring! Jeg? — Meget vel! min unge Herre, meget vel! — Det Skieldsord var godt til Huusholdningen i disse dyre Tider; jeg vilde ikke have undværet det for fem Rigsdaler. Et Drestigen har engang indbragt mig tyve, foruden Processens Omkostninger. Deres Tiener! De skal snart faae Nytt at vide fra mig, haade De og Deres Oncle, ja De skal saamen. (Han gaar.)

Leander.

Leander.

Jeg kunde have Lyst til at prygle min Harmes ud paa den Skarl for et par hundrede Rigsdaler. Men det var Synd at gjøre ham den Fornsielse. — Han blive hendes Mand! — Nei Leonore, saalænge jeg har en varm Blodsdraabe skal ingen tvinges dig paa, som ei fortjener dig; ingen, som du ikke elsker. Endskjønt du forkaster, hader, foragter mig, saa skal dog din Lyksalighed, dit mindste Onske edig, evig være mig kostbarere end mit Liv. Jeg skal af yderste Magt forsvare din Orgons, din lykkelige Orgons Rettigheder. Din Orgons Rettigheder! — O Himmel, hvilket Ord! Men hun elsker ham, og det er nok. — O Leander! Leander! hvorfor er dog din Lyksalighed forsvundet, som Dug for Solen?

(Han sætter sig, og begynder at skrive igjen.)

Henrik.

Der kommer Herr Orgon, Herre.

Leander.

Himmel! Min Farbroder?

(Han springer op, og piker Brevet i Bommen.)

Henrik gaar.)

Siette Dyrin.

Orgon og Leander.

Orgon.

Omfavn mig min Broerson! Jeg er det lykkeligste Menneske.

Leander

(forstræffet og med sammenlagte Hænder).

Ketsfærdige Himmel! Det er forbi!

Orgon.

Hvad siger du? Hvad fattes dig?

Leander.

O min Onkel! — her — det grusomneste Sting her i den venstre Side — Jeg kan ikke holde det længere ud.

Orgon.

Du forstrækker mig; du maae ikke være saa utaalmodig; lad dig aarelade, saa gaaer det vel over. Men jeg maae dog sige dig, hvori min Lykke bestaaer, thi jeg veed, at du vil tage Deel deri. Jeg har ved en Hændelse, som jeg kan fortælle dig siden, truffet Pernille i den allerfæmmeligste Utroeskab, og Uhyret er i dette Dieblif ikke meer i mit Huus.

Leander

Leander

(omfavner Orgon med Heflighed).

Åh! — min allerkiæreste Onkel! Til Lykke, til Lykke af det oprigtigste Hierte! Hvor længe har jeg ønsket, hvor længe har jeg haabet denne Forandring!

Orgon.

Tag din Side i Algt, dit Sting! — Ja, for længe siden burde jeg have flitt mig ved hende, forandret den uordentlige Levemaade, som en uheldig Vane holdt mig bunden til, og indladt mig i et lovligt Egteskab. Dit redelige Hierte, og din Kiærlighed til mig bragte dig saa ofte til at give mig dette Raad. Dine Grunde for Egtestanden vare gode, og jeg tilstaaer det til min Skam, at jeg bestreed dem kun fordi jeg den gang vilde bestride dem. Ja min Ven, din Farbroder bør ikke undsee sig ved at tilstaae sine Feil, siden han ikke har undseet sig ved at begaae dem. Jeg var forblindet, uden at vilde lade mig oplyse. Du kender Leonores Dyder — de har gjort et stærkt Indtryk i mit Hierte — og alligevel har jeg saa længe fundet... Du sukker?

Leander.

Mit Sting, Onkel!

Orgon.

Orgon.

Nu, da jeg saa lykkelig har affastet et Aag, som jeg maae blues ved, nu er intet, som holder mig tilbage fra at tilbyde dette elskværdige Fruentimmer min Haand.

Leander.

Åh! min Side, min Side!

Orgon.

Du maae virkelig lade dig aarelade. — Vel kunde en billig Undseelse holde mig tilbage; men hun er vist nok uvidende om det, jeg maae bebreide mig selv. Jeg har desuden meget, hvoraf jeg tør smigre mig med den Tanke, at hun ikke er mig ugunstig. Kort, min Slutning er fattet, og jeg er forsikret om, at du ganske vil bifalde den.

Leander (æbungen).

Leonore fortæner — virkelig — Deres Haand — min kiære Uncle! — Jeg ønsker — dem begge — Lykke dertil.

Orgon.

Udsøg dig og en yndig Ægtefælle, kiære Leander! og vogt dig for at bie længe dermed! Du seer, jeg giver dig dit eget Raad tilbage. Erfarenhed har

lært mig at kiende de Klipper, som den ledige Stand ofte støder paa. At henleve sin bedste Tid ugiøvt, er at udsætte sig for den Fare, tilsidst at blive enten en gammel Skiorlevner, eller en gammel Qvinde-Mar.

(Han gaaer.)

Leander

(Kaster sig paa Stolen).

Han har meget, siger han, hvoraf han slutter, at hun ikke er ham ugunstig. O veed jeg ikke desuden, at hun bærer Godhed for ham? — Ha! Eroløse! Eroløse! Aldrig kan jeg bære den Smerte, at være Vidne til deres Forbindelse. Jeg vil uden Forhaling reise bort, langt bort — uden at tale med hende først — uden at see hende — Ja! — Det er ædelt gjort af mig, at jeg unddrager mig hendes Syn, for ikke at foruroelige hende, ikke at være en Mand til Hinder, som elsker mig, og som fortjener hendes Haand. O Himmel, der er hun!

Syvende Optrin.

Leonore og Leander.

Leonore (alvorlig).

Hvad i al Verden vil De, at man skal tænke om Dem, Leander? Man er saa temmelig vant til De-

res fremfasende Hidfsighed; men i Dag er De ganske forunderlig. Deres Tante er ganske ilde tilfreds med Dem. Hun vil, at jeg for min Skyld, for Deres egen Skyld, alvorlig skal irettesætte Dem, og tage af den ædle Stolthed til Hielp, som er vort Kion saa anstændig og undertiden saa uundværlic. Jeg burde og gjøre, som hun siger; men jeg vil kun spørge Dem, hvad det er for en Mistanke, Lucie fortæller mig, og jeg selv merkede før, at De har fattet om Orgon og mig?

Leander

(Spodsk, og med en tvungen Koldfsindighed).

En taabelig, latterlig Indbildning, som ikke er værd at tale om, min smukke Jomfrue. Min Farbroder har kun besluttet at tilbyde Dem sin Haand.

Leonore.

Mig sin Haand?

Leander (i samme Tone).

Og det paa ingen anden Grund, end at han veed, siger han, at De ikke er ham ugunstig.

Leonore.

Det siger han, at vide?

Leander (endnu fordsindig).

Saa har han just nu udladt sig mod mig. Dog var han for beskeden til at melde noget om Deres Portrait, som han har faaet af Dem; det samme, som jeg for nogle Uger rosende saa meget, men ikke fik, og ikke engang turde bede om.

Leonore (noget forvirret).

Det er sandt; han har faaet dette Portrait — men...

Leander (meget heftig).

Han har faaet det! — Han har faaet det! Det kan De sige mig, uden at undsee sig derfor! Evrolofe! Uarmhiertige!

Leonore.

Men hør dog!

Leander.

Jeg hører ingen Ting! Jeg er mig ikke selv mægtig! I Morgen tidlig reiser jeg herfra, og kommer aldrig meer for Deres Dine. Farvel! — Lev lykkelig med en anden, eftersom De kan det!

(Han gaar hastig bort.)

Leonore.

Leander! Leander! — Han er borte. Hvilket heftigt og uregierligt Menneſke! Dog, jeg maae hel-

ler beklage ham, end blive vred paa ham. Hans Farbroder har sagt til ham, at han vil tilbyde mig sin Haand, og at han troer sig vis derpaa, at jeg ikke er ham ugunstig. Jeg kom og ikke til at sige ham Sammenhængen med Portraitet, at hans Oncle har formaaet Araminte at give ham det, mig uafvidende, for at lade gjøre en Kopie deraf. (Efter nogen Taushed) Jeg maae nødvendig endnu i Aften have en Samtale med Herr Orgon; han elsker sin Brodersøn, og hans modne Alder gior ham sagtmodig, saa jeg kan haabe at bringe ham med fornæftige Forestillinger til mit Maal.

Femte Handling.

Første Dyrtrin.

Orgon allene.

Jeg skal da nu have en Samtale med Leonore. Hvad mon hun ville? — Uden Tvivl betroe mig sin Frygt for hendes Fatters Paastand, at hun skal forlade dette Huus, og flytte hen til ham. Ah! var det saa, da fik jeg derved den ønskeligste Leilighed, at aabne mit Hierte for hende. Ja, det maae jeg ikke længere opsætte. — Men hvorfor zitterer jeg? — Jeg — en Mand — er bange for at tale til et ungt og uerfarent Fruentimmer! O Last! o Bevidsthed om Ondt! hvor dybt, hvor dybt nedtrykker du Mennesket! — Thi jeg indseer det nu, alt for sildig indseer jeg det, at min Egenfindighed var Uorden, og den Uorden Last. Og førend jeg indsaae, eller tilstod det, ha! hvor stærkt maatte jeg ikke allerede føle det, hver gang jeg nærmede mig til den uskyldige, den dydige Leonore! Uden at kunde staae imod slog jeg forvirret Dinene ned,

saa

saa tidt hun saae alvorlig paa mig. Jeg vilde tale,
 og Ordet døde paa mine Læber. Endog hendes him-
 melske Venlighed kunde neppe oplive mit Mod. Ak!
 tænkte jeg, dersom hun vidste — dersom hun maa-
 ske veed — eller, om hun saaer at vide — Men
 nu, da denne Frygt forøges ved den Opfygt, som Per-
 nilles pludselige Afstæed har giort blandt Tjenestefol-
 kene her i Huset; da jeg skal aabenbare Leonore min
 Kierlighed, nu merker jeg først ret, hvilken elendig
 Person Skiorlevneren forestiller hos den kydske og dy-
 dige Skionhed, helst naar han elsker hende. Er han
 ikke nedrig og afskyelig nok til at hyle, hvad bliver
 ham da tilovers, uden at være fræk, eller at synes
 toffet? Enten sætter han al Skam til Side, og an-
 stiller nogle usle og fornærmende Forsøg, at gjøre
 hende Lasten behagelig; eller, om han er saa lykkelig
 endnu, at han savner og ærer den Dyd, han har for-
 ladt: o! saa føler han sig nedtrykt af sin egen Uvær-
 dighed, frygter for, at hvert et Ord, hver en Mine
 skal røbe ham, og bliver tvungen, og latterlig. —
 Men der er hun.

Andet Døtrin.

Leonore og Orgon.

Leonore

(i det de sætte staa).

Jeg er Dem meget forbunden derfor, min Herre, at De paa min Anmodning har villet umage sig herhid.

Orgon.

Umage mig! Ak! enten maae jeg have været meget uheldig i at tilkiendegive Dem mit Hiertelag, eller De maae vide, elskværdige Leonore, at intet i Verden er mig dyrebareere, end den Lykke, at være hos Dem.

Leonore.

Jeg troer det Herr Orgon, at De bærer nogen Godhed for mig.

Orgon.

Siig heller...

Leonore.

Ak De er om og nidkier over min Vre.

Orgon.

Ganske vist.

Leonore.

Leonore.

At De ikke vilde udlade sig med noget, som kunde underkaste mig ufordeeltige Domme.

Orgon.

Uden Tvivl — Men hvad vil Jemfruen sige dermed?

Leonore.

Jeg vil sige, at da jeg har saadanne fordeeltige Tanker om Dem, jeg ikke kan finde mig i, at De skal have roset sig af, at jeg ikke er Dem ugunstig. Er det afgjort, at jeg føler meer end Høiagtelse for Dem, fordi jeg finder Hornoielse i Deres Umgængelse, og undertiden søger den?

Orgon (forvirret).

Hvorledes? — Jeg...

Leonore.

Men det er Fruentimmerets almindelige Skiebne, og jeg handler maaffee ufornuftig, at jeg beklager mig derover. Ethvert af vore Ord, enhver af vore Minder har det Banheld, at være Mandfolkene saa vigtig, at de altid vil finde noget deri. Og det er ikke lidet, som de vil finde; ikke vor Tanke om en og anden Ting, ikke vor Humeur allene, men vor Tilboielig-

hed, og ofte vor hele Character. Ere vi alvorlige, saa hade, saa foragte vi dem; lade vi derimod et Ord falde, som kun har Skin af Venlighed og Fortroelighed, saa ere vi dem ikke ugunstige. Og ikke ugunstiger, som De vel veed Herr Orgon, meget sagt om et Fruentimmer, alt for meget.

Orgon.

O Himmel, Leonore! Jeg veed ikke, hvad jeg skal sige. Skulde jeg være saa ulykkelig? Har Leander ...

Leonore.

Ja Herr Orgon! Min Agt var ikke at dølge det for Dem.

Orgon.

Den Ubesindige! Men Himlen veed, jeg talte ikke om nogen Vished; kun om Aarsag til at haabe.

Leonore.

O, naar et Mandfolk udlader sig med, at han tør haabe, saa veed man nok, hvad det betyder. Men er det aldrig faldet Dem ind Herr Orgon, at en, der altid har været saa ivrig en Forsegter af den ugiote Stand, som De, uagtet andre gode Egenstaber, kunde

kunde synes mig, ikke at love den bedste, ikke den kierligste, ikke den æmmeſte Egtemand?

Orgon (forvirret).

Ja — jeg har tænkt — Jeg troede ikke...

Leonore.

Og at jeg kunde forestille mig, at den Dmgang, han var vant til med Dvindekjønnet i hans Huus...

Orgon (affødet).

Himmel! — ſkulde hun vide...

Leonore.

At denne Dmgang, denne bydende Tone, han ſaa længe havde brugt med dem, mueligt vilde give Anledning til, at han beegnede ſin Kone noget nær ſom ſin første Betient?

Orgon (affødet).

Å! — Jeg ſaaer mit Bær igien — Å! jeg veed alt for vel, at jeg ikke fortjener Dem. Men den Lykſalighed, jeg forestilte mig, var alt for ſtor til, at mit Hierte ſaa let kan rive ſig løs fra den. Om jeg nu og har været daarlig nok til at ſmigre mig for meget, forvovent nok til at ſige det; ſkal da, fromme Leonore, et uforſigtigt Ord betage mig alt Haab? Og om jeg end hidtil har været en Fritænker i Henseende

til

til Egtestanden, kan Deres indtagende Dyder da ikke have forandret mit Sind? Og bør man ikke forestille sig langt større Virkninger af dem? Ak! — dersom De vidste, hvor høit...

Leonore.

Jeg kunde vente meget af et Hierte, som Deres. Men mit, Herr Orgon, jeg nødes til at sige det, er ikke mere i min Magt.

Orgon.

O Himmel! hvad hører jeg?

Leonore.

Det er alt givet bort til Leander. Deres Herr Broder og Frue Søster ere i Dag blevene underrettede derom.

Orgon.

Leander! — Ham tilhører Deres Hierte! Hvordan er det gaaet til, at jeg ikke er bleven det vaer? Men jeg henførte alt til Venskab, stiftet og forøget ved fælles Opdragelse.

Leonore.

Jeg veed det, at De elsker ham, og jeg tør haabe af Deres Edelmødighed, at De ikke unddrager ham Deres Yndest for denne Tilstaaelses Skyld.

Orgon.

Orgon.

Saa ubillig haaber jeg ikke at blive.

Leonore.

Jeg tør endogsaa anmode Dem om meer. Leander troer, at jeg elsker Dem, at det er mig, som har givet Dem mit Portrait. Han vil, siger han, reise herfra i Morgen tidlig, og aldrig meer komme for mine Dine. Har De nogen Godhed for ham og mig, kiere Herr Orgon, saa søg ham strax op, bring ham af hans Bildfarelse! Siig ham, at det er Araminte, som har givet Dem mit Portrait — at jeg tilgiver ham alting — at han allene eier, og stedse skal beholde mit Hierte.

Orgon.

Hvor haard er denne Prøve, De satte mig paa, deilige Leonore! Men hvor det kommer an paa Deres og Leanders Lyksalighed, der kan jeg ikke betænke mig et Dieblif. (De staar op.) Jeg gaaer, og bringer ham selv hid. (Læses.) Hvad har jeg ikke udstaaet i denne Samtale! (Han gaaer.)

Leonore.

Jeg var ikke uden Bekymring om, hvorledes det vilde gaae af. Nu er jeg mere roelig. Jeg maae dog underrette Araminte herom. — Lucie!

Exedie

Tredie Optrin.

Lucie og Leonore.

Leonore.

Hvor er min Moder, Lucie?

Lucie.

Hun og Herr Drontes har indsluttet sig i hans Cabinet med en hollandsk Skibskapitain, der skal have været i Batavia, og bringe Breve med fra Herr Drontes Broder, som opholder sig der!

Leonore.

Fra Ariste! — Ah! det glæder mig, og jeg veed, at det ligesaa vil glæde dem.

Lucie.

Maaskee kan denne Mand og give osiere Efterretning om de 30000 Rigsdaler, som skal være testamenterede til Jomfruen.

Leonore.

O! intet meer om denne upaalidelige Fortælling, som kun udsætter mig for en Argantes Forsølgelse, og en Magister Træknuks egennyttige og latterlige Opvartning!

Lucie.

Lucie.

Der har vi ham selv.

Leonore.

O Himmel! — der findes og fortreidelige Folk i Verden, der ret paa et Haar veed at træffe den Tid, hvori de kan plage os meest!

Fjerde Optrin.

Magister Træknub, Leonore og Lucie.

Træknub.

Gratulator, gratulator! Jeg seer, at Roserne igien har forjaget Lilierne af Deres smaae Kinder. Nu det er mig per Jouem tiert at finde Dem saa munter. Har min lille Gudinde maastee min Chrie at takke for den Forandring?

Leonore.

Jeg forstikker Dem, Herr Magister, jeg veed neppe hvad det er, en Chrie.

Træknub.

Saa at Herr Orontes ikke har forklart den Chria Aphthoniana for Dem, som jeg...

Leonore.

Leonore.

Ne! — Jeg troer ikke, at Herr Orontes veed selv, hvad det er, det barbariske Ord. Og jeg forstaaer det sandelig endnu mindre.

Eræknub.

Da vil jeg dog forklare Dem det, om ikke for andet, saa for at fordrive Dem Tiden. En...

Leonore (forredelig).

Ne De maae forlade mig! Jeg er ikke i Humour til at høre paa lærde Sager.

Eræknub.

Bene! det kan da være. Og der kommer endnu — thi jeg seer det forud — lange Aftener, hvori jeg colloquendo kan udpynte Leonores guddommelige Siel med hundrede saadanne Skionheder, som Chrier, Declamationer, og Orationer, Speciatim med Troper og Figurer; som Troper: Metaphora, Metonymia, Synechdoche, Ironia — Figurer...

Lucie

(holder ham Haanden for Munden).

For Himmels Skyld, Herr Magister! De maner os. Min ene Fod er alt halv i Jorden.

Eræknub.

Trækneb.

O Fruentimmer, Fruentimmer! I skionne ikke paa eders eget Bedste! I burde anraabe Guderne paa eders Kne om lærde Mænd. (Sil Leonore.) Hvad siger hun, som er en Minerva iblandt det smukke Køn, vilde hun ikke synes godt om en Mand, som foruden at han var paa sin midlere Alder; at han saae lovselig godt ud, som jeg omtrent; som foruden alt det, siger jeg, forstod sine Sprog, sit Latin, sit Græsk, sit Hebraisk, sit Chaldaisk, sit Syrisk, sit Arabisk, sin Philosophie ex fundamento, sin Mathematik, og sin Algebra, sin historiam universalem, naturalem et patriam, sin...

Leonore.

Nei! nei! nei Herr Magister! Jeg vilde slet intet synes om saadan en.

Trækneb

(Efter nogen Taushed).

Per louem, saa maage hun og være af en maa-delig Gout. Men dermed fordærvede hun min hele Maior. Den Instant's havde jeg ikke ventet — den bragte mig fra alle mine Concepter. Men der er fleer, som benytte sig af det Tegter-Kneb i Disputeerkonsten, at de attackere Majoren.

Lucie.

Vil De ikke frie til mig, Herr Magister? —
 Førend De siger mig reent Nei, maae jeg underrette
 Dem om en liden Omstændighed, som De maaskee
 ikke veed. Der er skeet en stor Feiltagelse: det er ikke
 Jomfruen, det er mig, som har arvet de 30000
 Rigsdaler.

(Træknub bliver vred, og vil gaae, men betænker sig,
 da han seer Argantes komme.)

Leonore.

Lucie! der kommer nogen, Lucie! Skulde det
 alt være — O Himmel!

Femte Optrin.

Argantes, og de Forrige.

Argantes.

Jeg havde saamen ikke tænkt at komme her uden
 godt Folgeskab, nei jeg have saamen ikke. (Zil Træknub,
 meget foldt.) See! Deres Tiener! Men jeg hører, at
 den hollandske Skibskapitain, som jeg talte med i Gaar,
 er her i Huset. Jeg har og betænkt det siden, at det
 i disse besværlige Tider er christeligere at forlige sig,
 helst naar man ikke just er saa sikker paa sine Vidner.

Saa

Saa kan dog den ene spare, og den anden faae noget. Ellers vilde vist nok Stevningsmand og Skrivere, og Procuratorer, og Himlen veed, hvad for flere Gripenuser, løbe af med det altsammen. De veed dog, min lille Sukkertop, at jeg har et Skieldsord tilgode hos Herr Leander?

Lucie (affides).

Hvorfor ikke et godt Dressgen?

Argantes.

Ja saamen har jeg saa. Men det kommer vi, som sagt, nok tilrette om. Jeg veed, at Herr Leander ikke vil forbeholde mig mit, nei han vil saamen ikke. Og hvad Herr Drontes betræffer, da har han sikkert og sine Penge for tier til at gjøre mig mange Bidtlostigheder, hvor min Ret er saa soleklar. Jeg kan saamen heller ikke længer forsvare det, hverken for hendes salig Moder, eller for hende selv, at lade hende blive i et Huus, hvor hun ikke kan lære andet end Odselhed, og Uorden, og Galleskab. Jeg vil saamen gierne troe, ja jeg vil saamen, at hun for lang Tid siden er fied deraf, det stakkels Barn, saavel som af de mange Enuusshauer, der hoppe hver Dag og Nat omkring hende. Men jeg har sandelig ikke have

Leilighed til hende før. Men nu har jeg været saa lykkelig at finde en, som ikke kunde være bedre.

Leonore.

Til mig? Leilighed? Men hvem har besvaret Dem med den Commission, min Herre?

Argantes.

O hun vil blive saa fornøiet, saa fornøiet, som om hun var kommet i Himmelen. Jeg skal sige hende, det er hos en kion, gammel, reenlig, tarvelig Jomfrue, som boer paa min tredie Etage. Værelset er smukt; det er vel ikke betrukket, thi kort at fortælle, jeg holder slet ikke med Betræk i Værelser; der vil gierne sanke sig Utsi bag ved, ja der vil saamen. Men der er des flere kionne Skilderier, alle med Glas og Ramme for. Der er Jephthæ Datter, der er Dronning Elisabeth, der er Christine af Sverrig. O! jeg troer der er alle de 40000 Jomfruer. Hvad Kosten anbelanger, saa spiser hun vel kun daglig Føde, saavel som jeg; men naar min lille Lekkertand engang vil have lavet sig noget andet, som en Risengrød, eller et Par Eblekiver, saa har hun, Himlen skee Tak! Penge nok dertil, ja hun har saamen, om det var til en Søstertage. Tiden skal saamen heller ikke blive hende

hende lang. Naar de nu, skal jeg sige hende, fordrive sig Tiden med at sye, eller med at spinde, eller med hvad de saaledes kan tage sig for, saa staaer saamen Munden aldrig stille paa den gamle Tomfrue. Hun kan fortælle om den svenske Krig, og om Pesten, og om Ildbranden, saa man maae tabe Næse og Mund derved. Og der er saamen ikke en Familie i hele Kjøbenhavn, hvis Slægtregister og Givtermaal og Historie hun jo kan regne op paa sine Fingre, nei der er saamen ikke. Og saa skal jeg sige hende, om Ustenen saa lister hendes lille gode Ven, hun forstaaer mig nok, sig saa sagte op til dem, og saa skal vi fortælle Eventyrer, og lege Rødder i Hænde, og Blindebuk, og sye Skoe, og gjøre hvad vi kan finde paa. Kort at fortælle, Meningen er denne: hun skal blive saa fornøiet, og komme til at holde saa meget af mig, at der endnu skal blive et Par af os, førend vi slippe hinanden, ja der skal saamen.

Leonore.

O Himmel!

Lucie.

Derfom jeg maatte raade Dem, saa gjorde De saamen bedre, Herr Argantes, om De parrede sig

med Deres gamle Jomfrue, eller med Deres Agnete, ja De gjorde saamen. Og endnu bedre, om De blev som De var; thi der er dog ingen Kone at faae, som kan knibe Huusholdningen saa godt som De, nei der er saamen ikke.

(Trækhub seer, og nikker venlig til Lucie.)

Argantes.

Det er der, min Troe, ikke heller. Men dog, da jeg har kiendt hendes Moder saa vel, og ...

Siette Optrin.

Leander, Orgon, Henrik og de Forrige.

Leander

(Løber til Leonore, og kaster sig paa Knæ for hende.)

O min Leonore!

Trækhub.

Oho! *εὐχνα, εὐχνα!*

Leander.

O, jeg er en Uværdig! Herr Orgon har oplyst mig om min hele Forbrydelse. Jeg seer den med Skam. Her bliver jeg liggende, indtil De har tilgivet mig.

(Imedens han taler, vil Argantes træde imellem dem, for at faae Leander til at staae op, men han tør ikke, hvilket giver et Theaterspil.)

Leonore

Leonore

(trækker Leander Haanden, han springer op og kysser den).

Ak Leander! jeg havde tilgivet Dem længe førend
De tænkte paa at bede mig derom. Deres — Deres
Oberilelser kan trykke, de kan qvæle, men de kan ikke
forandre dette Hierte!

Leander.

Edle, fortreffelige, mageløse Hierte!

(De tale sagte med hinanden, og derefter med Orgon.)

Trækneb.

Det kunde jeg vel vide, at det ikke var for intet,
at man forsmaaede min Chrie — Quos ego!

Argantes

(i det han nærmer sig dem).

Nu, det bekiender jeg!

Henrik

(trækker Argantes stærkt bag i Klæderne, og bukker meget dybt for
ham, da han vender sig om for at see, hvad det er).

Deres ærbødigste Tiener, Herr Argantes!

Argantes (vred).

Tiener igien!

Henrik.

Men jeg har noget vigtigt...

Argantes.

Saa sig snart!

Henrik.

Jordabler, Herr Argantes, saa store som begge mine Næver, rette Svinemaver, og for 8 Skilling Skieppen, er det ikke Køverkiøb? .

Argantes.

For 8 Skilling Skieppen siger han? Hillemen Kiere, hvor kan man faae dem?

Henrik.

Det veed jeg sandelig ikke. Jeg tænkte kun, at det var godt, om man kunde faae dem. Men dog skal jeg sige Dem noget andet.

Argantes.

Lad mig i Roe! Men see kun engang til den dumdriftige Karl! (Til Leonore.) Jeg kan saamen ikke nok forundre mig...

Sidste Optrin.

Drontes, Araminte og de Forrige.

Drontes

(med et Brev i Haanden).

Jeg bringer noget Nytt — noget aldeles uventet; som i visse Henseender, saavidt jeg troer, ikke vil

vil være ubehageligt, endskjønt det har koftet mig og min Araminte...

Araminte.

Åh! Jeg kan ikke forvinde det! Nu anden gang og for altid at miste den ædleste, den redeligste Mand!
(Til Orgon.) Min Broder — o Leonore!

Leonore.

Jeg zitterer! D forklar...

Orontes.

Ja det har koftet os nogle Taarer. Men Skieb-
nens Lov, Himmelens Villie er uforanderlig, og for-
drer Underkastelse uden Knur. Og her, hvor saa
megen Marsag til Glæde opretter vort Tab, kan endog
Suf være Forbrydelse.

Leander.

Imidlertid quæler De mig, Oncle! Tænker
De, at det er en Bellyst at staae paa Naale?

Orontes.

Taalmodighed, min Broersøn!

Argantes.

Men forend De gaaer videre, vil jeg fortælle
Dem noget, som, endskjønt det formodentlig hverken

er Dem nyt eller uventet, burde ikke koste Dem nogle, men mange Saarer, ja det burde saamen.

Leander *(affides)*.

Ha! endnu?

Argantes.

Go De har en Vere af den Opdragelse, De har givet mit Sødskendebarn! at hun her for mine Dine, uden — imod mit Samtykke — med Herr Leander — Go! — men dersom jeg er en ærlig Mand, skal der ikke blive noget af! det skal ikke vare længer end i Aften.

Orontes.

Taalmodighed, Herr Argantes! Den, som bragte mig dette Brev, og endeel andre Documenter, som høre dertil, er Capitain Adriani; just den samme, som gav Dem den Efterretning i Saar om Arven. Brevet er fra min Broder Arift. De veed, at vi vare fire Brødre: Arift, som vi nu taler om, Lisimon, Leanders Fader, Orgon, og jeg. Han har skrevet det paa sin Sotteseng. Og den smertelige Slutning er, at han ikke kan leve, naar vi faae dette Brev. Han er virkelig død. Han var det alt, da Capitain Adriani reiste fra Batavia.

Araminte

Araminte og Leonore.

Af!

Leander.

Saa ventede der dog i Dag et Baneheld paa mig!

Orontes.

Han beretter, at han, efter adskillige Hændelser, er kommet til Batavia, og der har været lykkelig nok til at opreise sine forfaldne Omstændigheder. Han melder de Aarsager, hvorfor han har skilt sit Opholdssted for sine bedste Venner. Men de gjøre intet til Sagen. Det vigtigste, det fornøieligste af det Hele er, at han ikke allene har udnævnt sine Brodrebørn, dig Leander, og mine Børn, og ligesaa Broder Orgons, om han skulde have nogen, til sine eneste Arvinger; men at det og er ham, som testamenterer Leonore de 30000 Rigsdaler, med det Tillæg: at hun skal gives med dig, ifald I begge samtykke deri, og at ...

Leander

(omfavner Orontes).

Af min kjereste Farbroder! Af Leonore!

Araminte.

Denne gang undskylder jeg Deres Heflighed. Men lad dog Deres Oncle tale ud!

Orontes.

Drontes.

Han forordner tillige Herr Argantes, at jeg, og i Mangel af mig, Araminte skal imodtage disse Penge, og udbetale dem siden til den, som hun med vores Minde agter, og at Leonore skal fremdeles blive i vort Huus, og under vort Opsyn, indtil hun bliver gift.

Argantes.

De maae saamen forlade mig, Herr Drontes, at jeg begierer en Smule Beviis for alt dette, ja De maae saamen.

Drontes.

Testamentet skal blive Dem forelagt, og De skal faae Copie deraf.

Argantes.

Men hvorledes kunde da Kapitein Adriani...

Drontes.

En blot Feiltagelse. De fandt ham i Gaar paa tredie Sted. Han var kommet saa hastig i Land, at han havde glemt Brevet om Bord; og han kunde, sou det er naturligt nok hos en Mand, der har saa mange Commissiorer, ikke erindre mit Navn. Han spurgte derfor efter Leonore og hendes Paarsorende, i den Tanke, at jeg maatte være hende nær beslægtet, siden

Siden jeg efter Testamentet skulde have Opsigt med hendes Midler. De forsikrede, at De var den eneste Paarørende, som Leonore havde her paa Stedet, og at De heed Argantes. Som man nu let kan tage Feil af Argantes og Drontes, troede han, at det var Dem.

Argantes.

Men jeg meente, at denne Gave til Leonore kom fra en af hendes fæderne Slægtninger, som ogsaa opholder sig i Batavia, eller der i Egnen, og skal være meget rig.

Drontes.

Det har Kapitainen ikke sagt Dem, men De selv har for hastig sluttet sig dertil; og da han ikke kunde bide, saa kom det et til nogen nærmere Forklaring imellem dem.

Leonore.

Den ædelmodige Mand! Indtil sit Yderste har han bevist sig som en Fader imod mig! (Al Drontes og Araminte.) Nu jeg for altid mister ham, hvor lykkelig er jeg da, at jeg beholder i dem saa kjerlige Forældre!

Leander.

Og en kjerlig Mand i mig!

Araminte.

Araminte.

Utter for hastigt! De bør i det mindste først prøves i et Aar efter saa stor en Overilelse.

Leander.

Al det er et Aar siden min Leonore blev vred paa mig!

Henrik.

Vi har været over Alperne siden.

Orgon.

Jeg har hidindtil taugt; jeg har været stum af Smerte over min Broders Død, og jeg har eftertænkt, hvor vel og viselig han har sørget for Leonores Bedste, i at udvælge hende en Egtefælle. Den rette, den bekvemteste Alder er ingen uvigtig Sag i Egtteskab; og den, som, fød med Hjerte, der gjorde ham oplagt til denne kjerlige Forening, forsømmer alligevel den bedste Tid dertil, han bør finde sig i, han bør ansee det for en billig Straf, at han siden maae undvære den. Ja yndige Leonore! saa vil jeg tænke fra denne Dag. Jeg længes nu kun efter at blive Vidne til Deres og Leanders Lyksalighed.

Leonore (til Orgon).

Dersom min sømreste Hengivenhed . . .

Organtes.

Argantes.

Jeg seer nok, at man agter at bortgive mit
Gødfendebarn, uden at spørge mig derom. Men
hun kan saamen og være vis derpaa, at hun skal al-
drig faae saa meget af mine Midler.

Leander.

Deres Midler bruger hun ikke.

Lucie

(kommer en Kuro med Snetoi i, som staaer paa Dørdet, neier for
Argantes, og bøder ham den).

Dg Deres Person forærer hun denne.

Argantes.

Nu! nu! den kunde saamen dog være god til at
hente Eg i.

Lucie

(neier meget dnbt for Magisteren, og bøder ham Kurben).

Herr Magister! En lille Foræring fra Jomfruen.

Trækub.

Apage! Saaledes at forhaane en Magistrum
Philosophiæ!

Leonore (alvorlig).

Lucie!

Orgon.

Orgon.

Mine Herrer! vi gamle Ungkarle have maaskee fortient denne Spøg. Vi have talt og muelig tænkt saa længe ubillig og ringe om Fruentimmer, indtil de tilsidst foragte os igien. Vi bør ikke fortænke dem deri, at de hevne sig. Vi have dog altid noget, som vi kan trøste os ved, Frihed.

Eræknub.

Og Muserne.

Argantes.

Og de mange Beføstninger man kan spare.

Henrik.

Og Sikkerhed for — (han tager sig for Panden) havde jeg for en Time havt Lyst til at sige; men nu — Hvad vil hun med den Kuro, Lucie?

Lucie.

Jeg venter, at han skal frie til mig, lille Henrik.

Henrik.

Saae den Skam der gjør, saa længe hun har den i Haanden. (Han tager Kurven fra Lucie, som kun modstaar paa Skromt, og sætter den bort.) Saa! nu tør jeg bede om hendes Ja.

Lucie.

Lucie.

Han skal, min Troe, først giøre Fruentimmeret
 Afbigt for det, han sagde før. Erindrer han om
 Lungerne?

Henrik.

Afbigt? Saa maatte det da være til de onde,
 arrige, falske, hestige, tossede Qvinder allene. Saa
 snart de melde sig...

Orgon.

Gjør Henrik lykkelig, Lucie! Jeg giver ham
 min ene Herregaard i Forpagtning, og det Forskud,
 som han behøver.

Leander.

Og jeg giver ham alt, hvad jeg har lovet ham,
 og mere dertil.

Araminte.

Og jeg bekoster Bryllupet.

Lucie.

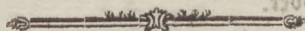
Nu da! (Hun rækker Henrik Haanden.) For Fruens
 og det gode Herstabs Skyld.

Henrik.

Nu da! (Han rækker hende sin Haand igjen.) For ikke
 at blive en Hebersvend.

Orontes.

Han tænker at skiemte, men det er dog et virkeligt Uheld. Og intet er vissere, jeg veed det af Erfarenhed, end at Jorden ikke har saa rig, ikke saa sikker en Kilde til Lyksalighed, som Egtestanden, naar den bliver begyndt med Kierlighed, med Overlæg, og i Tide.

De brutale Klappere.

Et tragicomisch Forfpil

een Handling.

Ornitho

Can be used at ...

1777

Et trahitur in ...

... ..

Winterens Begyndelse, eller for at være end mere usigtig, den 7de Oktober 1771, er en af de vigtigste Epoker i den danske Skuepladses Historie. Al Bestræbelse at forderoe den dramatiske Smag, og al Bestræbelse at forbedre den, dateres fra den Dag. Sal. Borgemeester Bresdal var, Himlen veed hvorfor, bleven Direktør for Skuepladsen, han der dog ved sin Gram og Signe havde aflagt saa kiendelig Prøve paa den maandeligste Smag. Han gav strax en nye Prøve paa det Samme, da han troede et Theater kunde ei bestaae, uden Syngestykker. Han skrev flux Tronfølgten i Sidon, og lod aahne Skuepladsen med den; og fra den Tid er det, at det saa idelig har haglet Syngestykker ned paa vort Theater, og nedslaaet hver Spire af sund Smag, lige saa fast den pippede frem. Samme Tid havde en ung Mand af megen Geist i Stilhed dannet sin Smag og sit Pie, og udgav nu ugentlig den dramatiske Journal, den første Dramaturgie i Danmark. Han maatte naturligviis begynde sit Blad med denne Tronfølges Besømmelse, og folgelig vise, at det var et saare fattigt Stykke. Forhittret derover skrev Direktøren en Ting, skulde være et Skuespil, kaldet, den dramatiske Journal, som skulde gjøre Dramaturgen latterlig. Han begik tillige den ublue Uforstigtighed, at lade den oversæ. At han blev udpeben, det forstaaer sig; men han stode paa et mægtigt Partie, bestaaende af hans egne Venner og Bekiendtere (dem han som en bon compagnon havde mange af) og af de af Dramaturgen

lastede Skuespilleres og Skuespillerinders respectve Efenter, Benner og Tilbedere. Disse havde igien hvervet Andre ganske Uvedkommende, og iblandt dette Partie vare endeel Folk, som ved deres Stand skulde vare over Pabelen, men ved deres Udsfærd satte sig ganske i Vøbels Klassen. Disse fornæmpede dem, der gave deres Misshag tilkiende, tilslode sig endog Voldsmands Gierning. Hvert tankende Menneske i Publikum opbragtes mod denne Uregelmæssighed, og det saa meget mere, da det var notorisk, at den største Deel, der just paa det voldsomste foragtede Borgemeesterens Sag, forstode ei et Ord af Kritik eller det allermindste, hvad der behøves til at bedømme enten Poesie eller Prosa, hvilket ogsaa nogle ganske naiv tilstode.

Fra denne saa ufigelig latterlige Side betragtede vor Digter det ellers uanstændige Oprin, og skrev dette saa meget skionne Strkke. Han daterede det ogsaa af 25 November 1771, som var det Forspil til Bredals Eskerstykke.

Personerne.

Bürgerfchreck.

Bister.

Rechtbruder.

Klaphanns.

Crast.

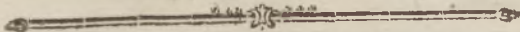
Berten.

Bertinden.

Kielberpigen.

Soldater og Matroser.

Skuepladsen er i et Bertshuus.

Første Optrin.

Bürgerschreck, Bister, Rechtsbruder og
Klaphanns (sees siddende ved et Bord, med
Wiinflasker og Glas for dem).

Bürgerschreck (til Bister).

Sa Broder! klink! og høit! stem i med Love-Toner!
Hvit! længe leve vi, den fine Smags Dragoner!
Døe den, som trodser os! døe hver Coleurdeloup!
Døe hver en Pibere! ... Hvad Fanden, sover du?

Bister.

Ha! jeg er stum af Harm! Alt mangen Bogorm vover
Alt tænke for sig selv, det undres ingen over;
Det er jo hans Natur. Og naar micundte vi
En Muldvarp, en Pedant det Støv, han roder i?
Hvad er vel Hiernesvind mod galonerte Hatter?
Og lad dem i der' Krog forkradse sig, som Ratte,

Og skrige: den er gal, den væber, den har Ret!
 Saa Broder, faae den Skam, der skal fortryde det!
 Men at de offentlig, og paa Parterrets Bænke —
 Fordømt! saa nær ved os, tør sige, hvad de tænke,
 Ret give Tonen om, og lade sig forstaae
 Med Mishag eller Roes, før vi har tænkt derpaa!
 At en, som til sit Neb er fuld af græske Gloser,
 Tør derfor sige, hvad han laster eller roser,
 Og, som vi ei var hos, og selv slaae Lyd til Krig;
 Det, Bruder Bürgerschreck, kan evig ærgre mig.
 Gud Fanden tage mig, og hans Journal tillige,
 Om jeg forstaaer et Ord af alt, hvad han vil sige!
 Hvad er Dramatisk? Ha! det være Fuchser's Sorg!
 Sligt, Broder, har vi glemt — du veedst — i Meklen-
 borg.

Hvem veed? — Hvad er det Snaus? (Til Rechtbruder)
 Siig frem!

Rechtbruder.

Ret Broder Bister!
 Spot kun! Jeg bander selv den evige Magister,
 Hvor tidt den græske Hund, min stakkels Pødex fandt;
 Hvor nær han havde gjort mig til en lærd Pedant.
 Det er mig som en Drom, jeg siger det med Skamme,

Jeg

Jeg troer, Dramatisk og Grammatisk er det samme,
Som man med meer kan see af Verba Stephani.

Bister.

O tie for Himlens Skyld med det Pedanterie!
Græsk er mig Gift og Pest. (til Bùrgerschreck) Klink,
Broder!

Bùrgerschreck.

Paa Parole.

Rechtbruder lugter og forbandet af sin Skole! (Stiter med
Rechtbruder.) Sa, doe Gram

Rechtbruder.

matica!

Bùrgerschreck.

Hør atter! — Ganden veed, hvor han kan faae det fra!
Dog falder et mig ind. Hvad Brødre, om vi satte,
For Spøg, Rechtbruder ud paa disse græske Katte?
Parbleu en artig Jagt!

Klaphanns.

Ha bravo!

Rechtbruder.

Du har Ret.

Men, schlag das Wetter drein, om jeg fordrager det!
Forstaaer du mig?

Klaps

Klaphanns.

Encore.

Bister.

For Fanden!

Bürgerfchreck.

Nu — jeg vilde,
 At denne Blin blev Gift, om det var meent saa ilde!
 Men seer I — Blod er Blod — gif vi lemsældigt frem,
 Og viiste dem en Lærd, som kunde fele dem;
 Som raabte kun paa Graaf: Dumhoved, hold din Pibe!
 Hvad gielder, at de saa blev hestlig bragt i Knibe?
 Hvad, om vi lod dem kun saa hemmelig forstaae,
 At vi var Lærde nok, naar det kom an derpaa?
 Thi, Brødre, alt om alt, hvor mange Laurbar henter
 En Helt, som en af os, fra lurvede Studenter?

Rechtbruder.

Nei, du har Ret deri.

Bürgerfchreck.

Hvad, om de peb i Fred?
 Hvad tabte vi?

Rechtbruder.

Parbleu! jeg troer, jeg piber med!

Bürger.

Bürgerschreck.

Som om vi leiedes! Det er en Skam for Landen,
At trække Sværdet for en Bogorm mod en anden!

Det er en Kavaleer vel magtpaaliggende,
Om der er Sands og Smag i en Komædie!

Naar jeg betænker ret — Gotts Bliq! hvad vil min

Pige,
Hvad vil min Onkel Trumf, hvad vil Grev Schnur,

bart sige,

I fald de drømmer om, at vi maaskee forstaae

Et Ord af alt det Væv, vi slaaes og bande paa?

Først, Kurven var mig vis; og Trumf, den gamle

Unger,

Vil lukke Pungen til de første fire Uger;

Og Schnurbart: "Pfui, den Krig! — hvor Ingter

den af Blæk!

Hvor borgerligt! gemeent!..

Rechtbruder.

Ret, Broder Bürgerschreck!

Bister.

Nu Himmel! — Jeg har taugt — ha! hvi jeg ikke

tygger

Mit Glas, og knuser det i Millioner Stykker!

Ha!

Ha! hvi jeg ikke slaaer Viin, Glasker, Stool og Bord
 Ei tusind' Mile ned i den fordomte Jord!
 Saa, Bister! det er Tid! lad hvert et Blækhorn vove
 At foreskrive dig og hele Verden Love!
 Lad hver en Skole, Orm kun dristig sige dig:
 Det vil jeg pibe ud; thi det mishager mig!
 Ha Himmel! — Før forgaae Studenter og Soldater,
 Før tage Handen selv Parterre og Theater,
 Før gid jeg blive græsk, før jeg fordrager det!
 Hvad? Bister en Cujon?

Rechtbruder.

Ket Broder, du har Ket!

Bister.

Men du, Herr Bürgersehreck! at prale, bande, drikke
 Gjør ingen Helt endnu; og andet kan du ikke!

Men om du sletter ud, saa denne — (peger paa Kaarden)
 det er reent —

Bürgersehreck.

Ru Broder! paa min Siel! — det var ei ilde meent!

Bister.

Og Klaphans?

Klap

Klaphanns.

Denne Haand, den føler det, desværre,
 At jeg i femten Aar har klappet paa Parterre;
 Dømt, om jeg skaaner den, og om den hviler nu,
 Da Klap er Dolkefestik for hver Couleurdeloup?

Bister.

Saa Brødre!.. Bürgerschreck, hvortil den tvungne
 Latter?

Bürgerschreck.

Hvor skal vi presse dem!

Bister.

Nu kiender jeg dig atter!
 Hør! Troer du, at jeg har Forfatteren saa kær,
 At jeg af Venskab tog mig denne Sag saa nær?
 Hvad? Eller troer du, at jeg blev hans Vaabendrager,
 Fordi hans — hvad det er — hans Efterspil behager?
 Nei! lad det være skönt! Hans Ret lad være først!
 Men, om det faldt mig ind, Parbleu! saa pøb jeg først!
 Men først! min Broder, først! Thi mig og os til
 kommer

Den Ret i slig en Sag, at være første Dommer.

Lad en kun reise sig, og sige derimod!

Ha! jeg forstaaer min Stof, og denne Prygl er god!

Lad

Lad Stykket være mat, og uden Sands og Orden,
 Af alle Skuespil det dummeste paa Jorden!

Galt eller ypperligt; det være født af Had,
 Af Hevn, af Villighed, og Himlen veed af hvad!
 Hvad bryder jeg mig vel om slige Bagateller?

Bürgerschreck.

Jeg tænker ei derpaa.

Klaphanns.

Jeg paa min Siel ei hesser!

Jeg klapper ligesuldt.

Rechtbruder.

Ja Broder, du har Ret!

Bister.

Men lad dem knye derom! ha! lad dem vove det!

Herr Bogorm! fra vort Vink skal du ærbødigt hente
 Tilladelse til sligt! saa længe skalt du vente!

Og om vi fløite saa engang for Tidsfordriv;

Pib saa! pib hvem der vil! og hele Verden pib!

Skienk Broder!

Bürgerschreck

(tager til Flaasken, og finder den tom).

Wiin, Herr Vert!

Klaphanns.

Jeg kommer alt min anden.

Bister.

Ha! naar du har din Haand, hvad bruger du For-
standen?

Hert Wirt! zum Wetter! Hei! har Fanden havt sit
+ Spil,

Og pebet Berten ud, hvor skal det saa gaae til?

Klaphanns.

Ha bravo! bravo!

Bürgersehreck.

Hei!

Bister.

Du troer jeg, at han kommer.

Andet Optrin.

Berten (kommer ravende ind). De Forrige.

Berten.

Nu veed jeg forst, hvad Viin min tykke Mave kommer.
Ihr Herren!

Klaphanns.

Bravo Bert!

Berten.

Min Ven, forstaae mig ret!
De Tiorten gaae deri, men Femten ikke slet.
Hei piber! Pibens Skaal!

Bister.

Hør Kamerat, du væver!

Berten.

Lirliit paa Hallingsbaas! thi Stuen er for snever!

Klaphanns.

Rei klappe skal du; klap!

Berten (klapper).

Ha bravo! som en Mand!

Bister.

Saa drukken, som han er, saa har han dog Forstand.

Berten.

Det var en herlig Dag; thi naar var mine Stuer
Saa fulde før, af —

Bürgersehreck.

Os?

Berten.

Rei af —

Bister.

Coleurdesouer.

Berten.

Berten.

For Fanden, nei! — af —

Klaphanns.

Nu?

Berten.

Af — — Er det ei en Spot!

Bister.

Viin, Bert, og sladder ei!

Berten.

Ihr Herren! Druesaften

Er listig! Men jeg skal paa en Journal i Usten!

Et himlisk Efterspil, som en har giort paa Krig,

For — Af den brave Mand!

Bister.

Nu?

Berten.

For at spekke mig!

Jeg har fra Comos * Tid ei havt saa mange Giester;

De strømme ret herind fra Øster og fra Vester.

U 2 En

* Como, en italiensk Balletmester for en tredive Aar siden, fortaars
sagede Uropligheder blandt Tilskuerne, da han og hans Kone fik
forurettet en Dandsfer og Dandsferinde, som vare meget gode, og
esker Fortieneste vndede af Publikum.

En klapper Klap i Klap, en piber Tirlilit,
 En raaber, af charmant! en siger, det er —
 Det være hvad det vil, saa samler jeg mig Penge.
 Jeg drak mig reent ihjel, ifald det varte længe.

Klaphanns.

Saa feiler det vel ei, du klapper dygtig med?

Berten.

Ihr Herren, saa min Haand skal slides op derved!
 De lærde sagde vel, saavidt jeg kunde skionne,
 Alt al den hele Stads ei duede for en Bønne!

Bister.

Hvad? Hvem tør sige det?

Berten.

Men Hans veed hvad han gjør.

Saa skal jeg klappe, saa! (han klapper)

Bister.

Bov andet, om du tør!

Berten.

Ihr Herren!

Bister.

Nævn mig strax de Slyngher, som tør sige,
 Alt Stykket ei er godt, og skiont, og uden Lige!
 Fort sløb mig dem herind! og om de saa var ti!

Berten.

Berten.

Ihr Herren!

Klaphanns.

Bravo!

Rechtbruder.

Ret!

Bürgerfchreck.

Men Vinen glemme vi.

Bister.

Hvad? nolet du?

Bürgerfchreck.

Men Viin!

Berten.

Ihr Herren, Viin, et Anker!

Men fald for Himlens Skyld paa fredelige Tanker!

Bister.

Hvad? Jeg?

Berten.

Hav Medynk!

Bister.

Jeg? med en Couleurbelouy?

Berten.

Er de dog Menneſker!

Bister.

Was! raiſonnireſt du?

Berten.

Ihr Herren!

Bürgerſchreck.

Biin, Herr Bert!

Berten.

Ret! bravo! drikke! drikke!

Det veed man, hvad det er, det andet veed man ikke.

Hei friſt! lad Piberne kun fylde ſig med Vand;

Journalens Skaal i Biin!

Bister.

Han har endnu Forſtand.

Men Broder ſøel min Haand! ſøel Klaphanns! hvilken

Varme!

Parbleu! den brænder ret, at brække Been og Arme.

Da! kunde jeg kun faae en Skoleſtympers fat,

Som kunde ſige mig, at vor Journal var mat!

Andet Dyrin.

Kielderpigen (med Wiinfaster). De Forrige.

Kielderpigen.

Her mine Herrer!

Bister.

Hid!

Kielderpigen.

Herr Bister, Tienerinde!

Bister.

Hid Snut!

Klaphanns.

Mig først et Kys!

Kielderpigen.

De vente mig derinde!

Bister.

Fort siger jeg, herhid! Lad dem kun vente der!

Kielderpigen

(sætter sig paa hans Skød).

Naar Fanden var her og saa fuldt af Mennesker?

Og alle plages de af en og samme Grille!

Har Lucifer da gjort det Stykke, man skal spille?

Er det om Doctor Faust?

Bister.

Lys! det er en Journal.

Kielderpigen.

Journal?

Bister.

Ja, veed jeg meer, saa gid jeg blive gal!

Kielderpigen.

Jeg seer Komodier kun for at see paa Løier;
 Og intet er saa smukt, som naar Parterret støier.
 Det raske klappende, det bravo, bravo, har
 Tidt gjort, at jeg for Lyst ei vidste, hvor jeg var;
 Thi hvad de remsse op, det er ei værd at høre;
 Men Bravo, Hei, Encore! o! det kan hierterøre!
 Det gaaer til Marv og Been. Det lurer jeg kun paa,
 Thi alt det andet Væv maae Ganden selv forstaae!
 Vi Kielderpiger kan faae nok af slige Griller,
 Som Elskov, Klammirie, og hvad det forestiller;
 Og bedre her, end der; thi alt det Narrerie
 Om Vere, Dyd og sligt gaae Giesterne forbi.
 Naar man vil elske lidt, staaer man ei først og væver;
 Den, som har Lyst at slaaes, den bruger sine Næver.
 Men Klap, Herr Bister, Klap, Encor, Encor, og sligt,
 Af, hvor det er charmant! hvor uforligneligt!

Tidt

D. Chodovick del. a. f. 1790

Tidt har jeg tænkt derpaa, hvorfor den stakkels Herre
 I Huliet, ham man seer kun Hob'det af desverre,
 Saaer ingen Klap? Og er en Lysefnydere,
 For Tanden, da ei og et Christen Menneske?
 Og lad i Stedet for det Hvidsten og det Bunden,
 For Dektet hidses op, en klappe for den anden!
 Saa skal de see, hvor smukt! saasnart der klappes ei,
 Saa var det nok saa godt, kun strax at gaae sin Vej!
 Jeg kiender en Monsieur, en Engel i sit Væsen!
 Vel har han smalle Been, og lidt Skavant i Næsen,
 Men klappe kan han, ak! og strige høtt som to,
 O bravo! Schwere Noth! Gotts Bliig! bravissimo!
 Men hvad er det for en Journal, med Tugt at sige?
 Thi den er ventelig dog om en hvermands Pige,
 Da den skal pibes ud, det var en Tomark værd,
 Man tog en Vandspand med, fy! for en Tandens
 Færd!

Bister.

Et! — tag dig vel i Agt! thi pover en at fore
 Den mindste Skamflik paa, den har med mig at gjøre!
 Journal mig hid og her! den er saa god som du.
 Og hvem der negter det —

Kielderpigen.

Jh nu, Herr Bister, nu!
 Saa mangen fattig Løs skeer Uret, destoverre,
 Men Gauden føre da de Slynkler fra Parterre!
 Det skulde være mig! Vel er jeg kun et Bud,
 Jeg skienker kun for Folk, men Horer pibes ud!
 Hum!

Bister.

Giv dig kun tilfreds; de vover ei at røre
 Ved Piben, nei Parbleu! det skal du faae at høre!
 Nei just til Trods for dem, som spidse Mund derpaa,
 Skal der fra Noahs Tid ei være pebet saa.

Kielderpigen.

Det er forbandet og! I Morges gav jeg Stømper
 Min sidste Tomark ud for et Par Inde-Stømper.
 O den Komodie, saa rask, saa moersom een,
 Saa fuld af Klap, var værd at see paa bare Been!

Bister.

Hvad, om vi, for at bringe
 Det Dyr af sin Betryk, lod fire Styver springe?
 Hvad Brødre?

Klaphanns.

Bravo!

Recht.

Rechtbruder.

Vel!

Bürger-schreck.

Jeg skal ei vegre mig.

(De fæde Penge samiten, og fæve hende.)

Kielderpigen.

Saa vist, Der' Godhed giar mig ret undseelig.

Bister.

Vi troe det vel. Men hør! saa meget vil jeg sige,
At flappe skal du med!

Kielderpigen.

Ja, som en ærlig Pige!

Bertinden (uden at blive seet).

Hei! Lisbeth! — hurtig! — hei!

Kielderpigen.

Et! — Nu er Fanden løs!

Fjerde Optrin.

Bertinden. De Forrige.

Bertinden.

Hvem skal vel skylle Glas, jeg eller du, din Tøs?

Kielderpigen.

Her er jeg.

Bister.

Bister.

Hør et Ord! Jag en af de Philister
Med Piberne herind. Forstaaer du?

Kielderpigen.

Ja, Herr Bister!

(Hun gaar.)

Bertinden.

De pardonner mig! Men Fanden staaer beskudt
I Nager nu til Dags! Man er ret ilde brudt.
De sladre Dagen bort.

Bister

(Klunker med de andre).

Va! leve vor Bertinde!

Nechtbruder.

Hun leve!

Bürgersehreck.

Wivat hoch!

Klaphanns.

Va! bravo!

Bertinden.

Tienerinde!

Bister.

Men hvi saa pæn i Dag?

Bert:

Bertinden.

Herr Bister synes saa.

Men hvad for Galsskab kan min Mand ei finde paa!

Dg fuld er Beestet nu. Der vil den gamle Laabe

Strax paa Komodie, at stvie og at raabe.

Ehi andet kan han ei. Dg vil jeg have Fred —

Har man vel hørt saa galt? — saa maae jeg følge med.

Dog negter jeg det ei, jeg selv gad gierne høre,

Hvad for Ulykke dog den Mand har kundet gjøre?

Har han forandret Troe, saa er han vel forført.

Men pibes ud er haardt, og hidindtil uhørt!

Bister.

Dg om jeg er den Mand, hvorfor enhver mig kiender,

Om Bister er mit Navn, og har jeg Stok og Hænder,

Da skal det, troe mit Ord! ei blive hort endnu!

Hvad, Bruder Bùrgerschreck? hvad, Klaphanns,

figer du?

Bùrgerschreck.

Jeg slaaer en dygtig Stok.

Klaphanns.

Jeg klapper som den bedste.

Bertinden.

Det er dog christeligt, at hielpes paa sin Næste.

Hvad? Er han vel en Tyrk? At pibe ud, og slikt,

Det, mine Herrer, det er ikke christeligt!

Bister.

Madam! jeg haaber da, hun vil retscaffen klappe?

Bertinden.

Spørg kun, om jeg ei før lod mine Handsker lappe,

Just til det samme Brug? Jeg?

Femte Optrin.

Erast. De Forrige.

Erast.

Med Tilladelse!

(Bertinden gaar).

En Pige bad mig — men — hun har hørt Feil maaskee.

Bister.

Har hun indbildet dem — jeg veed ei, hvad de hede —

At prøve den Mussik, som man skal tilberede;

Saa har hun ei hørt Feil. Vi elste sliq en Spøg.

Varblen, min Herre! pib et Stykke til Forsøg!

Erast.

Erast.

Min Herre! dette Sprog er fremmed for mit Øre.

Bister.

Ei heller er det Græsk.

Erast.

Nei, som jeg troer at høre,
 Saavidt jeg kan forstaae der' Sprog, forunden Tolk,
 Var Grækerne dertil alt for poleerte Folk.

Bister.

Parbleu, jeg troer —

BürgerSchreck.

Weyn Blis!

Erast.

Koldfindig maae de tale,
 Og Dansk, om ellers de har noget at befale!
 De pardonnere mig! men det, vi ei forstaae,
 Det kan vi, som de veed, ei heller svare paa.

Bister.

Og Love, Herr Pedant, os vil du foreskrive?

Erast

(vil gaae, men Bister stiller sig imellem ham og Dorem).

Jeg er tilovers her.

Bister.

Bister.

Parbleu! nu skal du blive!
 Og rører du dig kun af Pletten, for jeg vil,
 Saa skal jeg lære dig et andet Pibespil!

Crast.

At sige dem imod, staaer ei i mine Kræfter.
 For slige Slutninger gav selv Fornasten efter;
 Og om en Sokrates kom fra sit Paradiis,
 Saa gav han efter for saa haandfast et Beviis.
 Dog, at den adle Tid ei skal gaae reent til Spilde,
 Hvad var det egentlig, min Herre, som De vilde?

Bister.

Belan! saa dybt endnu skal jeg nedlade mig;
 Og negt saa siden, at jeg har advaret dig!
 Ubillig er jeg ei. Sid paa Parterrets Bænke!
 Eee! hør! jeg vil ei selv forbyde dig at tænke!
 Pust, suk, og hvidst endog! Skrab, røm dig, hart
 og host!

Crast.

Dg om jeg nvs engang?

Bister.

Jeg selv skal sige, Prost!
 Raab: bravo! raab: Encer, saa meget, som du gider!
 Lee,

Lee, til det gjør dig ondt i begge dine Eider!
 Klap, saa man hører ei et Ord af vor Journal!
 Gjør dig, Acteur, Souffleur, og hele Verden gal!
 Men om du aander kun i Piben, om du triner
 Kun usædvanlig haardt, og fløiter kun med Miner,
 Og letter kun din Fod, og spidser kun din Mund,
 Saa skal ti tusind' Prygl nedregne paa din Hund!

Erast.

O, kun den fjerde Deel var meer end overflødig;
 Og jeg forsikrer dem, den skal ei gøres nødvendig!

Bister.

Nu kan jeg lide dig, saasnart du taler saa.

Erast.

Men tør jeg sige dem det, som jeg undrer paa?

Bister.

Siig frem!

Erast.

Af deres Ord, min Herre, kan det flyde,
 At Larm er ikke det, hvorpaa de just fortryde;
 Men ont jeg feiler —

Bister.

Nei, Larm er min bedste Leg,
 Og ingen sieser meer, uroest min Ven, end jeg.

Erast.

Ehi Klap og Bravoraab, skönt de tilkiendegive
 Meer Lyst og Munterhed, skönt de saa tidt opløve
 Den matteste Poet, den søvnigste Acteur,
 Som ved en Pibes Lyd besvimmer reent, og dør:
 Skönt Haand og Fod i saa forskiellig Hensigt røres,
 Saa gjør dog begge, at Acteuren ikke høres.
 Sandt, Foden synes, at udrette det, den vil,
 Da Haanden par Malheur kun klapper Dret til;
 Men —

Bister.

Halt! — benm Better, halt! — Først sig mig,
 unge Herre,
 Hvorfor gaaer jeg, og de, og andre paa Parterre?
 Hvorfor besøger man saa tidt Komædier?
 Mon for at skrive op, hvad Pølsesnak det er?

Erast.

O! langt fra mig skal en saa dristig Tanke være!

Bister.

Kun for Poetens Skyld, og for Acteurens Ære
 Indfinde vi os der, for at opmuntre dem.

Erast.

Hvortil?

Bister.

Bister.

Hvortil? Ha ha! Gotts Bliq! — terem-
tettem!

Erast.

O alt for ædle Træk! — thi hvo kan vel beskytte,
Dg hvo kan muntre op med mindre Egennytte,
End den, som selv ei veed, hvad og hvad Diemed;
Som foresætter sig ei mindste Maal derved?

Bister.

Nein, meiner Seele nicht!

Erast.

Jeg troer Dem. Men De vilde
Forlade mig! man kan opmuntre vel og ilde.
Stærkt, som De veed, og svagt.

Bister.

Man flappe, som man bør!

Erast.

Men, mon ei Ugtsomhed og smigrer en Acteur?

Bister.

Ha! — naar man klapper fun; hvad vil de saa begiere,
Hvad kan de ønske meer? Er det dem ei en Ære?

Erast.

Hvor stor! — Hvad synes Dem, om man oprettede
En Klapper-Mølle ved enhver af Bænkene?

Bister.

Zum Teufel, Herr! Jeg troer — —

Erast.

Min Herre, Lyst at tiene
Der' ædle Hensigt, har opmuntret mig allene.
Om De tillade mig at sige, hvad jeg vil,
Saa har jeg vel endnu et Ord at lægge til.
Men da jeg merker — —

Bister.

Tael!

Erast.

Saa vidt jeg kan begribe,
Er, at De elske Klap, og at De hade Pibe,
Ei af den mindste Lyst til større Koelighed;
Dg Skuespillet selv er ei Der' Diemed.
Der' ædle Hensigt er, ifald jeg ret kan skionne,
Kun den, at muntre op, og mueligt at belønne;
Dg skiont De selv ei veed, hvortil, hvorfor og hvad,
Saa troe De, Digter og Acteur er lige glad —
Jeg seer, at om en Eed forbandt Der' Troe til dette,

Er

Er Piben reent fordømt, og intet at udrette.
 Et Spørgsmaal er mit Haab, ikald De ikke soer,
 Det, — er enhver Acteur, hver Digter lige stor?

Bister.

Jeg skulde drømme det?

Erast.

Nu vel — jeg tør da sige,
 At man blandt denne Slægt kan finde maadelige.

Bister.

Og slette selv, min Ven.

Erast.

O, denne Gødhed er,
 Min Herre, meget meer, end jeg har haabet her!
 Tre Poster vover jeg kun ydmygst at erindre:
 En — at den større vel vil skilles fra den mindre;
 Og at, da dette dog skal skee ved Hørelsen,
 Han har den Hørende saa tier, som Klapperen.
 En anden — at han ei oppmuntres til at stige,
 Naar man dog evig gjør hver Tuzer til hans Lige;
 Og at han ventelig kun slet vil skionne paa
 Ti Millioner Klap, som hver en Nar kan faae.
 Den tredie var den, at naar man først retfærdig
 Vil giøre Bisald til Belønning for en Værdig,

Dg ei berøve ham hans Gienstand, og hans Ret,
 Ved at vanhellige og at bortkaste det.
 Hvor lille bliver da den store Klappe-Liste!
 De Naadelige faaer ei flere Klap at miste.
 Opmuntres skal de dog — — og for at muntre dem,
 Min Herre — tager man — en lille Pibe frem.

Bister.

Hvad, Herre? Hvad endnu?

Bürgersehreck.

Han piber efter Roder.

Klaphanns.

Ha bravo, Bürgersehreck!

Rechtbruder.

Ja, du har Ret, min Broder.

Erast.

At ingen dog kan see hans Enighed med mig!
 Opmuntre vil han dog, og selv en maadelig.
 Klap er de Godes Løn, Klap kan det ikke være;
 Opmærksom Taushed er de største Messires Døer.
 Ved Piben, troer jeg, at hans ædle Hensigt naaes.
 Er det et Mord-Gevær, en Dolk, som foreslaaes?
 Hvor mangen ædel Helt, som tapper turde slibe

Sit blanke Staal paa Steen, har flygtet for en Pibe!
 En Vægter vover det, og selv mod Krigens Gud,
 Og, lappede Poet, du tør ei pibes ud?

Bürgersehreck.

Han taler ei saa galt.

Bister.

Snak!

Erast.

Om jeg turde stole

Paa det, De sagde før — —

Bister.

Mit Ord er min Parole.

Erast.

At Digter, at Aeteur selv kunde findes slet,
 Tilstod De; men hvordan tilkiendegive det?
 Ved Sladder sover man i Stedet for at høre!
 Men Ord, som skurre stærkt i Erbarhedens Dre,
 Sting af en giftig Dolk, Sting i en sølsom Siel,
 Ved den kan pibes godt, men ikke soves vel.
 Den Forudsættelse, af en forvoven Digter,
 At en Evtyndighed, som spotter Dyd og Pligter,
 At ublue Pobel-Skiemt tør finde vort Behag;

Den er fornærmelig for meer, end for vor Smag.
 Bør den, som offentlig, og frek, og ublue viser,
 Ved Raadhed eller Gift, ved Grovhed og Sottiser,
 Hvad Tanker han om os, og om vort Hierte har;
 Bør den behandles saa lemsfældig, som en Nar?
 Man klappe, naar en Helt med Sganarellers Mine
 Gaaer ved sit sidste Suk Matroser til at grine!
 Man tie, Dido, naar du neide og mild,
 Glad ved Parterrets Klap, nedglider i din Ild!
 Men sæt det, at en smuk, og kaad og fræk Actrice
 Lær vilde smigre os, med offentlig at vise —
 Fy! — sæt at vore nu var ei for hoslige
 Til at fornærme os med sliq Bebreidelse!
 Og forebygger ei Dansens efter Evne,
 At det ei bliver seet, som ei enhver tør nævne,
 O hævn da, om ei os, dog Fruentimmeret,
 Den, som blev rød, og den, som ei kan blive det!
 Frels Vægter den, som svagt, og den som tvunget segter!
 Theatret er vor Bye, Parterret er dets Vægter,
 Og det vil taale dem, som overfalde dig,
 O Dyd, ung, værgeløs, og mindst betænkt paa Krig?
 Da, i det mindste da, bør Landets Helte gribe,
 Ei til en mordisk Dolk, men til — — en lille Pibe,

Sister.

Hvad Herre? Hvad igien?

Bürgersehreck (drikket).

Sa, Broder Bægterknegt!

Du leve!

Klaphanns (drikket med).

Bravo, va!

Rechtbruder (peger paa Sister).

Mein Seel', der Herr hat Recht!

Sister.

Og du, som lange har opirret disse Næver,
 Hvad Fanden passer det sig her, det Løi du væver?

Rechtbruder.

Rot Broder!

Bürgersehreck,

Press ham!

Klaphanns,

Frisk!

Sister.

Og du, som glør mig gal,
 Hvad finder du i den dramatiske Journal?

Erast

(bukker sig meget dybt).

Elet intet —

Bister.

Bov det kun!

Erast.

Hvorledes tør jeg sige,

At Skuepladsen ei er Plads for lærde Krige?

At hvor vi haabe meer, og kun dramatisk Digt,

Det bedste Stridskrift selv er mat og væmmeligt?

At det er alt for stolt, naar en tør forudsætte,

At alle tage Deel i hans private Trætte;

Dg skiont den nok saa godt kan læses af enhver,

Betale villige dens Forelæsninger?

At al Acturens Kunst, hans Vink, og Smil, og

Raaben

Er her kun mordiske og utilladte Raaben;

Hvoraf ei nogen kan betiene sig igjen,

Som Skiebnen kun gav Smag, Forstand og Blæk og

Pen?

At man ei fandt saa let Destoucher, Molierer,

Der kan opløste slikt ved stærke Charakterer?

At — —

Bister.

Bister.

Halt! Cartouche? — Hvad? — Og denne
Køverknekt,

Den ligner du ved vor — —

Rechtbruder (veger paa Bister).

Mein' Seel', der Herr hat Recht.

Erast.

Min Lyst forsgaaer — jeg har ei heller Tid at spørge.
Dg kan vi Græker bedst i Stilhed undersøge,
Om Sidons Helt, den nye dramatiske Journal,
Er væbnet, som den bør, og segter, hvor den skal.
Dg har Der' Slutningskraft bragt mig saa stærk i
Knibe,

At jeg kun har en Grund tilbage for vor Pibe;
I Fald min Herre har saa stor Taalmodighed — —

Bister.

O! har jeg hørt paa alt, saa sig kun denne med!

Erast.

Til Svages Forsvar kief, endskjont til Vold for tapper,
Min Herre, møder De formodentlig og klapper.
De ynde Stykket — vel! — hvor billigt er det da!
Hvem er vel ublue nok, at hindre dem derfra?
Jeg, og enhver af os, er — thi det bør erindres,

At ex officio vor Frihed ei forhindres —
 Er Christians Undersaat, og troe, og dansk, og fri,
 Vi ynde Stykket ei, og derfor pibe vi!

Bister

(Naacr Erast, og da denne vil sætte sig til Modbørge, oversalder
 alle de andre ham med blotte Naarder),

Saa pib for Ganden, pib!

Erast.

Hvad? — Vold? — Og Frygt og Fare
 For Nerd? — ved Thronens Fod? — af dem, som
 ber forsvare?

Er man ei sikker her paa Lemmer eller Liv?
 Gevalt!

Bister.

Ja raab du kun!

Bürgerschreck.

Ha, pib Herr Bægter, pib!

Erast.

Ha! — mod en Bærgeløs kan Kaserie bevæbne —
 Og fire? — Gandt I dog i Krig den samme Skiebne?

Bister.

Was, raisonnirst du noeh?

Bürgerschreck.

Halt ihn, Herr Bruder, halt!

Klaphanns.

Klaphanns.

Encor', Encor'!

Rechtbruder.

So recht!

Erast.

Gewalt! Gewalt! Gewalt!

Siette Dptrin.

Berten, Bertinden, Kielderpiggen, Soldater
og Matroser, de Forrige.

Berten.

Ihr Herren!

Erast.

Bold, Herr Bert!

Bister.

Han piber.

Bertinden.

I min Stue?

En Soldat.

Was?

Erast.

Er der Lov og Ret —

Bister.

Bister.

Hvad Karl? og du tør true?

Erast.

Jeg dem, som frygter ei, at bryde Kongens Fred?
Hans Lov? Et at begaae den største Redrighed?

Rechtbruder (til Soldaterne).

Ihr Herren, hören Sie! Jeg kan dem bedst fortælle,
Hvori bestaaer — Ich war vom Anfang' beyim Querelle.
Der vil han pibe ud, den museblakked' Kal,
Ein schönes Stück genannt; Dramatiskt Journal.
Bey meiner Seel' ein Stück, ein Stück, man skulde
vente

En Oberst havde gjort — beyim ganzen Regimente
Nachts keiner so —

Bister (til Matroserne).

Fordømt, om nogen Admiral
Har ført et Skib, som den dramatiskt Journal!

Klaphanns.

Der har man klappet nu saa længe paa Parterre,
Som Dankemark har staaet. Nu kommer denne Herre
Dg trodsfer gammel Skif, og gjør sig splittergal,
Dg vil udpibe den dramatiskt Journal!

Bürger.

Bürgersehreck.

En Karl, som en Dragon, fordi han dygtig presser
 En eller anden Fuchs — for slige Bagateller,
 Skal pibes ud! — Mein' Seel' en brav og ærlig Kal!
 Og vi beskytte hans dramatiske Journal!

Vertinden.

Det er ei christeligt.

Kiølderpigen.

Ei smukt.

Verten.

Nei, sy, for Fanden!

En Soldat.

Der Kerl hat Schwein' im Leib!

Erast.

Snart taber jeg Forstanden.

En Soldat.

Der Teufel hole Herr!

En Matros.

Den Onde tordne skal!

Hvad? — du vil fløite, du ad Drammens Skibs,
 journal?

Erast.

Erast.

Nok — meer end nok!

Bister.

Herud!

Rechtbruder.

Herud!

Bürgersehreck.

Herud, din Slynge!

Klaphanns.

Jag ham paa Døren, ham, og al den græske Yngel!

Erast.

O strax! af Hjertens Grund! Den maatte være gal,
Som streed mod dem og der' dramatiske Journal!

(Han gaar.)

Bister.

Saa! flye afmægtige! Men, Helte, overveier,

At Tiden fordrer os til større Kamp og Seier!

Blodfanen vaier alt, og hor Trompetens Skrald!

Op, at forsøgte vor dramatiske Journal!

Du har Fortropperne, Rechtbruder. Lad dem føle

Din Arm! Og Bürgersehreck, lad dit din Stemme

brøle!

Klap-

Klaphanns er Adjutant, og jeg er General,

I denne Krig for den dramatiske Journal.

Stof hoch! — Gerichtet! — Marsch! — Saa ret! —

(De rangere sig i Sæted) Dog glemmer ikke,

At det er Krigsmaneer, for Alting først at drikke!

Nu, Brødre, støder an! og længe leve skal

Vort tappre Mod og vor dramatiske Journal!

(De Elinke og drikke.)

Soldater og Matroser.

Hurra! Hurra! Hurra!

Bister.

Marsch! Marsch!

(De fire Brutale marschere af.)

En Soldat.

Courage, Schwager!

Kom mit! Gewinnen sie, so plündern wir das Lager!

(Soldaterne gaae.)

En Matros.

Hvad Fanden staaer du her? — Hei, Jeppe, gjør

dig gal!

Glaae Løgter ind engang! — Hei frisk, for Herr

Journal!

(Matroserne gaae.)

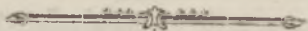
Berten.

Hei frisk! lad Strømmen gaae, hvorved min Nalle
— — — — — sliber!

Og længe leve den, som klapper, og som piber!

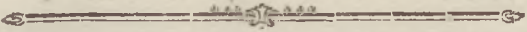
Gid Fanden maatte slaaes! Det er en ærlig Kal,
Som drikker godt for den dramatiske Journal!

(Berten, Bertinden og Kielederpigen gaae, og Tils
fluerne med, ifald de ere frugtsomme.)

M i n d r e P o e s i e r .

1810

D n s k e t. *

Du, hvis Vink fremkaldte Myriader
Af Intets tause Nat til Dig!
Du Cherubiners Ben! Du Støvet's Fader!
O lad Dit Smil befiele mig!
O byd mit Liv, mit usle Liv, at være
Et Spor af Dig, Du Godheds Gud!
Min svage Koft fortolke høit Din Vere!
Og al min Jdræt Dine Bud!

A f t e n e n . *

Et Fragment.

Skiul din Straale, skaan mit Hierte
 For det sidste Spor af Lyst,
 Frydens Glimt i Skye af Smerte
 Knuse kun mit svage Bryst.
 Dette Nu, hvori du smiler,
 Dræber dig, du Jordens Ven;
 Mørket haster, Doden iler:
 Ingen Almagt standser den.
 Skiul dig snart! O skiul din Glæde,
 Bland den ei med Skrækkens Skye!
 Svøbt i Mørket vil jeg græde,
 Til min Elstes Fiender slye.
 I et grundløst Mulm forsvinde
 Hvert et Glimt, som troster mig!
 Medynksløse Hvirvelvinde
 Dove mine Klageskrig!

Til

* Dette Stkke, som er indført sammesteds i d. a. B., er aldrig, det man veed, tilendebragt af Digteren.

Til min M**. . *

Sværdets Hvinen og Skraldet af Skjolde
 Tvinger Nogle til Sang, og din Bellyst,
 Biarkemaalet, og Rornernes Hilsen,
 Riber der' Aand i din brusende Hvirvel
 Krigernes Thor!

Naar det skummende Bæger kun blinker,
 Smeltes Andre, som Rimefrost i Solen;
 Minni fald fra de flammende Læber:
 Brage skal altid med Saft af Odrarer
 Blande der' Mæd.

D 4

Mange,

- Et varmt, paa Agtelse grundet, Venkab var stedse imellem Digteren og nu værende Hr. Kammerherre og Skriftsbefallingsmand Fr. Moltke, hvis Lærer hiin havde været. Ham er det ogsaa Sangeren taler til i Stykket S. 425, første Deel, thi hans den gang nuæ Ven havde i nogle smukke Stropher i Adressavisen opfordret ham til at besøge Dronningen. Marværeude Ode har ellers været aftrykt i det alm. d. Bibl. for Jan. 1780.

Mange findes, hvis Mand ei kan modstaae
 Brune Piger, med svulmende Bryster;
 I din Lund, o du Elskerens Freia
 Sukke de Velklang; og slumre og aande
 Brandende Lyst.

Mig — thi ofte har Dalenes Hyrder
 Tavse trængt sig i Kreds om min Harpe,
 Naar de sitrende Strange fortolkte
 Sukkende Glæder, og Smilets, og Taarens
 Himmelske Sprog. —

Mig har Krigslyd og Vinen og Elskod
 Altid mægtig fortryllet; men aldrig
 Fyldt med Sang: dine rødmande Druer,
 Mosel, og Drefunds blussende Piger
 Kryster jeg tavst.

Mig, de cimbriske Halvguders Sanger,
 Mig — o sødeste, svulmende Stolthed! —
 Mig, som kiendes og elkes af M**,
 Mig kan de venlige Dyder allene
 Skabe til Skald.

Stille, sølvgraae, som Maanen bag Regnskæpe,
 Klar, som Smil, der fremspire af Taarer,
 Høi, (saa syntes den sitrende Umme)
 Svævede Mornen, som forduum i Duggen
 Kyste mit Bryst.

”Føel, saa sagde den svulmende Morne,
 ”Føel Algodhed, og fredsomme Konger,
 ”Jordens Venner, og Dydens og Konstens
 ”Venner, og Armods medlidende Brødre;
 ”Føel dem, og syng. „

Derfor sang jeg om Støvet's Forbarmer,
 Derfor sang jeg om Cimbrernes Venner,
 Rolf og Valder og Christjan og Fredrik:
 Alle, som hørte min smeltende Harpe,
 Smilte og græd.

Derfor sang jeg, indsvæbt i en Støvregn,
 Som Philet om Dannemarks Værnstorf;
 Kierligt fulgte min Sang og mit Hierte
 Cimbrernes Ven. — Nu tilvinker Cheruben
 Skalden et Smil.

Derfor, smilende Dyders og frugtbar
 Visdoms flammende Ven, o Du, Jordens
 Elsker! Derfor, min ædelste M**,
 Fylder Du mægtig mit Bryst, og min Harpes
 Sitrende Stræng!

 Haab og Erindring. *

Hold paa dit Nu, min Siel, forsøg at smage
 Det Dieblif som er;

O bind det flygtige, hold det tilbage
 Med stærke Følelser.

O dette! det er stort, og reent, ublandet
 Med Kummer, varmt af Dyd!

Mon Tidens Fader sender dig et andet
 Saa svangert af hans Frænd?

O grib, o føel det, førend det forflyder!
 Udbred dig! Hvil derved!

Er Skyggen evig alt, hvad Sielen nyder
 Af sin Lyksalighed?

Hvi skal den evig haabe, og begræde
 Sit Gode; det den har?

Og kun barnagtig lege med den Glæde,
 Som kommer, og som var?

O føel

* Medskrevet i en Reisendes Stambog den 31 Mai 1772, og trykt
 fort derefter i Bibl. for nytt. Skr. S. 409 f.

O søel den selv! Her er den! — Hvor? — Forsvundet,
Opslugt er Glædens Nu!

O Lyf! o Drøm! — O Siel, hvad har du fundet,
Og hvad beholder du?

Dit store Dieblif! — Hist see det svømme
Et ubemærket Gran,

Blandt Millioner, blandt de ældste Drømme
I Jurets Ocean.

Alt neppe kiendt fra det, som ei har været,
Fra drukne Skalders Digt;

Udstødt af Skabningen, opslugt, fortæret,
Uigienkaldeligt!

Døe da, og selv det falske Gienfæin vige,
Det som fortryller mig;

Thi af, mens jeg betragter det, bortsnige
Titusind' Andre sig.

Mød, stands dem! — Men de glide, smutte, bruse,
Flye, storme, lyne bort!

Selv til at sees, at nævnes af min Muse
Er Glædens Liv for kort.

Ja, kundskabgridske Siel, dybt af din Dommer
Medæltet i dit Leer,

Kan du kun see din Vellyst, før den kommer,
Og naar den er ei meer.

Af, det Minut, som var betroet at bære
 Vor Rigdom i sit Skød,
 Er først, naar det skal holde op at være:
 Dets Fødsel er dets Død!
 Det smiler, naar det sendes af Alfader
 Betyngtet til vort Bryst,
 Det nærmer sig — og slyer, og efterlader
 Kun Skyggen af sin Lyst.
 O Haab, og du, Erindring! Thi kun eder
 Betroer den Evige
 Magt, at tilveie Stev Lyksaligheder
 Og himmelsk Følelse;
 Belgjørende Gudinder! I som mætter
 Den fangne Siel med Lyst,
 O kommer da, og iler, og opretter
 Et Tempel i mit Bryst!
 Thi, af, mit Hierte higer efter Glæde,
 Høit slaaet det, soulmende
 Mod Lyst, mit Die frygter for at græde;
 O kommer, Himmelske!
 Thi Myrthefrandse kan min Muse binde —
 O snart! hvad tøver I? —
 Thi høie Hymner har min Sangerinde
 Og Harpers Harmonie.

Bort, Zadoks sorte Børn! og bort Neroner!

Dg Smertens usle Træl,

Bort, Heraklit! Forsvind! Thi Haabet troner

I min opfyldte Siel.

O Rigdom! — Viid dig ud, mit Bryst, at fatte

Den alforhørlige;

Eherubers Lyst, og andre Verdnere Skatte,

Dg — Verdnere Skabere!

O hvilket Støv er Guld! Hvor hastig falmer

Den stolte Daphnes Krands,

Og Epheu, og de seierrige Palmer

Bed min Gudindes Glands!

O Glands! o Hav, af underlige Straaler!

O Svælg af Salighed!

Synk i min Siel! Heelt! Hvad den ikke taaler,

Det skal den smelte ved.

Thi dig, du Himlens Datter, er mit Hierte

For evig helliget:

Og ingen Ekse, og intet Spor af Smerte

Skal meer formørke det.

Selv dybt i Mulm, nedtrykt af Himlens Brede,

Skal dog mit høie Raab

Fremkalde dig af Natcen, og tilbede

Din Salighed, o Haab!

Og dig, Erindring! Dig, hvis Smil omhyller
 Den forbigangne Lyst
 Med Liv, med Pragt, som evig nye, fortryller
 Det aldrig mætte Bryst:
 Dig, dig, som raader for den Graad, der flyder
 Saa smeltende, saa reen,
 Saa himmelsk ved et Glimt af høie Dnyder
 Ved Heltens Fantasteen,
 Og ved Velgierninger, og selv ved Smerte,
 Ved andre Tiders Skrig, —
 Erindring! Hefatomber skal mit Hierte
 Med Lovsang bringe dig.
 Skion er du, stor, din selvgraae Tinding pryder
 Glands af den Evide;
 Du, Haabets Moder, du, og du tilbyder
 Cherubers Kælelse!
 Men tryk, men elsket, som vort Jldsteds Skygge,
 Kiendt, som en Moders Kæst,
 Men mægtig er din Glædes Lyd; vi bygge,
 Vi hvile ved din Trøst.
 Og vil jeg bygge — Templer i min Hytte,
 Trophæer i min Braae,
 Og for ved den skal paa en dorisk Støtte
 Den nøgne Sandhed staae,

Med elysæisk Pragt — Nei, bort, I Drømme!

Thi paa barbarisk Viis

Skal, frygt kun ei, skal ingen Lethe strømme

Nær ved mit Paradiis.

Og ei det mindste Glimt skal giftig Slummer

Udslette af mit Bryst;

End ei et Gienfkin af forsvunden Kummer:

Thi dette selv er Lyft.

Kun Nag, og vrantne Fiender vil jeg glemme,

Du Giernesmilende;

Alt andet skal min Siel huusholderse glemme,

Og farrig tidt besee;

Og sum af Lyft, som Harpax, vil jeg tage

De gamle Skatte frem,

Og ofte tælle de forsvundne Dage,

Og smaaelig vele dem.

O gyldent Dieblif! Hoor skiant! hoor vægtigt!

Hoor stort! hoor fuldt af Gud!

Og dette, vil jeg raabe, hoor almægtigt

Forkynder det hans Bud!

Og hiint, det Stolte! da det fandt mit Hierte

For snevert og for svagt,

Forslod det mig halvdød af himmelsk Smerte,

Halv qvalt af Dydens Magt.

O seldne Skat! — Fleer vil jeg finde præget
 Med muntre Barders Lyst,
 Og disse vil jeg smilende, bevæget
 Tidt trykke til mit Bryst.
 Hint, varmt endnu ved Smil af Dydens Datter;
 Hint ved fortrolig Klang
 Af Bachus's Baaben; hint af Rabners Latter;
 Og hint af Klopstocks Sang.
 Og hint — og hint — hvi sitrer du, min Læbe?
 Hvi døde Glædens Lyd?
 Og hint — hvi velte Laarer frem, og stræbe
 At røve mig min Fryd?
 Dog, hvo har Sprog, hvo afmaalt Lyd til Eder,
 I alt for Smeltende?
 Hvo foelte Glimt af Venstabs Saligheder,
 Og sang sin Følelse?
 Hvad Farve skildrer, hvilket Ord betyder
 Det nu, min S***,
 Naar Aander blandes, naar en Siel bortflyder
 I en fortrolig Siel?
 Hvo kan udvikle Glædens store Scene?
 Hvo lærer Mennesket
 Hans Laarers Sprog? Hvor er en klog Ramone,
 Som kan fortolke det?

Nei, tavst og hemmelig skal Sielen nyde

Hvert Gienfsin af sin Ven:

Selv ei dets fulde Glands; en Tvivl skal bryde,

En Skye skal dæmpe den,

Dg om af Belyst, frygtfom vil jeg stamme:

Uk, er Han lykkelig?

Er Han i hvert et ædelt Træk det samme?

Dg — tænker Han paa mig?

Til A * * * . *

Tre Ting — o skærp mit Syn, Kalliope,
 Tre fiendne Under ønsker jeg at see:
 Den Draabe i Neptunus's salte Skib
 Som Solen greb, og ikke gjorde sod;
 Det bitre Blomster, som en vittig Die
 Forgieves søgte Kraft og Honning i;
 Og saa den Gift, hvoraf den Bises Bryst
 Ei tilbereder Dyd og salig Lyst.

Ja, en forsagt, en haard, en nedrig Siel,
 Ja, Daarskabs usle, Lastens feie Træl,
 Ja den, hvis Dine Pluto rørte ved,
 Seer selv i Himlen ingen Salighed;
 Den vrantne Klynkende, som troer sig viis,
 Opdager Dødens Frugt i Paradiis,
 Og agter, glad ved Skrækken, som han fandt,

• Daaaa skrevet i en Stambog d. 15 Januarii 1773, og har aldrig været trykt.

Ei Myrterne, hvorunder Pison randt.
 Og den, som vrager, hvad Algodhed gav,
 Som nipper Draaber, hvor han seer et Hav,
 Hans fiendne, hans for tidt besøgte Lyst
 Er mat og lunkn før den naaer hans Bryst;
 Men da, naar Mørkets Konge stiger ned
 Fra Ostens Bierge, naar han vild og vred
 Forsølger Hesperus, naar Jntets Ben
 Forsøger at udslutte Skabningen,
 Da sitrer strax den feie Hob og slyer —
 Mon Godhed da blev skilt af disse Ekyer?
 Ha, see dens Vink i Lynild! Hør dit Kald
 Til Salighed i høie Tordenskrald!

Lykkelig er en Viis, hvis lyse Siel
 I Mulm og Straaler altid seer sit Vel;
 Hvis Ole Lastens Gift, og Blodets Magt
 Og Svaghed selv kan ikke gjøre svagt!
 Hans Tanke fængsler Glæden, og hans Bryst
 Er som en Kobbermuur om Edens Lyst.
 Han finder, sin albise Skaber lig,
 En salig Himmel, hvor han finder sig;
 I skumle Drøner seer han dine Spor,
 O Godhed! og dit Smil bag Nattens Fler;

Og om Kocytus's Hvirvel traf ham ned,
Da traf den ham i Svælg af Salighed.

Derfor, gid Amors Ild, og Plutus's Glands,
Og Mavors's Palmer og Din Phobus's Krands,
Forøge Din Lyksalighed, min Ven!
Mlekto's Gift kan ei formindske den!

Eil

F r u e W a l t e r *

den 5 Februari 1778.

Aria.

Thalia, dit Skiod
 En Yndling er fød.
 De Danske en Vere!
 Misundelse være
 Den fremmede Flok!
 Men Cimbren har nok!

Recit.

Forlystende for hver Tilskuer
 Er hendes Gang, hvor hun fremstiller sig;
 Og Handlingen er Mnemosynes lig;
 Og Roften en Zephyr for Hørelsen;

Og

* Dette og det følgende Stykke, som ere nok de saageste, der ere komne fra Ewalds Pen, kunde her ikke udelades, da de nu eens gang staae trykte i Kønnebogen for Skuespilndere, dette i den for 1784 S. 51, og det følgende i den for 1788 S. 55.

Dg Diekast og Miner Ambras Luer.

Kom hør og see og føel dig hendes Ven.

Chor.

Caasnat hun fremtræder

Hver Kiender sig glæder ;

Tungfindige muntres ;

Den Muntre forundres.

Paa Rigé og Høie

Hun Hiarter kan bøie.

Thalia, dit Alter

Faaer Lys af Frue Walter.

Vort Epheu vi flette,

Hun leve for dette.

Eii

Thalias Karoline

paa Hendes Fødselsdag

den 5 Februari 1778.

Du, som henrykt seer min Fryd,

Og hører Glædens høie Lyd,

Thalias tavse Ven!

O Fremmede, hvis varme Bryst

Udvidet føler al vor Lyst,

Og ei begriber den,

Udanste, som kan spørge her,

Hvi alle Musers Yndlinger

I Dag just glæde sig;

Vxi Dret til min Harpes Klang,

Og Karolines Fødselsfang

Skal undervise dig.

Thalia saae fra Pindus ned,
Dg saae den Dag, vi glædes ved,
Dg følte den sin Fest;
Dg med en Moders trable Jil,
Dg med et stolt og vigtigt Smill
Bad hun Olymp til Giest.
Oil Musens pludselige Fryd
Kom af de spæde Læbers Lyd,
Som høstes første Gang;
Gudinden kiendte let deri
Sin egen elskte Harmonie
Dg sine Søstres Sang.
Den Snilde kiendte alt for vel
Sin Karolines raske Siel,
Endskiønt den først frembrød,
Da bad hun stolt Gudinderne
At haste fra Olymp, og see
Den Muse, som var fød.
De kom i herlig Høitidsdragt,
Hver ærede ved særskilt Pragt
Thallas Fest og sig.
Thalia glemte sig og dem,
Dg tog sin lille Vndling frem,
Dg smilte moderlig.

Hun kyste Die, Mund og Bryst,
 Og sagde: bær til Danstes Lyst
 Din Skytsgudiendes Speil!
 Afbild dem i dit Spil, og byd
 Din Tone skildre hulde Dyd,
 Dit Smil at revse Feil!
 Da kyste Polyhymnia,
 Og alle Muser kyste da
 Den spæde Sangerke;
 De kyste hende alle Ni,
 Og alle sagde: syng, som vi!
 Og syng for Følende!
 Da kom de hulde Gratier,
 Og Karoline fik af hver
 En himmelsk Yndighed:
 De Træk i Gang og Smil og Sprog,
 Som skildres ei, og som vi dog
 Saa vist fortrylles ved.
 Da sagde Venus trædsfelig:
 Dit Danmarks Ungdom elske dig!
 Bær Venus i dit Nord!
 Hun holdt sit Ord kun alt for vel;
 Nu sukker mangen ærlig Siel
 Ved Aphrodites Ord.

Saa rask kom Hebe springende,
Bag efter humped' Cybele
 Af Alder krum og tung;
De trættes af Hjertens Grund,
Dg raabte i hinandens Mund:
 Bliv gammel! og: bliv ung!
Dog Juno skilte Trætten ad.
O Hebe, smilte hun: tillad
 Vor Yndling mange Aar!
Dog det forstaaer sig, Cybele,
Her tales ei om Nykkerne,
 Dg ei om solvgraae Haar.
Hun kyssie Karolines Barm:
Bliv, sagde hun, bliv længe varm,
 Bliv, gammel, ung endnu!
Som Ninon fin i Lyst og Smag,
Som Ninon føel din Foraarsdag,
 Som Ninon falme du!
Hoi vinkte nu Saturnia,
Dg alle Muser knalste da:
 Hør bød hun, og adlyd!
Enhver, som elsker Lyst og Smag,
Skal are Karolines Dag
 Ved Stierts og Sang og Fryd!

O Fremmede, hvis varme Bryst

Udvidet fulgte al vor Lyst,

Dg ei begreb dens Maal;

Nu veedst du det! Vær glad som vi,

Dg drik ved Mindi Harmonie

Vor Karolines Skaal.

Under Frue Walters Billede. *

See her, hvad Mand, hvad Gld i hver en Mine,
 Naar vor Uglæe taus kun viser sig;
 See, her er Præget af Thalias Karoline,
 Hvis Sang saa ofte har fortryllet dig.

Paaskrift paa en Kaffeande.

Som Venskab, saa din Gæst, du ædle Mokka Frugt,
 Bør være reen og stærk og varm og umisbragt.

Wfe.

* Stikken i Uglæes Charakter af Dr. Prof. Klebe, efter Hr. J. N. Høiers Tegning.

 Efelet og Bonden. *

Et Efel, vant til Byrder og til Slag,
 Bar i den Troe, at det saa skulde være,
 Taalmodig, jevnlig Dag for Dag,
 Alt hvad han fik at slæde paa,
 Saalænge han kun ei fik meer at bære,
 End det han pleiede at faae.
 Men intet Ondt er til, som jo kan blive værre.
 Et Efel selv, o ædle Mennesker!
 Bemærker noie, hvad jeg siger her;
 Et Efel selv, hvis Kaar I dog forsmaae,
 Kan blive værre faren, end han er,
 Thi vor Langore gif det saa,
 Dengang han skiftede sin Herre.
 En gierrig Bonde, i hvis Lod han faldt,
 Tog følesløs, saasnart det var betalt,
 Vort Efel, Godheds Bærk, kun for sit eget,

Dg

* Staaer i det alm. danske Biblioth. for Januar 1778.

Og daarlig, blot fordi det kunde bære meget,
 Paastod han, at det skulde bære Alt.
 Hver Dag betyngedes vort Væsel meer;
 Og som det al for ofte skeer,
 Blev med hans Byrder og hans Strimer fleer.
 Hvad skulde nu den Arme giøre?
 Han fandt sit værre Kaar, og skreg saa ynkelig,
 At Himlen vist fornåm hans Skrig;
 Dog af, os Mennesker kan Væsel ikke røre.
 Hans Herre, stolt, thi Dyret var hans eget,
 Saae til ham med Foragt, og raabte ubevæget:
 "Unyttige Forbovne, skriger du?
 "Da skal du bære meer, og prygles meer endnu."
 Han holdt sit Ord. Dog med en Rest af Haab,
 Som Arme saa ugierne vil forlade,
 Blev Væset ved sit jammerlige Kaab;
 Og da det intet kunde skade,
 Saa, skiont det daglig af Erfaring saae,
 At ingen agtede derpaa,
 Skreg det saa længe, som det kunde staae.
 Men da dets Knæ nu sitrende og svage
 Snart skulde synke, da dets Hie, mat,
 Kun viste det dets sidste Hvilenat,
 Da gif det villigt, og holdt op at klage.

"Ha, raabte Bonden glad, saa skal man lære
 "Jer dovne Væser til at bære!
 "Du bærer meer end for: hvi skriger du da ei?
 Nei, svarte nu det stolte Væsel, nei!
 For stod mit Haab til Lindring kun til dig,
 Da skreg jeg, skönt jeg fandt dig ubevæget
 Ved al min Nød, ved alle mine Skrig.
 Men nu, Haardhertede, men nu
 Behøver jeg dig ei; nu hjælper Døden mig.
 Og troe, det er mig ligemeget,
 Om Døden hjælper, eller du.

Naar Undertrykte lære,
 Hvad Væset seent forstod;
 Da først, da skal de bære
 Der' Kaar med større Nød.
 Hvi hyle de som Daarer
 Til deres Fienders Lyst,
 Og spille Strømme Taarer
 Paa hvert et steenhaardt Bryst?
 Tyranner er kun svage,
 Og kan, endskönt de vil,
 Ei skabe større Plage,
 End vi har Kræfter til.

Hver ny, hver større Kummer
Gir os langt bedre Haab,
Om Trost og salig Elummer,
End alle vore Raab.
Thi sank vi under Nøden,
Da smilte Armod's Ven;
Da gav Han kjerlig Døden
Et Bink at ende den.

K l a g e s a n g
over Skiokehunden Masse. *

Bland, Muse, bland din Graad med Krabelles Taarer,
 For Efterlægten klag den fromme Piges Rod.
 Hyl, at Barbarer selv, og følesløse Daarer
 Maae gysse ved din Sang og hendes Yndlings Død.
 Og skiont tredobbelt Flor skal døve Harpens Strænge,
 Og skiont du ofte bør besvime mens du slaer,
 Skal ved et Underværk din Klages Gienlyd trænge
 Høit over Muftis Sang ved Storsultanens Vaar.
 O du, hvis Die stolt ei kiender anden Væde,
 End den, som Latter, Svøm og Lunka efterlod,
 Svøm nu og drukn i Graad! Men J som let kan græde,
 Hvis hele Siel er Vand, o J bør græde Blod!
 Og du, som lærd og kold og strax naar Skiebnen saarer
 Vil læge med din Trøst og med et frostigt Raad,
 Lie!

* Denne Skiemt staaer ligeledes i alm. danske Bibl. for Jan. 1778, og er bevilistgt af Erwald, skiont hans Navn ikke heller staaer under Stykket der.

Lie! — Dog det kan du ei — men bland latinske Laarer
 Ved Maffes Hvilested, med Arabelles Graad!

*

*

*

Nu trøb den skulende til sin bekiendte Pude.

Dens Hale, Spaniers og Bolognesers Lyst,
 Laae nu, vanhelliget ved en forboven Snude,
 Og sneg sig til at slaae paa det beklemt Bryst.

Nu — dog, hvor vil du hen, forbovne Sangerinde?
 Af, for en straffet Feil bør Dækket falde ned.

Og hvi tilstaaer du slikt? Stig frit, at din Heltinde
 Tog, som Lufretia, sin Død af Kierlighed.

Men laan af Cerberus hans Graad', for stærkt at male,
 Og af hans trende Gab syng høit om Morderen,
 Som aandte Smiger først til Lippen af den Hale,
 Hvor Maffes trygge Siel for villig taalte den.

Barbar! Et Tigerdyr var uden Tvivl din Amme,
 Med Krokodilers Gift inddrak du dig en Siel;
 Fra Morder-Kobbelet, Troløse, maae du stamme,
 Som paa Aftæons Jagt rev Jægeren ihjel!

Hvad, eller tør du vel dumdriftig forevende:

Du troede, Maffes var en lykkelig Gesandt
 Af dem, som Hundene har fordum skullet sende
 Til Jupiter, af dem, de siden aldrig fandt.

O tie med sig en Digt! Thi her var Syn for Sagen!
 Vi saae — Dog atter vil min Harm henrive mig —
 Hvad saae vi? Lumpne-Hund! mon Musen midt i Klagen,
 Ved sin Heltindes Grav, vil gise sig tret med dig?
 Nok, at den fiendelig forandrede sit Væsen,
 Opførsel og Diæt, Sprog, Baner og Humør;
 Den var fra denne Dag ei nær saa pæn og kræsen,
 Og overalt ei den poleerte Hund som for.
 Saa stræng i Miner er den nyelig giorte Kone,
 Som viser stonnende, hvad Pligt hun bærer paa;
 Saa megen Kummer har en sexienaars Matrone,
 Af dyr Tid, flette Folk og Børn — som forestaae.
 Saaledes troer hun sig berettiget at glemme
 Frisør og Speilet selv, saasnart hun har en Mand,
 Og sminker sig med Sod, at Alle maae fornemme,
 Hvorlidt hun skaaner sig i hendes Ægtestand.
 Og naar nu Ruffedunst opstiger for at samle
 Det talesyge Kion til Mynstring og Konseil,
 Saa holder hun sig nu ærværdig til de Gamle,
 Og taler i Tenor om hendes Næstes Feil.
 Saaledes var det og at Mafke, stræng i Sæder,
 Og skodesløs i Pynt, og viis i Gang og Kost,
 Nu vilste hvad den var — Dog Arabelle græder,
 Hun vægrer sig med Ket endog for denne Trost.

Chi, af! Ei hvad den var; men dig, o Slag! o Smerte!

O Død! som forestod, dig Gravsted, hvor den er,
 Dig viiste den. Den fandt sin Skiebne i sit Hjerter,
 Og saae sin grumme Død i mørke Aelsser.

Forgiebes var det, at hun deelte Liv og Varme
 Med den, og trykte den til sit besklemte Bryst;
 Den græd i Glædens Skød, i Arabelles Arme:

Og vreed sig, naar den blev titusend Gange kyst.
 Forgiebes var det, at hun med veemodig Stemme

Tidt forespurgte sig om dens Befindende;
 Forgiebes raabte hun: "Min M a s k e, kan du glemme,
 "Hvor tidt jeg gjorde dig til min Fortroelige?"

"Fortroe mig nu din Rød. Hvad vil du? Hvad kan
 lindre?

"Svar M a s k e, svar! bliv rørt ved Arabelles
 Graad! "

Men M a s k e græd og taug. Den saae alt Sniften tindre;
 Den som saa grusomt svæved dens korte Levetraad.

Og saae man Tegn og sligt, som pleier at advare,
 Matroner tidlig om de store Fruers Død:

Et hæsligt Dødning-Ur forkyndte M a s k e s Fare,
 Een drømte tidt om Eg, en anden svæved sin Grød.

Den krollede Maitil, vor M a s k e s troe Veninde,
 Som var opdraget med den Ulyksfalsige,

Forlod sin Mad af Sorg, og nærved var at finde

En tidlig Dod ved Indigestionerne.

Nu kom det grumme Slag: Tre haabefulde Spæde

Krøb klynkende omkring det moderlige Bryst;

Af Parcen var de kun bestemte til at græde,

Dg hun misundte dem den mindste Glimt af Lyft.

De døde før de saae. Tregange lykkelige

Kan man dog kalde dem, fordi de saae dig ei,

O grumme Fald! O Skræk, hvortil de, sandt at sige,

Endskiont uskyldige, dog havde banet Bei.

Bland, Muse, bland din Graad med Arabelles Taarer,

Høit for en anden Slægt flag Arabelles Nød!

Men dæk dit Bryst med Staal, thi hver en Tanke saarer,

En Dolk er skjult i hvert et Træk af M a s k e s Dod!

Nu laae den tavs og mat, nedtrykt af Gram og Smerte,

Dg saae med Taarer til den forbigangne Tid.

Men naar den tænkte frem, da pikkede dens Hierte,

Kun lidet trøstet ved dens Eskulapers Flid.

Mistrøstet pøb den svagt, naar Nimrods Børn forgieves

Fandt paa dens smune Puls, og saae paa dens Urin,

Saa got dens Sygdoms Art, og om den kunde hæves,

Som de der dræbe os paa Græsk og paa Latin.

Gen viiste kraftigt af Erfarenhed og Grunde,

At M a s k e s Liv blev frelst ved Svededrik og Bad;

En soer, at kun Diæt kurerer Skiødehunde;

Da En kom frem med eet, og skilte Trætten ad.

Barbar! — Dog nævn ham ei! — min Sangerinde ryster

Endnu af Skræk. Han var saa høi og grim og vild,

Som en Cyklop. Hans Haar stod stridigt op som Børster,

Dg i hans Dine var en phlegetontisk Jld.

Som Torden var hans Røst: Hvad, skreg han, hvad?

For Fanden!

Er det en vigtig Ting at gruble længe paa?

Jeg veed et sikkert Raad: Man skyde den for Panden;

Dg ufeilbarlig skal dens Smerte snart forgaae!

Halv sukkede de selv, de grønne Skovkolleger,

Skjønt vante til for Spøg at giøre slige Skud;

Men Arabelles Skræk — den skildres kun ved Streger —

— — —

Den kan min Læser selv langt bedre tænke ud.

Dog nu var Retten sat, der skulde decideres,

Dg da den hele Sag var overveiet vel,

O Skræk! blev Mafke dømt til at arkebuseres,

Dg paa barbariskviis forbuden al Appel.

Du slaaer Kitharen svagt, udmattede Kamøne,

Klir ei saa klynkende! Høit klinge Klagens Klang!

Dog hvem har Toner til saa skrækkelig en Scene?

Dg fordrer Mafkes Død ei meer end Skalders Sang?

Bland, Muse, bland din Graad med Arabelles Taarer!
 Men tie og deel og føel den fromme Piges Nød!
 O skaan det omme Bryst! Betænk, hvor dybt du saarer
 Med hver Erindring om den lille Yndlings Død.
 Nok at den er ei meer! Dog dette maae du sige,
 Kun det til Sandheds Larv og Esterflægtens Gavn:
 Den faldt med Heltetmod, for tapper til at skriges,
 Og intet Feiheds Træk besmittede dens Navn.
 Og skönt ei Marmor har opgiemt dit Vreminde,
 Skal dog den sidste Slægt erindre dig endnu,
 O Mafke! Thi hvor er den fieldne Hund at finde,
 Som er saa nydelig, saa smuk, saa klog som du?
 Giin var du i din Skierts; alvorlig, naar du tænkte,
 Og kræsen i dit Valg af Spøg og Tidsfordriv.
 Forgieves var det ei, at Arabelle skienkte
 Dig fierde Parten af et uskatteerligt Liv;
 Forgieves deelte hun dog ei sit ædle Hierte
 Imellem dine Bief og Dydens hoieste Kost;
 Og rev den omme Siel saa tidt fra Benners Smerte,
 Til dine Knur, naar du for Spøg begierte Trøst!
 O Hund, som med et Spring, med een Harlekinade
 Kom tidt i Veien for en Herveys Billeder,
 Som gjorde Streger i en Snedorfs vise Blade,
 Og Parentheser i en Youngs Betragtninger;

O store Hund, som jeg, uærdig, tidt har bandet,
 Naar yndig Viisdom klang i Arabelles Mund;
 Og paa det mindste Vink et Englesprog blev blandet
 Paa meer end babeisk viis — o al for store Hund!
 O lykkelige Hund! som ofte, for at skrige,
 Hvad vigtigt Overlæg det end brød overtvert,
 Gik Millioner Kys af en elskværdig Pige,
 Hvoraf din ringe Skald misundte dig ethvert.
 O Hund! du er ei meer! — Men du, som hopper, bieffer
 Og stiertser nu saa tryk ved Maffes Hvilested,
 See, at den Død, som slaaer en Puddel, af den treffer
 Den bedste Skiodehund: see det, og stielv derved!
 Min Muse, bland din Graad med Arabelles Taarer;
 Leg Harpen; tie og søl! Og tag den længste Pen
 Af Sphinx, og blodigt Bleg af Gorgoniders Klarer,
 Og skriv paa Daphnes Bark først denne Gravskrivt
 hen:

Staae stille, Hund, og hyl ved denne Haandsuld Affe,
 Som, da den havde Liv, var Arabelles Lyst.
 Men vee dig! om du frek besmitter Støv af Maffes,
 Som en elskværdig Mund saa tidt har roest og kyst!

 Versemageren.

En Versemager oversatte
 Sin Riimbog i et fremmed Sprog;
 Og af nu fandt det arme Ekrog
 Selv sine Yndlingsoder matte.
 Han rystede det lange Dre:
 Nei, raabte han forbittret, nei!
 Det Sprog er væmmeligt at høre;
 Saa klinge mine Tanker ei!

 Den fornuftige Datter.

Hvad er dig kierest, lille Pige?
 "Mama, det er min Psalmebog..
 Nu det var skönt! Dog, sandt at sige,
 Jeg tænkte dig ei halv saa klog.
 Af nei det kan umuelig være;
 Betænk dig ret og svar igien.
 "Mama, den er det ved min Dre;
 Thi Naboes Peter gav mig den..

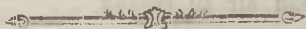
Klaus Nimers Gravskrivt.

Her ligger Klaus
Blandt andet Enavs.
Hans Krop er Sliim,
Hans Siel giør Kiim
For Cherubim.
Ifald han ei
Sik med Niels Klim
Den anden Dei.
Den stakkels Nar
Var aldrig tav; ;
Det bedste var
Han gif til Grav.
Derfor skal paa
Hans Liigsteen staae :
In fine laus.

I m p r o m p t u. *

Her ligger Madam Godiche,
 Hun faldt fordi hun stod ikke.
 Gaf, Læser, bort og rod ikke
 Ved hendes Legems Goddike.

- * Denne Epog blev foranlediget ved at man paastod, der kunde ikke rimes paa Navnet Godiche, efterat man havde moeret sig en Stund med Niim paa adskillige Navne. Eiden blev Indsaldet interpoleret af Andre, med flere Vers, men kun disse fire ere Ewalds.

Leiligheds = Vers.

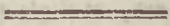
1

Hvorfor en Ewalds LeilighedsVers fortjene at opbevares, er allerede sagt i Anledning af dem, der findes indførte i tredje Deel. Disse ere i fremmed Navn, og, paa det sidste nær, ved Egtesforbindelser; det første allene er i Digterens eget Navn til et Par Paarørende, og indføres her efter hans egen Anviisning (da hans Venner i senere Tider ellers ikke havde kiendt Stykket) som det første metriske Arbejde han havde frembragt i det danske Sprog.

Lyksaligste! Mon Guld, mon Purpur, mon en Krone,
 Mon Laurbærkrandsse gav din Lykke større Glans?
 Nei, siger Seladon, nei, med veemodig Tone. —
 Du sukker, vise Siel! Bedaares du af Sands?
 Hvem er da lykkelig, naar selv den Vise knurrer
 Mod Skiebne's Harrighed? Naar den Lyksaligste —
 Men billigt Suk! — Hør hist, hvor Turtelduen kurrer,
 Og huff, at Seladon er ikke stabt af Sne.
 For Kloris sukker han. O Skabnings vise Orden!
 Fra Seladon til mig, vil alle parre sig.
 Selv Adam, hellig, viis, Gud lig, Regent paa Jorden,
 Er først i Evas Arm fuldkommen lykkelig.
 O ædle Drixt! O Baand! O søde sødes Lykke!
 O Tølelse! O Liv! Tie, Muse, nu om Roes!
 Roes ikke Eenlighed! Esg Hoiden af vor Lykke,
 Hvor Elskov, Overlæg og Himlen samler To.
 Jer nævner Musen ei, I al for svage Siele,
 Hvis Drixt var ureen Lyst og kort Begierlighed;
 Og Satyr give dem et billigt Eftermæle,
 Som har kun Guld og Rang til Baandets Diemed.
 Men hvor en hellig Ild i rene Flammer brænder,
 Som Dyden tændte op, og Død kun slukker ud,
 Lyksalige, hvor To fremraakte glade Hænder,
 Som sammenbandtes af Forældre og af Gud!

Lyksalig E***, som fik Din Christiane,
 Til Lykkens største Pant af Himlens egen Haand;
 Lyksaligt Brudepar, som midt paa Dydens Bane
 Blev knyttet evig fast med Elfskovs søde Vaand!
 Skue, Muse, føl, og syng om tielne Turtelduer,
 Siig mig, hvor dette Par — Dog her faldt
 Dækket ned:

Naar Skildrede en Pen saa rene Elfskovs Luer?
 Og hvem kan oversee saa stor Lyksalighed?
 Hun fik en værdig Mand, og han en værdig Mage,
 Naturen lover selv en talrig Efterlæggt;
 To Ønsker har kun Sted: thi hvad er meer tilbage?
 End Lykkens Stadighed, og Himlens Baretæg!

Til P*** og L**. 1768.

Bort, vilde Latter, Kiendetegn paa Daarer!

Bakkanter rase, Glæden fælder Taarer,

Den kildres kun, den glædes ei, som leer.

Strig, følesløse Pøbel, stoi din Glæde;

Men under Skyggen skal min Muse græde,

Den larme mindre, men den føle meer!

Naar Scephis seer sig elsket af den Høie,

Da spille Taarer i det fieline Die,

Da flyer hun Verden, for at føle Gud;

Kun du, min Fristad, Helligdommens Skygge,

Hvorunder ingen vilde Lyster bygge,

Kun du var værd, at skiule Himlens Brud.

Naar Mentor, ædel, som en anden Skaber,

Seer, at det Kaae sig meer' og mere taber,

Og Menneket opvoxer ved hans Haand;

Da, Himmel! Philomele! troe Veninde!

Du ene saae de fromme Taarer rinde,

Naar Engle deelte Glæde med hans Land.

Dg naar Arist løsriver sig fra Spæde,
 Som rundt omkring ham stamme Tak og Glæde,
 Dg Moderen opløfter Hænderne;
 Da gaaer han bort i lange Trin, og stræber
 Til Skyggen; Glæden strer i de fulde Læber:
 Han lukker Øiet, for at kunne see.

Dg Du, min Damon, naar Du henrykt tænker
 Paa Dydens Baand, og paa de fielse Lænker,
 Som knytte Dig til Din Lyksalighed;
 Da er kun Skyggen, og de stille Dale
 Dg Maanen og aarvaagne Rattergale
 De Vidner, som Din fulde Glæde veed.

Derhen, min Muse! Stille, Bestevinde!
 Dg stille rislende skal Bækken rinde!
 Dg, Ekko, du skal tie til min Fryd!
 Men saligt Chor af Aander vær tilstede
 Dg søl det, at min Muse føler Glæde,
 Dg græder Venkab og belønnet Dyd.

Da skal det staae med Taarer i mit Øie:
 Min Damon er belønnet af den Høie;
 Min Ven! Dg Himlen føle det: min Ven!

Da svarer Cherub med de guldne Toner:
 Min Ven! Og atter: Ven af sin Forsoner!
 Og Almagts Tordner buldre det igien.

Saa voxte fordum Sionitens Glæde,
 Op til sin Gud, og til sit rette Sæde;
 Saa skal min Harpe kun for Engle slaae.
 Men naar Du selv i Glæden kan fornemme
 En kielen Cithar, og en afbrudt Stemme,
 Da sig, det er min Ven, jeg hører paa.

Min Ven, saa synger jeg for tette Skygger,
 En værdig Hyrde! Gud hans Hytte bygger!
 Hans Hiord, hans Kloris, hans Lyksalighed!
 Men da skal Klio slaae de høie Strengene,
 Høit skal jeg raabe: Lad den vare længe!
 Gud! lad den evig, evig blive ved!

Til v. d. D** og v. Sch*. 1770.

Hvit, Jordens Vise, tør du vove
Din Flugt! Afmaal Kometers Bei!

Læt Melkeveiens Myriader!

Bei Solefredse mod Monader!

Opdag Naturens skjulte Love!

See Godhed — og begrib den ei!

Hver Draabe i et Hav af Raade,

Hver spiller med forskiellig Pragt.

Du, Solens Speil! og du, som Jorden

Omhylles med til Skiold for Jorden,

J fryde paa en modsat Raade

Gens i at prise Godheds Magt!

Du Hvift i Myrthen, syng hans Ere;

Og kom, Orkan, hans Navn ihu!

Styrt, Strøm! Sky! Bølge! Til at prise!

Brist, lille Boble, for at vise,

Hvor evig stort det Svælg maae være,

Hvor Verdner tabe sig som du.

Hvor Trællen næstes i sit Fængsel,

Hvor Vise tæres hen i Fred,

Hvor Kummer — og hvor Bølløst myrde,

I Guld og Støv, hos Helt og Hyrde,

Har Gudhed lagt Naturens Længsel:

Den jordiske Lyksalighed.

Hvers Maal, og for enhver det rette,

Skient i din Dragt foranderlig!

Du glæder Jordens Myriader,

Dig prise evig Søn og Fader,

Kun, gyldne Væle! smukke Trette!

Kun ueens om at skildre dig.

Spørg Hildebrand, hvorop han stiger?

Og Gustavs Datter spørg, hvorned?

Een, hvor han stønner hen i Pandser?

Og een, hvorhen hun sminket danser?

Spørg den, som stormer, den, som sniger;

De svare: Til Lyksalighed!

Een slyer — een efterstræber Vre,

Een dyrker, een foragter Guld.

Een leer, een frydes ved at græde;

Men hvilket er den største Glæde?
 Al Gudheds Rigdom skal man lære;
 Og Alles Paastand skal man troe!

Saa sang jeg! Musens Hede førte
 Mig i et vildt og bundløst Hav.

Blandt Alt, hvad Jord og Himmel haver
 Af vel og slet anvendte Gaver,
 Blandt Lyst, som Lidenskab oprørte,
 Og Glæde, som Fornuften gav.

Men Straalen kom, Glands fra det Høie,
 Et Glimt af Godhed, som jeg sang;
 Og høit opsvulmede mit Hierte
 Til Fryd, som kun mit Syn begierte;
 Men Evidens Flor faldt fra mit Die,
 Og Skygger flyede for min Gang.

Da saae jeg Dyd, og den allene
 Var skøn og mægtig i mit Bryst.
 Kun den, som steds ublandet sigter
 Til at opfylde sine Pligter,
 Hvis Ønsker ere saa og rene,
 Den saae jeg smage Jordens Lyst.

Dog, hvor to Hjerter sig forbinde,
 Som begge valgte dig, o Dyd!
 Hvor evig rene Luer brænde,
 Som sættes Dyd og Elskov tænde,
 Der saae min glade Sangerinde,
 Der saae hun Svalg af himmelsk Fryd.

Min D**, lær af Saligheder,
 At Du har valgt den rette Vej.
 Det glimrende Phantom, som danser
 Utrettet for bedragne Sandser,
 Den smukke Dunst, som tidt forleder
 De Vandrende, bedrog Dig ei.

Den høie Dyd, som Du tilbeder,
 Var den, som styrede din Fod.
 Den var det, som, høit over hine,
 Med Engles — med en Elsktes Mine —
 Med S**s udvalgte Indigheder
 Saa ofte venlig for Dig stod.

Nu bundet fast med Elskovs Lænker,
 Til alt hvad Jorden har af Fryd.
 Nu kan Du rolig see tilbage

Paa den, som aldrig møet af Plage,
 Hals kun paa Dydens Belyst tænker,
 Tjenedens Du omfavner Dyd.

O J, som Haand i Haand betræde
 En banet Vej til Salighed,
 Lykfsaligt Par! som tillig nyder
 Den beste Frugt af fælles Dyrer!
 Hvad meer kan onskes Eders Glæde,
 End at den evig varer ved?

Den staaer! Høit skal mit Suk paakalde,
 Og Godhed svare selv: den staae!
 Dog jeg, som om og troe og nøie
 Med roligt og umættet Die
 Saae den; — hvi troer jeg, den kan falde,
 Og veed den Grund, den hviler paa?

Til B*** og E***. 1772.

Du, hvis stærke Flammer drive
 Det store Hiul i Verdens Ur,
 Hvis Straaler varme og oplive
 Den ellers staaende Natur,
 O Gudheds Smil! O Almagts Bud!
 Du som opholder og bestyrer
 Alt Liv, fra Elefant til Myrer,
 Fra Støvet's Brimmel til dets Gud;
 O Du, som Himmelen betroede
 Det største Gien skin af sin Lyst,
 Det største Glimt af den Allgode,
 Som kan faae Rum i Faldnes Bryst;
 O Du, hvis Smil vi smelte ved;
 Hvis Vink vi stammende tilbede;
 Din Lov, Dig skal min Sang udbrede,
 Guddommelige Kierlighed!

Du glædede den nyelig Skabte,
 Da han endnu var god og viis!
 Du blevst ham troe, endskiønt han tabte
 Sin Høihed og sit Paradiis.
 Du straalte Besslyst i hans Harm,
 Liv i den skielvende Mandinde;
 Og venlig hialpst du dem at finde
 Et Eden i hinandens Arm.

Saa om, saa venlig og fortrolig,
 O Glædens Moder, haster du
 Fra Fyrstens Slot til Hyrdens Bolig;
 Saa trofast er dit Smil endnu.
 Selv Vren aagrer med sin Lyst;
 Kun du frembyder og udbreder
 Din Rigdom, dine Saligheder
 I Heltens og i Slavens Bryst.

Du sammensmelter vrede Prindser
 Dem ubevidst i salig Fred;
 Og de udtømmede Provindser
 Udtømme din Lyksalighed.
 Og saae min Sangerste dig tidt,
 Med himmelsk Lyst belæstet, snige

I Smilet af en fielen Pige

Til en usagnet Eremit.

Kun til det sorte Bryst allene,

Som styer, som harder sig mod Dyd,

Har du, o Hellige, o Rene,

Ei selv det mindste Blimt af Fryd.

Stng, soovlet, giftig, stinkende

Er dyrist Ild, som Laster tænde;

Kun morderiske Flammer brænde

Paa Chamos skidne Utere.

Men, Herlige! hvis Bryst kan rumme

Din Vellyst, hvo kan skildre den?

Kaar du nedstraaler paa den Fromme,

Paa Menneffets og Himlens Ven.

Da svulmer hans opfyldte Bryst,

Da strer først hans rene Læbe,

Da gyser han, og Taarer stræbe,

At vise Gienfkin af hans Lyst.

Min B***, udbred Dit Hierte!

O viis, forklar min Sangerfke

Det kielne Suk, den søde Smerte,

Den mægtige Fortryffelse.

Beskriv den Strom af Ild og Iis,
 Som kryber om i hver en Aare;
 Fortolk den underlige Taare,
 Som taler om Dit Paradis.

O sig mig, lær mig, hvad Du finder,
 Nu da et evig helligt Baand,
 Af Almagt selv velsignet, binder
 Dig og Din Elskte Haand til Haand,
 Og Bryst til Bryst, og Kaar til Kaar;
 Og naar hun rødmer ved Din Side,
 Og stammer, Ja; saa lad mig vide,
 Hvor tidt, hvor høit Dit Hierte slaer.

Ehi hvert et Glint af Saligheder,
 Som naaer Din Siel, som lønner den;
 Hver Skygge, som Din Lyst udbreder,
 Hvert Suk er vigtigt for din Ven.
 Ja, ved almægtigt Sympathie
 Skal min henrykte Sangerinde
 Begribe, see, og troe at finde
 Den Velslyst, som Du svømmer i.

Da skal hun, drukken af sin Glæde,

 Af hellige Fornemmelser,

Opdage Skiebne's skjulte Kiede,

 Og Himmelens Beslutninger.

 Og spaae: Min B***, min Ven,

Spaae skal min Sang, og Godhed svare:

Ja, længe skal din Glæde vare,

 Og himmelft Lyst skal krone den!

Til B** og G***. 1772.

Bag Zembla er et Bierg af Sølv, som stiger
 Mod Himmelen. Der boer den stolte Krieger,
 Indsvøbt i tykke Skyer af evig Snee,
 Og mørk og grum og græffelig at see.
 Der troner Soelens Fiende. Han, som strider
 Med Livet fra utænkkelige Tider;
 Der rustet han sig ud til evig Krig
 Mod Haabets Børn, og dem, som glæde sig.
 Hans Røst er Storm; hans hule Suk oprører
 Afgrunden, og forstyrrer Skibets Fører;
 Hans Dines Vink er Malm og Kat og Død,
 Hans lumste Smil gjør Himlen bleg og rød.
 O flye Natur! Alt seer man ham nedstige
 Fra Biergene af Sølv, den Skræffelige.
 Seer ham, hist svøbt i Taage vandrer han
 Paa Ryggen af det vilde Ocean.
 Fra Solens Bredder kan man alt fornemme
 Hans vilde Tjufsende, hans Breddes Stemme.

Alt kommer han beredt til Kamp og Krig,
 Og Solen flyer og Glæden skriker sig.
 Naturen blegner, sukker dybt og græder,
 Den hylser, sønderriver sine Klæder,
 Ifører sig en Sæk, et hæsligt Støer,
 Og stonner, spretter, mattes ud, og døer.
 Arbeidets Egn, den stærke Landmand, bæver,
 Soldaten puster i de haarde Næver,
 Den tykke Junker flyer til sin Camin,
 Og Nymppher pandsre sig med Hermelin.
 Og alle væbne sig mod Kiempens Brede,
 Een med Vulcans, og een med Bacchi Hede;
 Og alle flye. Den troer sig lykkelig,
 Som veed et Sted, hvor han kan skjule sig.
 O Du, som fandt et Skjul og Liv og Varme
 Og Lyst i Din Hyrdindes tielne Arme!
 Min B**, Du, som er bevæbnet med
 Den rene Ild af ægte Kierlighed,
 Lyksalige! lad Kiempen smuse, true!
 Du smiler tryk ved Amors søde Lue,
 En himmelsk Ild, antændt af Guders Gud
 Ved Dyden selv, kan aldrig slukkes ud.
 Og lad Naturen blegne, sukke, græde
 Og døe! Din Ild opliver Dig til Glæde,

Den spaaer Dig salig Frugt, skiont Jordens Skiod
Er luft; og dobbelt Liv, skiont Pan er dod.
O vise Valg! Ja B**, ja den Høie,
Som elsker Dig, har selv opladt Dit Die.
Han viiste Dig det skionne Tilflugtssted,
Og han velsigner det med Barighed!

Til F* og L*. 1773.

Nu smiler Solen stolt bag aabne Himle,
 Naturen føder, unge Glæder vrinle
 Omkring dens Bryst;
 Den blev befrugtet under Almagts Vinger,
 Nu søder den, og af dens Skiod udspringer
 Nyestabtes Lyst.

Et Svælg af Haab, som ingen Skye indskrænker,
 Og salig Tak befiele den som tænker,
 Han føler sig.

Og hine Dyr, som Tanke ei var givet,
 Forkynde hede Følelser af Livet
 Ved Frydeskrig.

Jordguden kiender kun de store Skygger
 Af Skaberen, som trindt omkring ham bygger
 Sit Paradiis;
 Men Spurven selv opslagrer mod sin Skaber
 Og priser ham, og al Naturen taber
 Sig i hans Pris.

Den Svageste udruster sig. Den Spæde
 Udvider selv sit lille Bryst til Glæde,
 Som Himlen spaaer.

Et Sød, jeg veed ei hvad, en fielen Smerte,
 En salig Længsel svulmer i det Hierte,
 Der neppe slaaer.

Men Du, min Broder! Du, som Godhed leder,
 Imod den Største blandt de Saligheder,
 Der naae vort Bryst;

O Du! hvis ædle Hierte fandt sin Mage,
 Udviid det, til at rumme, at modtage
 En himmelsk Lyst!

Ei ei de grønne guldbindsprengte Skove,
 Og ei den emailerte Dal kan love
 En Lyst som den.

I Biergets Skib kan ingen Glæde findes
 Som den, hvortil du nu for evig bindes
 Af Himmelen.

Den skønneste blandt alle Vaarens Dage
 Er mod et Smil af en elskværdig Mage
 En Vinter-Mat;

Dg mod den Jld, som Dyd og Elskov tænder,
 Dg mod den Jld, hvoraf Dit Hierte brænder,
 Er Solen mat.

Naar Liljen falmer; naar nu Stormen leger
 Med sammenkrumpet Lov af Nordens Eger;

Naar alt er Jis:

Da blomstrer Salighed i Dine Arme,
 Dg Glimt af Gud bestraale og opvarme

Dit Paradis.

Omfavn Din Fryd! Betroe Dig til Din Glæde!

Vær tryk ved Nattens diamantne Kiæde,

Bed Herrens Haand!

Han bandt den! — Han velsigne den! — Han give

Sin Engel seent sit Vink, at sønderrive

Saa smukt et Baaud!

Til Fr. v. M**. *

Neen og ukonstlet er den Fryd,

Som flammer i vort Bryst;

Enfoldig er vor Glædes Lyd,

Dg jevn vor Sang om Lyst.

Vi føle dybt i Hiertets Grund

Det Held, som Diet seer;

Dg ingen Kunst har lært vor Mund

At udbasune meer.

Vi see Dig, vor Elisabeth,

Vor Lyst, vor Tak, vort Haab!

Vi føle og fortolke det

Med raske Glædesraab.

C c 3

Vi

- * Er omtrent fra 1775. I Nærheden af Rundsled har en edel Dame, Søster til en af Digterens varmeste Venner, sit Herresæde. Hun og de der vare om hende toge virksom Deel i hans dengang intet mindre end behagelige Forfatning. Endel af Dames Usderhavende søgte at hadre hendes Moders Fødselsdag ved adskillige landlige Festsigheder, og med Glæde gav vor Digter denne Sang dertil. — Stykket har aldrig været trykt tilførn.

Vi see Din Fæst, og prise den
 Med milde Toner's Klang;
 Og kun den raæ Natur, vor Ven,
 Istemmer med vor Sang.

Den vilde Skov besvarer kun
 Ustemte Frydeskrig,
 Og raaber: Længe leve Hull,
 Hvis Smil opliver mig.
 Vor Hersekerindes Moder see
 Sit elskte K***
 I Lye og Hegn af Planterne,
 Som nu først spire op.

Mosgroede Hoie, stemmer i
 Med Dalens glade Raab,
 Og svarer: Vedle, vær som vi
 Endnu de Ungres Haab!
 Du, Armes Moder, lev og mynd
 Vor Affoms Tak og Lyst!
 Og see, som i et Speil, Din Dyd
 Udviklet i der' Brøst!

Dg Han, som finder Velbehag
 I en Umyndigs Bøn,
 Velsigne ved sit Bink en Dag,
 Som er saa mild og skion!
 At den maae længe blive det,
 Den os har været nu,
 Stolt af Dit Liv, Elisabeth,
 Dg god og stor, som Du!

Til B*** og Sch*. 1776.

Damp Harpens Klang, og neppe røre
 Din lette Haand ved Strængene,
 Ryn Elummer i den Starkes Dre,
 Du Glædens kielne Sangerffe!
 Ryn Tryghed i den Vises Bryst;
 Men quæl hver Lyd, som tør advare
 Selv i dit Skid om List og Fare,
 I raske Hvirvler af dit Lyst.

Den Helt, som Lover slavisk dyrke,
 Blødgjør hans Siel, og frit ham ud;
 O sig, hvori bestaaer din Styrke,
 Du, Jordens underlige Gud!
 Betroe mig trygt, med hvilke Baand
 Din høie Siel kan sikkerst bindes?
 Hvoraf den stærke Snoer kan tvindes,
 Som ikke smelter i Din Haand?

"O Smigrerffe! ifald du tænker
 "At fængfle mig i dette Skiod,
 "Bind mig med Pluti guldne Lænker,
 "Da er jeg bundet til min Dod..
 Han flumrer — Waagn, du rige Træl!
 Waagn i din Afmagt! fee dig bundet!
 "Hvem? Jeg? af Stov? — See det forfvundet
 "Som Rattens Laage fra min Siel..

Mig, Falfke, kan du let bedrage;
 Dog, Grumme, kan du yude mig?
 Og, frygtsom, fiule for mig Svage,
 Med hvilke Baand man fængfler dig?
 "Sirene! — Vel kan Guld fun fvagt
 "Afholde mig fra Friheds Glæde;
 "Dog Vrens diamantne Kiæde,
 "Den flulde trodfe Sielens Magt..

Dæmp Harpens Lyd! — Han flumrer atter:
 Med Diademer bind ham nu;

Dog, Daare! tænkt paa Gustavs Datter,
 Kom Tydsklands femte Karl ihu!
 Bind Jordens Gud med Purpurbaand!
 Hæft ham med Staal til Verdens Trone!
 Omhyng hans Hoved med en Krone! —
 Det er ham Glas i Barnets Haand.

Hvi vil du da, Mistænkelige,
 Hvi vil du spotte Sangersten?
 En kielen og uskyldig Ige,
 Kan Helten frygte sig for den?
 Din Spot aftvinger Musen Graad.
 Sæg heller, sig, at intet binder,
 Hvor Guldets Troldomskraft forsvinder,
 Og Diademer brast som Traad.

"Forføreriske, hvi vil du trette
 "Min Sial? og svække mig ved Bøn? —
 "Saa vilid: hvad ingen kan udrette,
 "Kan Aphrodites blinde Son.."

Nu smæltede min Sang hans Bryst!

Kom, Amor, med din Rosenkiærde,

Kom snart, og bind ham til din Glæde!

Forstrik hans Siel i kielen Lyst!

Vaagn af din Drom, du drukne Slave,

Og knæl for Elskovs blinde Gud!

Dit Mandedræt er Amors Gave;

Knæl og adlyd hans mindste Bud!

"Jeg? knæle for et Barn? en Blind?

"Sødt er hans Baand, og skien hans Lænke,

"Men skior, saasnart den tør indskrænke

"Et frit og høit og ædelt Sind!..

Ha, Spottere, du sønderslider

Et tusindstrænget Baand saa let?

Tie! kied at spørge dig omsider,

Vil jeg nu ikke vide det!

Og skal min Sang, dit Hiertes Ild,

Dit Dros Lyst, din Koes, forstumme!

Tie uforskyrret, tie, du Grumme!
 Var sikkert frie og haard og vild!

"Ha, frittesyge Sangerinde!

"Ha, lof og true mig et til Træl! —

"See for de Baand, som evig binde

"Min villige, min vaagne Siel.

"Det Baand, som Dyd og Klogskab spandt,

"Som Amor snoer, og Hymen knytter,

"Dg Almagt harder og beskytter;

"Det stærke Baand, det evig bandt..

"See hist et yndigt Par ombundet

"Med Dyds, Fornuft's og Elskovs Baand.

"See dem for evig sammenbundet

"Af Hymens og af Himlens Haand!

"Dg see dem glade, Bryst til Bryst,

"Befsigne selv den Haand, som stienker

"De uoplofelige Lænker,

"Dg fængsler dem i evig Lyst..

Dig, ædle Brud, Dig, vor Veninde,

Dig og Din elskte B***,

Dig saae den fromme Sangerinde,

Og Glæden klang i Strængene:

Da først, saa sang hun, naar du har,

O Frihed, naar du kan tilbyde

Den Lyst, som slige Fanger nyde,

Da skal du løse dette Par!

Men see der' Baand, betragt det nøie,

Betragt der' Lænke, Led for Led!

Det Smil, som svømmer i der' Øie,

Som Kinden ei tør rødme ved;

Huusholderiske Dyders Pagt;

Det søde Maal, hvortil den sigter;

Den muntre Flok af milde Pligter;

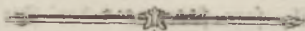
Staaer denne Skat i Friheds Magt?

Døe da i Lyst; og Kielen Klage

Skal mueligt høres ved dit Liig;

Dog Suk, som ønske dig tilbage,
 Har Vaandet qvalt, som qvalte dig. — —

O Du, det Godes Giver, byd,
 Vink, Almagt, at saa skion en Skæde
 Kun harder sig i jordist Skæde!
 Kun løses op i himmelsk Fryd!

U n h a n g .

For Digter havde saadan Styrke i det tydske Sprog, at man nok kunde sigte han skrev dette fremmede Sprog mere korrekt end sit Mos dersmaal. Længe før han kunde forestille sig at han engang skulde være Danmarks høieste Skald, havde han i sin Skolegang i Slesvig udarbejdet mange metriske Stykker i det Tydske. Det var at ønske, vi havde noget deraf, da det vilde være meget behageligt at see i disse Ungdoms arbejder de første Gnister til den blussende Ild, der siden flammede i alle hans Sange. Følgende to Stykker, som ere af en meget senere Tid, ere det eneste Tydske af ham, man har kunnet overkomme. De tilføies her et alene for den Sielensheds Skyld, at en dansk Digter kunde frembringe saa korrekte tydske Digte, men ogsaa for deres indsvortes Verdie, som Kierdere uden Umage vil finde i dem. At de ikke have været trykte tilforu, forstaaer sig.

Til Fr. v. M**. *

Erhabenste, vernim den Ruf,
Den Wiederhall von Lust,
Von Freuden, die Dein Tag erschuf,
In armer Hirten Brust.
Verschmähe nicht den schlechten Kranz,
Den Straus, den Demut bricht;
Er mildert Deiner Stralen Glanz,
Doch er verdunkelt nicht.

Der Gott der Götter neigt sein Ohr
Zum stammelnden Gebet;
Und schweigend horcht sein frohes Chor,
Wenn arme Einfalt steht.

Ja,

- Fra samme Tid og i samme Anledning som det Danske til denne Dame Side 405.

Ja, Bild der Güte, die uns liebt,
 Sie hört und segnet schon;
 Sie lächelt Glück, und segnend giebt
 Ihr Wink der Tugend Lohn.

Elisabeth, der Armen Glück,
 Der Frommen schönste Zier!
 Dein Tag kömmt oft so froh zurück,
 Denn dies ersteheten wir.
 Du wirst noch lange Dir zur Lust
 Der Hirten Freude seyn;
 Und Deinem Ruhm in ihrer Brust
 Ein ewig Denkmal weihn.

S a n g

efter Gellerts Hyrdestykke: Das Band. *

M o n t a n .

Doch, Galathee, kanst du erklären,
 Warum heut jeder Hirt entzückt,
 Die Wange, nas von frohen Zähren,
 An seines Freundes Wange drückt?
 Was macht die heisse Bruderliebe?
 Was gehn die Schwestern Hand in Hand?
 Entwickle die geheimen Triebe;
 Wo nicht, so löse dich durch Pfand.

G a l a t h e e .

Sie zeigt, daß Henriette heute,
 Der Flur zum Segen und zur Lust,
 Die Welt zum erstenmal erfreute:
 Ihr Festtag schmelzt des Hirten Brust

D b 2

Doch

* Paa Eierindens egen Fødselsdag, opførte paa den Side 405 om-
 talte Gaard de samme Personer det nævnte Hyrdestykke, og vor
 Digter lagde paa Anmodning denne Sang til, hvori han, som
 man seer, har havt den hørdige Idee, at lade Personerne virkelig
 lig lege den Pantaleeg, som foreslaaes i Eryffets sidste Replikker.

Doch sprich, was macht die Tugendliebe,

Wobon ein jedes Herz entbrant?

Erkläre die erhabnen Triebe,

Myrtil; wo nicht, so reich ein Pfand.

Myrtil.

Sie zeigt den Thälern und dem Haine

Der edeln Henriette Spur.

Sie zeigt in hellem Sonnenscheine

Den Glanz der Göttin unsrer Flur.

Doch ach, was macht die arme Liebe,

Durch unsre Seufzer kaum erkannt?

Erkläre die fruchtlosen Triebe,

O Doris; oder gieb ein Pfand.

Doris.

Sie zeigt der frohen Henrietten,

Das wir durch Sie nur glücklich seyn;

Sie zeigt, daß wenn wir Kronen hätten,

Wir würden Ihr, nur Ihr sie weihn.

Doch sprich, was thut des Himmels Liebe,

Die Gott in unser Herz gesandt?

Enthülle mir die frommen Triebe,

O Daphne; sonst gilt dir's ein Pfand.

Daphne.

Sie zeigt die Sicherheit vom Throne,
 Daß Gott, der Güte, der uns liebt,
 Der Glorbeschützerin zum Lohne
 Den schönsten Segen heute giebt.
 Doch, Kinder, spricht, da wir gesehen,
 Daß wir die Liebe gut gefant,
 Worin der Segen wird bestehen?
 Und irret Ihr, so gebt Ihr Pfand.

Montan.

Ein helles, frohes, langes Leben
 Wird Ihr der Güte Gott verleihn.

Galathee.

Und alte Freunde wird er geben,
 Und Enkel, die Ihr ähnlich seyu.

Myrtill.

Und immer Macht zu edeln Thaten.

Doris.

Und ächten Glanz, der nie verschwand.

Daphne.

Daphne.

Ja, Kinder, Ihr habt recht gerathen.

Er wirds, Er selbst ist unser Pfand!

Alle.

Ja, lange wird Er uns erhören;

Und oft noch feyern wir entzückt

Mit munterm Tanz, mit frohen Chören,

Den Tag, das Band, durch Dich beglückt.

Mit Dir, erhabne Henriette,

Verknüpft uns denn das schönste Band;

Und für die Dauer dieser Kette

Ist jedes Herz ein sichres Pfand!

